

Uléécáa Pitumε Mεwai

Lελεε rítelé ntí kέmεε ní we

Luki yεε Uléécáa Pitumε Mεwai ritelé wói. Nsímé Kεcire ritelé ke Luki uu n wói menōή ye με. Lē ke Yeesu uu rinōó pitumε n he re piké ne Nsímé Kεcire rikóónú, Uléécáa icápine iké ne rimpéré kuu ritiki uú ne Uléécáa Pitumε Mεwai ritelé wólu.

Yerusalem kuyu-i ke Nfáasone nn Pantekooti anyá ketúné Uléécáa icápine pikó kecáá súime. Kē ke Uléécáa icápine ii kóri.

Kaí ne ríyu 13 kέmεε n kpisi, Luki ye nyísele lē ke Póoli uu pεpεe ápi Uléécáa m pakarelē ayu kέmεε nsímé kεcire ne ní ha. Póoli ye pεe mεkεε Kirisi pikó wéékuselenle. Yeesu Kirisi yεe Póoli sée re uké pansε uupiretiki (9). Uléécáa icápine yεe Sirii ketē kecáá Antiyóosi kuyu-i ní we yεe u wée re u ne upisencó pinyine piké ha ketaa-pó Yeesu nsímé kεcire riyóó.

Ifaaci iyē mεkériine ye mmé:

1. Nfáasone mεkamε ne Uléécáa icápine foí mεkarii Yerusalem kέmεε (1:1-8:3).
2. Nsímé Kεcire meyóó kuyu nnéi kέmεε ne Yutee ne Samarii-pó (8:4-12:15).
3. Nléécáasimé piyóó nsē ke Uléécáa utumε Póoli uu n sόne hái ne ketē ketó-pó (13:1-28:31).

Nfáasone ke Yeesu uú ne upitumε m mé

¹ Unésáne Teofili, ne rítelé foí kέmεε pó símisile lē nnéi ke Yeesu uu piwai ne picélaa n kóraane

² hái ne keyáa kē kai keyómecaa-mē u n kpíipɔ. Uké kelenε ríntáá, u upitume kuu n wéε uicélaa pale ne Nfáasone nnaηε.

³ U umekpɔ-maá méwee mpehē mpehē kέmεε umεcire pi nyíσεε piké céri re u nfáa máλε. Siyáa afεεna kuu pi rikpáfúme uu Uléecaa iyɔɔpi nsímé pi símisi.

⁴ Keyáa kenyine kapi kesé we ne Yeesu, uu pεε isé nnyí pi pa re: Ani kapε yisi nɔké Yerusalem ne ketaa wa, amá ani lisone lē kani n kɔ nen símisi re Sáa Uléecaa ye ne nó mé kutu ricɔ.

⁵ Míni ηmanε ke Yohani uu nó wóλε. Amá li tise nkáripι, Uléecaa uké ne Nfáasone nó wolε.

Yeesu ye keyómecaa ritaá

⁶ Pεpεε pεε Yeesu keyúrí n cápínεlē api pεε u pise re: Kumúné kpe-i kaa Isirayεeli keyɔɔpitē pεserinεε, Upíima?

⁷ Uu pi pεσε re: Ai nónnékó ríka re nɔké mewai mεε n sónti kumúné ne meituηε n nyu. Sáa Uléecaa yeε lē ne uricuruu nnaηε yekei.

⁸ Amá Nfáasone nn nókenécáá n súime, nó rínaηε nnyine yē, ani pεε panse pinétansei Yerusalem kuyu-i ne Yutee ketē kecáá nnéi ne Samarii ketē kecáá, hái ne ketē nnéi ketɔ-pɔ.

⁹ Ke Yeesu uu rinóɔ tē pimáa mí masí, ai keyómecaa-mē u kpíipɔ, nípá úye un u nyáneipɔ ahope anyine áá weri áá ne u yarii api pεε u paapɔ.

¹⁰ Pin kei nní lē we pin keléecaa inípeε wiilē un tósu ke pitisi pité pinyine pεε ilū tomé n tanaalē api pikεyúrí rikpáfúme.

¹¹ Pitisi pē api pi maa re: Yo nnya ke nó Kalilee pikó mpí ani nní nyenu nɔn keléecaa-mē nyánei. Lē

kai nní nókenécɔpe nké-i Yeesu uyě keléécaá-mě n kɔpípɔ nɔn nyáni mecɔ kuu ha pɛeri.

Matiyasi ye Yutasi ripɔhɔ tone

¹² Pitume api pɛe kelɔ kě kapi ye n sée re Olifiyee rikúú yisi api Yerusalem pɛle. Tikúú tee ne Yerusalem kɔlenle. Lirinã ne sá yarɛ kilomɛtiri use.

¹³ Kapi n tuiɔ, api kulee kunyine-i taá kɛyɔ kenyine kecáá-ɔ. Kei kapi ye cápine. Pɛpɛe kei n cápinelě pɛe Piyee ne Yohani ne Yakupu ne Antiree ne Filipu ne Tomaa ne Patelemii ne Matiyee ne Alifɛe uɔmáne Yakupu ne Simɔɔ yee ukuyu ní la ne Yakupu uɔmáne Yuuti

¹⁴ ne Yeesu uni Maari ne pinósi picɔ pinyine ne Yeesu piwã. Pinnéi mmě pɛe rinóɔ rise wa api ye cápine apí ne piyómeyáhaa n ɔmóɔpúlě.

¹⁵ Likumúnjé kɛ-i, Piyee uu keyáa kenyine yisi, piyómeyáhaa pɛle ne afɛɛré pinyine pin cápinelě, uu pikɛcɔpe maa re:

¹⁶ Pimáreɔ, li pise re lě ke Nfáasɔne nn Nléécaasimé ritelé kémɛɛ n símisi liké wa. Nfáasɔne ye Yutasi kecáá Tafiti rinóɔ rinyine maasele. Yutasi uyee panse pɛpɛe Yeesu n tí ukpeenwai.

¹⁷ U pɛe uróɔ use le, tɔn kesě pikɛi pise mpí wai.

¹⁸ Siwóó sě kuu usoi ní kpu api u hééle kuú ne kecare lo, uu pɛe kei lóiri uu ríyu mefoí ketě fapi, uu kecɔpe kɔráfú, anyóhɔ nnéi aa cúme.

¹⁹ Yerusalem pikó nnéi pɛe mewai mě kɔ, hái apí ne kecare kě sée re Hakelitama, lelee re unyine menyɛ ye kei kɔɔnu.

²⁰ Ticuruu li Ipakare Siyome kémɛɛ wólaalě te:

Ukɛyɔ keké menɔmane tone!

Uka úu kapɛ kekɛmɛɛ tóne! Li kɔ wólaalě te:

Usoi féé uké upikei yósi uú nǎh!

²¹ Kumúnǎ kǔ nnéi ke Upíima Yeesu uú pɛɛ kerómɛɛ ní we, písoi pinyine ye pɛɛ nǎpá yei ró tíkilɛnɛ.

²² Háí ke Yohani uú ne míni u n wóle ne pɛɛ uyɛime kai kerócɔɔpɛ nké-i u n kǔipɔ áí ne keyómɛcaá sí, písoi pinyine ye pɛɛ ró tíkilɛnɛ. Lǎ nnya, li pise rɛ písoi pǎ kecɔɔpɛ use uké kerómɛɛ n we uké merócɔ itansei li rɛ Yeesu ye nkpɔ kɛmɛɛ yisi.

²³ Kei kapi pɛɛ písoi pité sée api nyɛɛɛɛ. Pɛɛɛɛ Yosefi Parisapasi kapi ye kɔ n sée rɛ Yusituusi. Ulírú yeɛ Matiyasi.

²⁴ Api pɛɛ keyómɛ yáási rɛ: Upíima, pɔɔ písoi nnéi sifa kɛmɛɛ nyu. A písoi pité mpí kecɔɔpɛ uyǎ kaa n wéé ró nyíɛ

²⁵ uké panɛ utumɛ uu Yutasi pikei yósu uú nǎh. Yutasi ye uketonɛ riyále uu sí kei kaí ne u rinsá rɛ uké tonɛ.

²⁶ Kei kapi pɛɛ panai ai Matiyasi tini, uu pɛɛ Yeesu pitumɛ kɛfi ne use pǎ kecáá kǔápɔ.

2

Nfáasɔne mɛkame

¹ Kai Pantekooti keyaa ní tu, piyómɛyáhaa nnéi api kɛlɔ kɛɛɛ cápine.

² Mɛɛɛ ne mɛɛɛ, nné nnyine nn keyómɛcaá-pɔ leeri yare kuyɔ papɛ-papɛ kunyine kpɛɛ pepu. Aku kɛyɔ kɛ-i kapi n tú nnéi yipu.

³ Api linyine yenu yare inalempi, ai pi kǔáfúmɛ, ai yékáá, ai nǎpá úye kecáá tonɛ.

⁴ Nfáasone nn pɛɛ pinnéi yipu nn pikemeɛ ní we. Kei kapi pɛɛ meyu mpehě mpehě ke Nfáasone nn pi n he pisimé lō.

⁵ Pisuiɸi pɛɛ Uléécaá likó ní la ye pɛɛ Yerusalem-i wele. Isoipuri nnyí nnéi yeɛ ketě kecáá ní we ayu kemeɛ kapi léeme apí weri.

⁶ Ke nné nn lě ní le, pisoi api cápine riwúí. Piyómeyáhaa api pɛɛ meyu mpehě mpehě n símisi. Pɛpɛɛ n cápinelě pin pɛɛ pimɛyu kemeɛ kómɛi, ai nnó pi yipu hái.

⁷ Ai pɛɛ méwoo pi wai, ai kə meýíkíyiki nnó pi yipu api pɛɛ re: Nénte pisoi mpí nnéi pɛɛ nní n símisi ye Kalilee pikó le?

⁸ Kai pɛɛ íye wa ke ntónéi mmú, nǵá úye uu pɛé ne umɛyu kemeɛ pi kómɛi?

⁹ Kerócɔpe nké-i, pinyine ye Paritesi ne Metii ne Elam sitě leerile. Picɔ ye Mesopotamii pikó le ne Yutee pikó ne Kapatɔosi pikó ne Pɔnti pikó ne Asii ketě pikó

¹⁰ ne Firisii ne Pamfilii ne Esipiti ne Lipii ketě keɛ Sireeni mɛmpɔ ní we pikó. Picɔ pɔɔn Rɔm kuyu-pɔ leeri,

¹¹ ne Kirɛeti ne Arapii sitě-pɔ. Picɔ ye Pisuiɸi yíkíyiki le, picɔ ye pansɛle Pisuiɸi pin Moisi isé tíkilě. Mpá ne lě, ntónéi mmú, nǵá úye ye pɛɛ umɛyu kemeɛ pi kómɛile pin mewai píima ke Uléécaá uu n wa símisi.

¹² Ai pi nnéi muuni tínmí, api pɛɛ méwoo ní we pin píseine re: Nsímé ní-ye kecirɛ ye mmú?

¹³ Amá picɔ pɔɔ piyómeyáhaa pě sɛnnyi pin tee re: Píta lari ŋmaa pɛɛ nní pi pomaalě!

Piyɛɛ nstmé

14 Piyεε uu πεε yisi u ne pitumε kefi ne use api nyεε, uu rinóω cáse uu pisoí πεε n cápinelē maá re: Nń Pisuifi ne nó pitórωω mpí nnéí nóω nní Yerusalem kuyu-i ní we, ani nnésíméńsone kutu ricω ani kóm!

15 Pisoí mpí ápi pomaalē yare kani nní n kpáralē. Li mmare tōsile, mεse áme we kefi ηmane kaí pi yare kani nní n nyáni.

16 Lē ke antepu Yowεeli uú πεε mekeε ní ma yeε neni nkpéni nní wai. Leleε re:

17 Uléécaá ye maá re Unfaasone yé siyáa tōrωω kémεε mpá úye kecáá súime.

Nópinéηmáne ne nópinékpére apí ne Uléécaá rinyiri símisi.

Pináηε-naηε api méwee yénti, piwééσε api lárικεε.

18 Meyikíyiki kam tíyεsene Nnéfáasone nké likeyaa kē pinékeikó tisi

ne pinósi kecáá súime, apí πεε pansε antepuyε.

19 Né mεwaisaηa keyómεcaá-pō wa, am mεwai píima ketē nté wapisi:

Ménye yé kōikεε, nna nń tore, ányō ηmōhō aa híla líkí-líkí.

20 Ituηε ii pansε rinmōhō, iwáρε pōω wōηōω yare ményε,

Upíima keyaa akε kelenε weri.

Keyáa píima ne káyukáó ye ke.

21 Uye un πεé uyε-i Upíima rinyiri n sée, uu u yoriye.

22 Ani mmú kutu ricō, Isirayεeli pikó! Uléécaá ye Nasareti ukó Yeesu isoi pakarele. Uléécaá ye ne u ritikile uú ne nókenécōpe mεwaisaηa ne mεwai píima wapisi yare kani nní nórinécúruu n nyu.

23 Uyē kapi nóanénipe-i wa yare ke Ulééca uu mekéε-me umenyuwe kecáá n yekei, ani pεπεε ápi Ulééca n wuru u pa api kunapéékóó kecáá u karií aní ne u kopu.

24 Amá Ulééca uu nkρo anipe-i u yósu uu nkρo kέmεε u yukuse. Ncée rín we re nkρo nké u m múílē.

25 Tafiti ye Yeesu kecáá maa re:
Mesére kam kenéyu-i Upíima nyáni,
ám kapε ne n téríi nnya kuu kunélukε-lukε-mē
káyukáótone-i we.

26 Lē nnya ke rinéπόo ari láárú,
nen tinékín kέmεε yóm.
Mpá nen n kpu, ne ne pó tálenle.

27 Pó Upíima, áa yé pikρoκρo kέmεε né riyá.
Áa yé ηmurei upókεikó sone uké fóni.

28 Pó ifáacee né nyísele.
Mεpówee kenékúrí ye nkínñiñe né hele.

29 Pimáρεcα, ani ncée né he ké ukpure Tafiti nkó nó símisi ké rikpáiiise re u kpule api u kulesi, tøn kα urikpíi nyu ne neni-me.

30 U pεε antepu le un nyu re Ulééca ye rinóo yekeile uu wééri re ukepirē kenyine keε masí uiyōopi tonene,

31 Kirisi meyise nkρo kέmεε ke Tafiti uu lē yē.
Linsímé kuú pεε lē símisi kuú ne maa re: Ulééca úu yé pikρoκρo kέmεε u riyá, úu yé ηmurei uké fóni.

32 Tō ntónéí mmú yénle lē ke Ulééca uu nkρo kέmεε Yeesu uyē n lése.

33 Ulééca ye ukuluke-lukε-mē u ritaásεle. Sáa Ulééca uu kα Nfáasone kuú pεε n yekeilē u pa. Mmē kuu nní keróccáá súiseme yare kani nní n nyáni nøn kα kómει.

³⁴ Tafiti úu keyómecaa ritaá, amá uricuruu ye péé maa re:

Upíima Uléécaá ye Unépiima maa re:

A kunélukε-luke-mē kényukótonε-i tone

³⁵ liké ha ne tu péé uye-i kam yé n tíyεε aa pipóláaro telεise.

³⁶ Isirayεeli pikó nnéi piké kó nsone re Yeesu uyē kani kunapéékó kecáá n karií ke Uléécaá uu pansεε Upiima ne Ukirisi.

³⁷ Kapi nsímé mmē n kó, nn pi loni suu ne akohopó api pεε Piyεε ne pitume picó maa re: Iye kari yé nkpeni wa, pimáreco?

³⁸ Uyē uu pi pεε re: Ani mεfine conse piké mpá nó úye míni wole ne Yeesu rinyiri, Uléécaá uké nóanékópe nó sárei uu kó Nfáasone nó he.

³⁹ Li we re lisone lē ke Upiima Uléécaá uu ní maa re u yé pisoí wa kuú ne nó ne nósinéwá ne pitaa-taa kulúí píima kpē nnéi kuu n séirine mé.

⁴⁰ Piyεε uu kó anóo acó pi máikεε uú ne asei pi komεise uu kó ne pi n ηmóópúselē. U ye pi maa re: Ani mewai kópe kunai pikó mpí kémεε nómenécire lese.

⁴¹ Pisoí meýā api Piyεε nsímé mmē ηmurei api míni wole. Keyáa kē, pisoí ákotokú ataani kumúnjε pεε piyómeyáhaa pē kecáá rikpápo.

Lē ke piyómeyáhaa api n finu nsímé

⁴² Piyómeyáhaa ye pεε pitume icélaa kémεε ηmóópúlenle, pin tinóo rise má, pin kesé iluke le, pin kó keyóme yáasi.

⁴³ Pitume ye pεε mewaisaηa meýá ne mewai píima wapisile. Mpá úye un pεε pakarente re Uléécaá yeεe pikéi wai!

44 Pē nnéi pεε Yeesu nε kefa n tεnε ye pεε kelō keσε weλε, api rinóω rise wai api ye pilikó nnéi hóōnε.

45 Pi ye pεε pisitē nε pilikó nnéi yálisile, api mπά úye ncónη paί apί nε lisiwóó sē hōōnεntε.

46 Pi pεε kómεινελε pin siyáa nnéi mesére Uléécaá keyo-i cápinelē. Pi pεε síyō sónaaneλε pin kesē le, pin kō Uléécaá iluke nε kefa keσε hōōnε lin pi láárú.

47 Pi pεε Uléécaá pakarelenle, mπά úye un nε kefa pi fénnelē, Upíima un pεε mπά keyáa kéye pisoi ayu lólu un pikecáá kpariisεpō.

3

Kékankáláká kenyinge pipélé nstímé

1 Ketúnjé kenyinge, lin metaani pipépe masí ke Piyεε nε Yohani api yisi api Uléécaá keyo-i piyómeyáhaa sí.

2 Pisoi pinyine ye pεé nε utisi unyinge sónaapōλε, api ye Uléécaá keyo rinōnōō-i u tonσε un pεε kei picéetōnjé wélei. Pi ye rinōnōō tē sée re Rinōnōō Sōnε. Pi utisi uyε marile kékankáláká.

3 Kuu Piyεε nε Yohani n yé pin la piké keyo-i lompō, uu kunίpe pi welé.

4 Piyεε nε Yohani api u nyáni tímm, Piyεε uu pεε u maa re: A tó riweríi!

5 Uu pi paί rísone un nε mé te u yé pikεmεε linyine yosí.

6 Kei ke Piyεε uu pεε u maa re: Né ám siwóó má, ám kō wura má. Amá lē kam m má kam Nasareti ukó Yeesu Kirisi rinyiri nε pó pálē: A yisi aa sōne!

7 Piyεε uu kunίpe luke-luke u tini uu nyερεσε. Mεσε nε mεσε, ána nε anui a papisi,

⁸ uu yóosi uu cuuni uu nsé kápáá, u ne pē apí ne Uléécaá keyo suupō, un sōne, un cuunkee un kō Uléécaá pakarente.

⁹ PISOI pEE n cápinelē api u yenu un sōne un Uléécaá pakarente.

¹⁰ PISOI api céru re uyEE ye pEE Uléécaá keyo-i Rinōnō Sōne-i n tū un wélei. Mewai mē ame pISOI nnéi nnōo yipu ai kō píri pi wai kaí ne lē u n wa nnya.

PiyEE rinōo kuu Uléécaá keyo kēmeE ní ma

¹¹ Ke utisi uyē uu lē PiyEE ne Yohani n lonaalē, pISOI nnéi apí pehé api pikuwéé-mē kelō kē kapi ye n sée re Salomōo apookpanjá-mē n sí, lin nnōo pi yipaalē.

¹² Ke PiyEE uu lē n yé, uu pi pise re: Pimárecō Isirayeli pikó, yo nnya ke utisi nkó pipélé api nní nnōo nó yipaalē? Yo nnya kani ró nyáni yare tōo ntónaŋe círe ne u pōise nēe tōo Uléécaá kēmeE aseí tikilē nnya ke usoi nkó uu yisi uu sōne.

¹³ Pirósáayaha Apiraham ne Isaaki ne Yakupu Uleecaa yEE uukéikó Yeesu ríyu waise. Nórínécúruu nōo u tí ani n-yóopināŋe pikó anipe-i u wai, uyóopi Pilati uu re uké u riyá ani yúlu.

¹⁴ Amá nōo pEE usoi yEE úu akópe m má ne aseí ute yulu ani pEE meníŋe Pilati pise re piké usoikō nó léseme.

¹⁵ Nō tíyesele api uyEE ye nfáa n he kopu, Uléécaá uu pikpōkpō kēmeE u yukuse írónípeE ii u yenu.

¹⁶ Kefa karí ne Yeesu n tene nnya ke urinyiri ari usoi nkó kani nní n nyáni nōn kō nyu papukuse. Kefa karí ne u n tene yEE tíyese ke usoi nkó uú péí cáká-cáká yare kani nní n nyáni.

17 Amá pimárecɔ, ne nyule nsone re nó ne nópínyóɔpí ani nyu kelenε kaní ne lē Yeesu wa.

18 Nsímé mmē ke Uléécaá uú pεε mekεε-me antepuyε nnéi mí máase mee nkpéni nní wai. Lελεε re li pise re uyē ke Uléécaá uu wéε uké íwe li.

19 Lē nnya, ani mεfine conse ani nómenécíre Uléécaá pa uké nóanékópe nó sárei.

20 Upíima yé pεε tíyεse ani kumúnjé kunyinε-i hóó uu pεε uyē kuu hái mekεε-me n wéε uu yekei nó páme. Uyεε Kirisi Yeesu.

21 Uyεε yé keyómεcaá-pɔ n we kelenε, hái ne kumúnjé kpε-i ke Uléécaá uu nípá yo m peserine yare kai pεε ní we yare kuú pεε mekεε-me uantepuyε kuu n wéε m máase.

22 Moisi ye péé maa re: Nóunéléécaá Upíima yé antepu unyinε nó páme yare nē, un nónnépuri ukó. Ani mmē nnéi kuu nó n símisinε kutu ricɔ.

23 Uyε unsá kutu u rincɔ, piké Uléécaá pikó kecɔpe u lese api kópu.

24 Antepuyε nnéi pεε hái antepu Samuyεeli-i-me n símaari aí ne neni tulu ye siyáa nsí nsímé male.

25 Nóó lē ke Uléécaá uu antepuyε m máase re u ne nó mé te. Uléécaá ye ne nkómεine nópínésáa séele péé uyε-i kuú pεε Apiraham mí maa re: Pipópírē kaní ne tikinε ké ne ketē nnéi nsoipuri rikpá. Nóó kɔ nkómεine mmē te.

26 Nó nnya ke Uléécaá uu uukeikó wéε uu nókenémεε u tumti kelenε. U u tummele nó nnya re uké nó rikpá uu pεε nípá nó úye uakópe-i u lese.

4

Pi Piyεε ne Yohani ketúhaane píima-i sée

¹ Piyεε ne Yohani pin kei lē pisoi símisi, mese ne mese, pepee ye Uléécaá inyóonse n wa ne Uléécaá keyo uméré wéese ne Pisatusee pin tuipō.

² Li pee meyá pi pólúle re pitumε pē keté ye we pin pisoi céesi pin kō pi símisi re Yeesu ye pikpōkpō kémee yisi, lin pee nyíselē te pikpōkpō yé fe api yisi.

³ Lē nnya kapi pitumε pē keté tī api hānesi aí ne weesi re itunε ye pilólé masí nnya.

⁴ Amá mpa ne lē, pepee pitumε pē icélaa n kō meyā ne péé ne kefa i tenele, api tulu yare pitisi ákotokú anupū kumúné.

⁵ Kai n weesi, Pisui fi piyukō ne pipiwéese ne isé picélaa api ha Yerusalem-pō cápine.

⁶ Uléécaá usina Ana ne ukéyo pikó nnéi ne Kayifu ne Yohani ne Alekisantiri pee kō pee kei we.

⁷ Api Piyεε ne Yohani leseri piké ne pi túhaane, api kecōpe pi nyereεe api pi pise re: Nnanε ní-ye née úye kecire rinyiri kaní ne lē wa?

⁸ Nfáasone nn Piyεε yipu uu pee pi maa re: Nó Isirayeli kuyu piyōpi ne piwéese!

⁹ Mewai sone kari utisi nkó wa nnya kapi neni keyaa nké ró písei re íye kai wa kuú ne péí?

¹⁰ Lē nnya, nónnénéi mmú ne Isirayeli pikó picō nnéi ani kō te Nasareti ukó Yeesu Kirisi uyē kani kunapéékō kecáá ní kari, Uléécaá uu pikpōkpō kémee u yukuse rinyiri nnanε karí ne utisi nkó péise, kuu nní isare láárú un nókenéyu-i nyenu.

¹¹ Yeesu uyē kecáá kai wólaalē te:

Tipare tē ke nó pimóme ani n fómpō,

tee nkpéni panse tikεcire tee kenui-i ní we.

¹² Uyē memáá, úyulale úka ucō úu we. Uléécaá úu rinyiri ríka ricō ketē nké kecáá pa kari yé n sée liké

ne tiróyu n lo.

13 Piyee ne Yohani ápi menyuwe píima méka má ápi kə píyukəó píka. Amá pirípəó kapi peé ne símisi ne itisi. Ke pitúhaane api lē n yé, ai pi muuni simm, api kə ceru re Piyee ne Yohani ye peé ne Yeesu sónεε.

14 Kapi usoi yee m péi n nyáni un pikékúrí nyenu nnya, pitúhaane pē ápi pee nyu ní-ye kapi yé male.

15 Api pee Piyee ne Yohani ketúhaane ke-i lákase, api pee kei n we pin pimεcəpεcire nsímé pínirise.

16 Api pee m píseine re: Iye kari pisoι mpí waine? Yerusalem kuyu nnéi ye pikóme masí re pi mewaisaŋa píima wa. Ari yé fe təké kési.

17 Lē nnya, nsímé mmē rín kape ne pikóónú rinkpá, təké ne pi ye ari pi cési re ápi kape úka mpuri ne Yeesu uyē tinyiri níka písímé rikpá.

18 Kei kapi pee pi séepə apí ne pi yulu re ápi kape Yeesu nnaŋe ne picélaa rikpá. Api kape ye ricuruu urinyiri séε.

19 Piyee ne Yohani api pi pese re: Nó ticuruu ani ripaí nké te li ne Uléécaá kémeε sá re usoi uké nó pakare née Uléécaá kuu yé pakare?

20 Nóó yé nkpeni mmē ceri. Tó ári yé fe təké lē kari n yé ari kə kom písímé riyá.

21 Kei ke pitúhaane pē api kə picé pi rikpá api pi yá api tómpə. Api níka yē kapi yé ne rinwááná piké ne kutu pi rimpása. Pisoι meŷā ye peé wele pin mewai mee nní n wa nnya Uléécaá pakarente.

22 Utisi uyē kapi nní ne Uléécaá nnaŋe m poise aŋmē ye afeena rifaaule.

Kirisi pikó piyomeyáhaa

23 Kapi Piyee ne Yohani rin-yá, api yisi api pip-isoí leepo api lē ke pēpē ye Uléécaá inyóonse n wa piwéése ne Isirayēli piwéése api pi ní ma pi keeni.

24 Ke pipisoí pē api lē n kō, api rinóo rise wai api Uléécaá yáasi re: Upíima Uteneciré, pōo ketē ne keyóme ne mínimaa ne lē nnéi lee nípa yei ní we wa.

25 Mpófáasone kaá ne ritiki áá ne urósáyaha Tafiti upókéikó maase re:

Yo nnya ke mpuri sane pikó api ketē kecáá pansente? Yo kecirē nnya ke sisoipipi asi simúné kópe wai?

26 Ketē kecáá piyōpi ye pimēcirē cápine re piké atōpi leeme.

Piyōpi api rinóo rise wai re piké ne Upíima ne uyē kuu n wéē tō.

27 Meyíkíyiki ke Erooti ne Pōnsi Pilati ne Isirayēli pikó ne mpuri sane pikó api Yerusalem nté rinóo rise wa re piké ne upókéikó Yeesu kaa n wéē tō.

28 Lē kaa mekeē-me m musí, áá ne mpónaŋe yekei kapi nkpréni lē wa.

29 Lē nnya, a nkpréni pipicé nsone kutu ricō, Upíima aa tíyese pipókéikó piké itisi ne mpósímé riyóó.

30 A mpónaŋe nyíse pitóikó piké pélesi, aa mewaisaŋa ne mewai píima upókéikó Yeesu kaa n wéē rinyiri ne wapisí.

31 Kapi lē piyómeyáhaa ní masí, kelō ke-i kapi n cápinelē ake yéŋesi. Nfáasone nn pinnéi yipu api pēe itisi ne Uléécaá nsímé n yóólē.

Kirisi pikó rinōo rise

32 Písoi kulúí kpē nnéi pēe ne Yeesu kefa n tene ye pēe kefa pénelenle pin kō kemúné keese má. Úka úu ye pēe maa re u linyine umēcirē te. Mpá yo kapí pēe pénelē pin te.

³³ Uléécaá ye pεε pitumε rínanje hele pin ne nyíse re Upiíma Yeesu ye nkpɔ kémεε yisile, Uléécaá un pεε Kirisi pikó nnéi meýá kpálě.

³⁴ Líka ái pεε piuka párilě. Pεpεε sicare née síyɔ m má yèè pεε si yáale apí ne lisiwóó cápínεpɔ

³⁵ apí pitumε pa. Pě pɔɔ mpa úye ncón paí apí ne si hɔɔnεntε.

³⁶ Pi pεε Lefi mpuri ukó unyine Siipuru ketě-pɔ marile. Pi ye u sée re Yosefi. Pitumε pɔɔ rinyíri u he re Parinapasi. Liasei re uyεε ye picɔ rinñmóópúse.

³⁷ Uyě uu kɔ ukεcare yái uú ne lisiwóó hapɔ uu pitumε pa.

5

Ananiyasi ne Safira nstmé

¹ Utisi unyine ne uunɔsi pεε pée we. Pi ye u sée re Ananiyasi, apí unósi pɔ te Safira. Utisi uyě uu ukεcare yái.

² U ne unósi apí kómεine apí siwóó hásu apí pésu, uu pée ne sitórɔɔ sí uú ha pitumε pa.

³ Piyεε uu pεε u pise re: Ananiyasi, íye kai wa ke Setani uu lě pɔ lɔ uú ha ne Nfáasɔne kiraase aa kecare siwóó hásu aa pésu?

⁴ Póké kelenε kecare kě n yáá, ái pɔɔ ke tee? Kemeyái-maá, ái pɔɔ kesiwóó tee? Yo nnya kaa nkpáni mεwai kópe mmé ripóyu-i wa? A kɔ te ái sisoipipi kaa kírāase, Uléécaá lo kaa kírāase.

⁵ Ke Ananiyasi uu lě n kɔ, uu lolu uu kpi. Iwame píima inyine ii pě nnéi pεε lě n kɔ loni.

⁶ Piñmáne apí yisi apí kusánáá u pilaa apí sákāa apí ne leepɔ apí ha kulési.

7 Itunε mekóónú metaani memáá, unósi un tuipó úu nyu re linyine ye wa.

8 Piyee uu u maa re: A né símisi nké te nnéi mmú kani nókenécare yáa, née yo? Uu re: Eee, mmeε mu!

9 Piyee uu u maa re: Yo nnya kani kómεine aní ne Upíima Nfaasone peeni? Aa nyánii, pepee upóla n kúlesi ana kam nní kómεi pin lonti. Pi kó lē ne pó tósule.

10 Kei nní, unósi uu Piyee ana nyε-i lólu uu kpi. Pinmáne pē piké ne n lompo un pikpo masí, api u kpísi apí ha ula kekúri kulesi.

11 Iwame píima inyine ii Kirisi pikó nnéi ne pepee nsímé mmē n kó loni.

Mεwaisaηa ke Uléécaa uu n wapisi nstmé

12 Pitumε ye peε mewaisaηa ne mewai píima pisoι inipeε-i wapisile. Pepee Uléécaa ne kefa n tene ye peε rinó rise wale api ye kei kapi ye n sée re Salomó apookpaηá-i n cápinelē.

13 Uka ucó úu ye peε méwoo kaha uké pi leepó, npá ne lē, pisoι apí peε kó kusa pi waiselē.

14 Pitisi ne pinósi kulúi peε Upíima ne kefa n tene apí peε mesére pi n kpáriisepo apí ne kulúi kpá.

15 Pisoι apí ye peé ne pitóikó icée-i léepó apí pisifine ne asáηáápóré kecáá pi finsente re Piyee un píyei kei n tósu, ukumíri kuké npá use unyine yarii.

16 Pisoι kulúi apí kó ayu nyee ne Yerusalem n kólē yisi apí ne pitóikó ne pinírihélaa wúrunkεepó, apí kó pinnéi pélesi.

Lē kapi pitumε n wéekuse nstmé

17 Kai lē n wa, Uléecaa usina ne Pisatusee pēe ukékúrí ní we api kufatoi píima ne nyere re piké pitume cópii.

18 Api mēsei pi cópii api kuyu kukpaniilee kēmee pi hánēsi.

19 Amá kai kesine n wa, Upíima uleecaatumē unyine uu sí uu ha kukpaniilee hánne uu pi lesepo, uu pi maa re:

20 Ani Uléecaa keyo-i ha, aní ha nsímé mee ye nfáa n he ke Yeesu uu ne ní ka nnéi písoi símisi.

21 Pitume api mēsei ηmurei api mmare mare yisi api Uléecaa keyo sí apí ha písoi picélaa kápáa. Uléecaa usina ne pēpēe ukékúrí ní we api tuiiri api pitúhaane wéése ne Isirayeli piwéése nnéi icápine séi. Kei kapi písoi tū apí ha pitume pē kukpaniilee-i kprípo.

22 Ke pē api ní ha, ápi kukpaniilee-i pi yē. Api pēe pēeri api pi maa re:

23 Tō kukpaniilee leepole kun rísone hánaalē, piméré pón kō anōnō-i tápaaalē. Amá kari n hánne, ári úka keméē yē.

24 Ke Uléecaa keyo uméré wéése ne pēpēe ye Uléecaa inyóonse n wa piwéése api lē n kō, ai méwoo pi wai, api pēe lē kai yé ne kétō ní kpu kecáa m músu.

25 Kei ke unyine uu ka uu pi maa re: Nō kómēii! Písoi pē kani kukpaniilee-i n wa pēe nní Uléecaa keyo-i nyenupo pin písoi céési.

26 Uméré wéése ne piméré picō api pēe yisi, ápi rikōhō mekó wa apí ha pi kprípo apí ne hapō, pin wuru re pin pitume pē ne rikōhō n wai, písoi yé apare pi tapisi api pi kóni.

27 Kapí ne pi n hápo, api ketúhaane píima-i pi séi.

Uléécaá usina uu pεε nsímé pipísei pi kápáá

28 re: Karí ne nó ní yè arí ne ketē kpeeni re áni kape usoi uyē tinyiri ne n céési, íye kani wa? Nō wele nōn Yerusalem kuyu nnéi icélaa iyē nōh̄l̄ē n̄pá úye uké kō, nōn kō la re unkpō iwε iké ne ró tene!

29 Piyεε ne pitume picō api pi pεεε re: Li ne sá re usoi uké Uléécaá pakare ne kuu yé pisoι m pakare.

30 Yeesu uyē kani kuna kecáá n kariι ke pirósáa Uleecaa uu nkpō kέmεε yukuse.

31 Uléécaá ye ukuluke-luke-mē kέyukōó tonε-i u ritaásεle uu u waise Uyóopi ne Uyulale. Uyē kuú la uké Isirayeli pikó nyíse re piké ritiki apí ne piakópe kepire tō uu pεε pi sárei.

32 Tōó nsímé mmē pitansei, Nfáasone ke Uléécaá uu pεpεε u m pakarelē n he p̄s ne kō itansei lele.

33 Ke pitúhaane api lē n kō, ai pi fukōome api re pi yé pitume pē kō.

34 Amá Ufarisi unyine ye pεε pitúhaane pē kecōpe wele. Pi ye u sée re Kamaliyeli. Isé ucélaa unyine lo ke n̄pá úye uu n waiselē. Uyεε pitúhaane píima pē kecōpe yisi uu re piké pitume pē lesepō nkáripι kelene.

35 Kapi pi n lésepō, uu pεε pεpεε n cápinelē maa re: Nō Isirayeli pikó, ani nómenécíre tí ne mewai mē kani nní ní la nōké pisoι pē wa.

36 Ai kahane nkpáni n nánai ke Teetasi uu léeme un pólólē te u úyukōó píima unyine le. Pisoι píle píle mena kumúnjé pεε u ritiki. Apí u kopu. Pē nnéi pεε pεé unkó n tíkilē api kpíi, piuka úu neni tiselē.

37 Uyē kepire, Kalilee ukó Yutasi pōó pikéē ituηε kumúnjé léeri, uu pisoι kulúι kpáú apí u n tikilē. Uyē uu kō kpi, pεpεε pεé u n tíkilē pōó kō kpíi.

³⁸ Lē nnya, ne la ké nkpéni nó símisi re áni kapε ne pisoι mpí kutu n cōlē. Ani pi riyá piké tómpō. In te sisoipipi kέmεε ke pisimúnjé ne piliwaiwai nní ai léeri, méwoo kai wainε.

³⁹ Amá in te Uléécaa-i kai léeri, rínanje ní-ye ke nóo má nóké ne linyine pi wa. Ani nómenécíre tí, ái kapε ka liké wa re nō ne Uléécaa tōpu.

⁴⁰ Api mεsei unκό kóm api u tiki. Api pεε pitume pē séipō api rinóo he re piké sipópi pí yéeriine apí ne pi yulu re ápi kapε Yeesu rinyiri ne pisoι pisímé rikpá, api pεε pi yá api tómpō.

⁴¹ Pitume api mpóonare ne pitúhaane pē kekúrí yisi, lin pi láárú re Uléécaa yeε yē te pē kaí ne sá re piké Yeesu nnya íwe li.

⁴² Mpá keweesi kέye ke pitume api pεε Uléécaa keyō-i ne síyō kέmεε Nsímé Kεcire picélaa ne mpiyóó ηmóópúlē.

6

Pi pitisi pisεei leε re piké pitume n léni

¹ Yeesu pipiretiki api kumúnjé kpe-i kulúi wai rísonε. Upipiretiki pεε Mékireki n símisi api Pi-epiree ne n ténι re pi núpá keyáa kέye iluke kapi ye n hōone kέmεε pipikumannōsi menίpeε le.

² Kei ke Yeesu pitume kefi ne pité pē api upipiretiki riwúí tē sée api cápine api pi maa re: Ai ne sá re tóoké Nléécaasimé piyóó ne siká wa toké ha iluke pihōone ne kutu n cōlē.

³ Lē nnya pimáρεcō, ani nókenécōpe pitisi pisεei pē kaní ne isoi sōne n nyu leε. Nfáasōne nké kō pi n yipaalē, piké kō mewéésēsōhō m má, toké pikεi pē pianipe-i wa.

4 Tóoké peé uyε-i ne piyómeyáhaa ne Nléécaasimé piyóó n ημόópúlē.

5 Tinóó tē ari pinnéi larisi, api pikεcεpe pisoι pisεei lese. Pepeε Etiyεeni yeε Uléecaa ne kefa meγá n tenelē, Nfáasone nn kó u yipaalē. Uyē ne Filipu ne Purokóó ne Nikanóó ne Timóó ne Parimenaasi ne Antiyóosi ukó kapi ye n sée re Nikolaa. Ú peε mekeε Pisuifi keyome yáasile uu kelenε pansε Yeesu upiretiki.

6 Kapi pi n lése, api pi kpísi apí ne pitume leεpó, pē api pikεcáá keyóme yáási api kó anίpe pikεcáá láa.

7 Nléécaasimé nn núpá yei n kóónúlē, Yeesu pipiretiki pin meγá kulúι wai Yerusalem kuyu-i, aí ne pepeε ye Uléecaa inyóonse n wa meγā péne api Yeesu ne kefa tene.

Etiyεeni metine

8 Uléecaa ye peε Etiyεeni meγá ípeeléε nyísele uu kó rínanε u he un ne mewaisanηa ne mewai píima pisoι kecεpe wapisi.

9 Pisuifi kuyómeyáhaalee pikó pinyine kapi ye peε sée re: Pepeε ilási kémεε ní le keyó. Alekisantiri ne Silisii ne Asii ketē pikó ye pi. Pikecεpe, pitisi pinyine api nsímé nnyine kecáá ne Etiyεeni íkenεne wai.

10 Amá ápi yé fe piké ne Etiyεeni kenεne, mewéésesóhó ke Nfáasone nn u n he nnyá.

11 Api peε pisoι pinyine kulεi re piké ukεcáá nnóome wa re pi kó un Moisi ne Uléecaa alē fáánii.

12 Api kó kuyu pisoι ne kuyu piwéese ne isé picélaa itái súuni api yisi api nyere, api sí apí ha Etiyεeni tini apí ne ketúhaane píima-i sí.

13 Api kə pinóome pinyine ne hapə re piké íseérakó li piké ne u rikpára re: Meséere ke utisi nkó uu Uléécáa keyə ne isé alé fáanii.

14 Tə konle un símaankεε re Nasareti ukó Yeesu uyē né Uléécáa keyə fori uu kə inyékii ke Moisi uú ne ró n tíye conse.

15 Pē nnéi pεε ketúhaane píima ke-i ní we ye pεε Etiyεeni kéyu-i nyáneile api yénu re ukεyu ye uléécaatumε kekó meco welε.

7

Etiyεeni rinoo kuu mí ma

1 Uléécáa usina uu pεε Etiyεeni pise re: Lee ni meseii?

2 Etiyεeni uu re: Nó pinémáreco ne pinésáa, ani kutu rico ísone ani kóm! Uléécáa, meýóopi ute ye urósáa Apiraham tikpáfúmεle péé uyε-i kuú pεε Mesopotamii-pə ní we, uu kelenε Haraani-pə finε.

3 Uu pεε u maα re: A kepótē ne kupómáre riyá aa ketē kē kam pó n nyísene kémεε sí.

4 Apiraham uu pεε Kalitee ketē yisi uú ha Haraani-pə finε. Usáa mekpə-máá, Uléécáa uu kei u kpísi uú ne ketē nké-i kani neni nní ní we weri.

5 Uléécáa úu kei ketē u he. Mπά kénacəpe ritisi, úu u he re uké kei ripéélú. Amá uu pεε rinóo yekei re u yé kennéi u ne masí upipirē pa apí n te. Uu kə pεε kumúné kpe-i kewá má.

6 Lē ke Uléécáa uu u mí ma ye nní:

Kucəyu-pə ke pipópírē apí masí finene, api ilási pi tini, api íwe pi wai aηmē píle píle mena.

7 Amá né ne mpuri mme ilási pi n tinine túhaane
api pɛɛ limemáá léeri apí weri api nté kelō
nké-i né yáási.

8 Kei ke Uléécaá uu pɛɛ u ne Apiraham keɔpe
rinóɔ yekei re uké riké. Lɛ nnya kapi Isaaki mari
Apiraham uu pɛɛ keyáa páha-paha tunjé u ké. Isaaki
póɔ kɔ uuɲmáne Yakupu ké. Yakupu póɔ kɔ limɛɔ
upɲmáne kefi ne pité pɛ kérii. Pɛpɛɛ nní pirókpure
kefi ne pité pɛ.

9 Pikpure pɛ api pikɛɔpe use kapi ye n sée re
Yosefi ne kefa tóosi api u yái, uú ha Esipiti-pɔ ilási
le. Amá Uléécaá ye pɛɛ Yosefi kekúrí wele, uu ncón
nnéi kémeɛ u lese

10 uú ne kefa u fénne uu mewéesesɔhɔ u he. Esipiti
uyɔɔpi uu Esipiti keté kecáá iyóɔpi u tonse uu kɔ
ukɛyɔ likó nnéi kpísi uu uanipe-i wai.

11 Nkú nnyine nn Esipiti keté nnéi ne Kanaa keté
loni. Pirósáayaha api íwe píima le, ápi ye yɛ piké li.

12 Yakupu uu kóm te melukɛpipi ye Esipiti keté-pɔ
we, uu pirósáayaha tum mefoí.

13 Kapi melírū n hápɔ, Yosefi uu tíyɛɛ upimarɛɔ
api u ceru. Esipiti uyɔɔpi póɔ kɔ Yosefi riyíkí ceru.

14 Yosefi uu pɛɛ tum api usáa Yakupu séipɔ ne
ukumare nnéi písoi kuwóɔ ne afeéré ne pinupū.

15 Yakupu uu yisi u ne pirósáayaha picɔ apí ha
Esipiti keteni-i fine apí ha ne kei kpíni.

16 Api pi cɔni apí ne Sikem kuyu sí apí ha kei rikpíí
ke Apiraham uu Hamɔɔ piɲmáne-i ne usiwóɔ ní lo
kémeɛ pi kulesi.

17 Ke rinóɔ ke Uléécaá uú pɛɛ Apiraham n yekei
itunje ii n nyahairi, ntópuri nn pɛɛ meýá kulúí n wai
Esipiti keté kecáá.

18 Uyóopi fale unyine yee úu pikai Yosefi nkó ríka n kómaalē uu Esipiti keteni-i iyóopi tone.

19 Uyóopi uyē uu ntópuri ne isəhəcee tóoi uu pirósáayaha íwe lukεise, hái un náasi yare piké pisipipi riya síké kpi.

20 Likumúhē kpe-i kapi Moisi mari un Ulééca inipee-i nyaní. Iwáre itaani kapi usáa keyə-i u kpínii.

21 Api limemáá u fómni, Esipiti uyóopi ukpére uu u kpísi uu nyólu yare uricuruu yee u mari.

22 Esipiti pikó menyuwe nnéi kapi u céesi, unsímé ne umewai amε tíyese uu rínanje m má.

23 Kuu inmə afεena n yé, uu re u yé ha upimarεcə Isirayεeli pikó rilóólú.

24 Kuu n hápə, uu Esipiti ukó unyine leepə un Isirayεeli ukó unyine kaii. Uu unárei kecáá kpá uu Esipiti ukó uyē kaii uyē uú ha ne kpi.

25 Moisi ye pee músu re upimarεcə Isirayεeli pikó yé kó te uyē ke Ulééca uú la uké ne ritiki uké ne ilási kémεε pi lese. Ném pákane upimarεcə api lē kó.

26 Moisi uu kə keyáa lírú tuné Isirayεeli pikó pité leepə pin cénεsi, uu péé hapə re uké pi yoriye. Uu pi pise re: Nə písoi pise le, pinésáne! Yo nnya kani pee cénεsi?

27 Uyee pee ucə n íwe n wai uu pansεpə uu Moisi láupə uu u pise re: Wóo iyóopi pó tónse re a irósímé n túhaanε?

28 Pə lalε póké né kpu yare kaa sé Esipiti ukó ní kpu, néε íye?

29 Ke Moisi uu anóo nyē n kó, uu wuru uú ha Matiyaa ketē-pə tone. Kei kuu pinmánε pité mári.

30 Inmə afεena memáá, Moisi uu pee keyáa kenyine

kucesi kóima-i Sinayi riyɔpe kekúrí n we. Kei ke Uléecaatumε unyine uu kuhíhíí kunyine kecɔpe inalempi kέmεε u rikpáfúme.

³¹ Ke Moisi uu lē n yé, ai menyine u wai. Uu re uké rinyɔsɔpɔ uké ha mewai mē nyáni. Uu Uléecaa rinɔɔ kom te:

³² Néε pipósáyaha Uleecaa, ne Apiraham ne Isaaki ne Yakupu Uleecaa. Moisi uu pee iwame ne n terii úu kaha uké riwerii.

³³ Upíima uu u maa re: A apónééri mahā, li we re kelɔ ke-i kaa nní n nyenu ye Uléecaa ripɔhɔ le.

³⁴ Ne Esipiti keteni-i nnépuri iwe yenle, am kɔ piiɱmɔpi kom. Lē nnya kam ka ké pi yoriye. Lē nnya, a nkpéni kam ké Esipiti ketē-pɔ pɔ tū.

³⁵ Moisi uyē ke Isirayeli pikó apí pee n kési, api u maa re: Wɔo iyɔopi ne itúhaane pɔ tónse? Uyē cire ke Uléecaa uu tumme re uké piuyɔopi, uké kɔ ilási kέmεε pi lese. Uléecaatumε uyεε kuhíhíí kecɔpe inalempi kέmεε u rinkpáfúme yeε u lénine.

³⁶ Moisi yeε Isirayeli pikó Esipiti keteni-i lésεme. Iɱmē afεena kέmεε kuú ne Esipiti keteni-i ne Míni-Wéé-Kukoi kέmεε ne kucesi kóima-i mewaisaɱa ne mewai píima mē wapisi.

³⁷ Uyē cire yeε pee Isirayeli pikó símisi re: Uléecaa yé antepu unyine nó páme yare né un nónnépuri ukó.

³⁸ Ke Isirayeli pikó apí pee kucesi kóima-i n cápine, uyεε pee pirósáyaha ne Uléecaatumε yeε Sinayi riyɔpe kecáá-pɔ u n símaari kecɔpe we. Uléecaa nsímé mee ye nfáa n he kuú pee yósu un tó pálē.

³⁹ Amá pirósáyaha ápi peé la piké u pakare, api uipuri yulu apí n káipi piké Esipiti pele.

40 Api πee Arəə maa re: A piléecaa ró mó πee yé keróyu-i n sónne, li we re ári nyu lelee Moisi uyee nní Esipiti ketē-pə ró n léseme n wa.

41 Api keyáa kē tináaripi məm, api ri nyóonse, api pianipe liməme-məme lē anyá wai, piakin̄ aa niñesi.

42 Amá Uléecaa uu kepire pi tə uu pi yá api ituñe ne iwáre ne awárepi n yáasi yare kai antepuyee atelé-i n wólaalē. Li kei wólaalē te:

Nó Isirayeli pikó, né kani iñmē afena kέmeε kucesi kóima-i isee

ne nyóonsente ani kə licə licə hekesii?

43 Amá pilé kapi ye n sée re Moləki kucání ne nópínélé

Refaa riwarepi kaní πee topori. Lē kaní serí nən ne pi yáasi.

Lē nnya kam nó lésene ké ne Papiləni ketē kepire-mempə ha.

44 Pirósáayaha ye πee kucesi kóima-i kucání mále kpee n nyíselē te Uléecaa ye tó ne uyē kecəpe rinóə yekeile. Ku πee wele yare kpe ke Uléecaa uú πee Moisi n símisi re uké wa. U πee Moisi maa re uké kpe kuú πee n yé kucə wa.

45 Pirósáayaha ye kucání kpe ne pipipirē tiyele. Pée uye-i ke Yosuwee uú πee pi n kpráulē kapí πee ne ku ripéne apí ne ketē kee pikeyu-mempə ní we térj. Ketē kē pikó ke Uléecaa uú πee lákase. Kucání kpe aku lē Kanaa-i n we aí ne Tafiti kumúñe tulu.

46 Uléecaa ye πee ne Tafiti kefa fénnεε. Tafiti uu πee u pise re uké ncée u he uké kέyə mó keké wa kei ke Yakupu Uleecaa uu ní we.

47 Amá Saloməə yee ka uu kέyə u məm.

48 Μπά νε lē, Uléécaá yeε nḗpá yo kecáá ní tũ, úu síyo ke písoi api m mḗ kέmεε sói. Yare ke antepu Esayi uu ní maá re:

49 Uḗiima ye maá re
 Keyómεcaá ye rinéyoḗpitũ le,
 ketē pḗo kenénacḗpe
 kέyo kέye ke nóo yé né mḗ?
 Yei kam yé tone ké ne n wénte?

50 Ai rinécúruu néε lē nnéi waa?

51 Etiyεeni uu kḗ pimáa pi kḗpá re: Nó písoi mpí atii ye páápúle hái. Nó akín takále, nóanétu áa ye kḗ nsímé kḗ. Nópinésáayaha meḗo kani nní we nḗn Nfáasḗne rinḗo kesu.

52 Antepu úye mpuri ke nópinésáayaha ápi wéékuselē? Pē nnéi pεε n símisi re Asei ute ye wεε kapi kḗ. Asei ute uyē ke nóo kḗ nkpéni nní piláarḗ anipe-i wa ani u kopu.

53 Uléécaá ye ne piléécaatumε ritikile uú ne uisé nó pa, amá áni i ritiki.

Etiyεeni nkḗo kecáá nsímé

54 Ke pεpεε pεε ketúhaane-i ní we api lē n kḗ, ai kuwói pi fukḗmε api pεε Etiyεeni nsímé mmē ne aní n takai.

55 Amá Etiyεeni pḗo pεε keléécaá inípeε n tapaalē, Nfáasḗne nn u yipaalē un ne Uléécaá meyoḗpi ne Yeesu yeε Uléécaá kuluke-luke-mē kέyukḗḗtone-i n nyenu nyáni.

56 Kei kuu pεε re: Ne keyómεcaá nyánile ken wúkulelē, Usoi Kepipi ken Uléécaá kuluke-luke-mē kέyukḗḗtone-i nyenu.

57 Kuu lē ní ma, api kepupeila píima kenyine té api atu tápisi api pinnéi kesé pehépo api u filí,

58 api u lakase apí ne kuyu iyaa leepo api apare u tapisí api kópu. Pεpεε kei ní we api pisitukanka cícaá máhani api uηmánε unyine kapi ye n sée re Sooli pa uu si m mē.

59 Pi Etiyeeni apare tapisile un we un kō ne keyóme yáasi. Uu re: Upiima Yeesu, a nnéfáa yási,

60 uu pεε anui kecáá wúla uu mesóri pupεi re: Upiima, kapε akópe nnyé piriyu kecáá wa. Kuu lē pimáa m masí, uu pεε kpi.

8

1 Etiyeeni nkpo mmē ní ne Sooli sá.

Sooli ye Kirisi pikó wéekuselē

Likεyaa kē cirε kapi Yerusalem kuyomεyáhaalee pikó piwéekuse koraane ai wóno. Pinnéi api Yutee sitē ne Samarii sitē kecáá yékáá, ai yá pitumε ηmane.

2 PISOI pεε Uléecaa likó ní la pεε Etiyeeni kulesi api nkpo tone api ukεcáá tēni hái.

3 Sooli pōon ηmóópulē te uké Uléecaa icápine kpu. Síyo kuú pεε kónulē un Kirisi pikó cópii, pitisi ne pinósi, un kukpaniilee súuni.

Filipu ye Nsimé Kεcire Samarii keteni-i yóólē

4 Pεpεε rin-yékaa ye pεε ketē kónulenle pin Nsimé Kεcire yóólē.

5 Filipu uu yisi uú ha Samarii kuyu maa-i yóo re Yeesu ye uyē ke Uléecaa uu n wée.

6 PISOI nnéi ye pεε rinóo rise wale pin Filipu kutu colē. Pi pεε kómεille re u mεwaisaηa wapisi, api kō mε yenu.

7 Aníri ye pεε pISOI meγā kémeε lele an pupukεε. Síkankáláká ne pipáikóó kulúu ye pεε pélesile.

8 Ai pεε lē nnya pISOI n láárú kuyu kpe-i.

9 Utisi unyine yeε hái μεκεε-με kuyu κπε-i we, api ye u séi re Simṵ. U पेε μεταρεwai wapisiε ai ye Samarii pikó nnṵ yipu. U kṵ पेε umεcirε kpiilenle re u úyukṵ unyine le.

10 PISOI nnéi, kai n kpiisi siwá ne piwéése ye पेε u waiselenle hái. Api ye maa re: Uléécaá nnaηε kapi ye n sée re rnaηε maa μεε usoi nkó kéμεε we.

11 Hái μεκεε-με ke umεtarewai ame nnṵ pi yipaale. Api पेε le nnya u n waiselē.

12 Amá ke Filipu uu Uléécaá iyṵpi ne Yeesu Kirisi kecáá Nsimé Kεcirε pi n símisi api ηmurei, pi tíyεεεε api míni pi wole, kai n kpiisi pitisi ne pinósi.

13 Simṵ uyē ticuruu pṵ kṵ ne Nsimé Kεcirε mmē kefa tene api míni u wole. Uu पेε Filipu n tikilē un mεwaisaηa ne mεwai píima ke uyē uu n wapisi nyáni men nnṵ u yipaale.

14 Pitumε पेε Yerusalem-i ní we api kóm te Samarii ketē pikó ye Nléécaasimé yṵsí. Api पेε Piyεε ne Yohani kei tumpṵ.

15 Piketé kē api yisi api sí apí ha ne Uléécaá welu re uké Samarii pikó pē Nfáasṵne he.

16 Nfáasṵne rín पेε kahaηε likumúηé κπε-i úka kecáá n súime. Míni ηmaηε kapi पेé ne Yeesu rinyiri pi wole.

17 Kei ke Piyεε ne Yohani api पेε anípe pikεcáá rilaa, Nfáasṵne nn पेε pi loni.

18 Ke Simṵ uu n yé te pitumε ye pISOI kecáá anípe rilaa Nfáasṵne nn pi loni, uú ne siwṵṵ hapṵ uu pitumε pē maa re:

19 Ani kṵ né rnaηε mmē he ké ye nen úye kecáá anípe rinlaa, uké Nfáasṵne yṵsí.

20 Amá Piyee uu u pese re: Nó ne sipówóó sē ani ásáláú wa. Pó musí re pó fe aa Uléécaa lihēēēē ne siwóó loluu?

21 Lipókó líka ái nté we, áa kó líka kecáá nté ncée má. Lí we re áa Uléécaa kēmēē aseí má.

22 A kepómúnjé kópe kepíre ritō aa Upíima ne tēni re lin kusárei n we, uké kemúnjé kē pó sárei.

23 Ne nyáni yarē nfasimé kópe ne rikpákárá kaa n fanaalē ye pó múilenle yarē ulási.

24 Kei ke Simōo uu pēē rinōo yōsí re: Ani nórínécúruu ne Upíima né tē, lē kani nní mí ma ái kape ne né n wa nnya.

25 Ke Piyee ne Yohani api Samarii kuyu kpe-i Upíima nsímé piyóó ne picélaa mí masí, api yisi api Yerusalem pēē, pin ncée-i siyupi meyā kēmēē Samarii ketē kecáá Yeesu Nsímé kecíre yóólē.

Filipu ne Etiyopii ukawe ifaaci

26 Upíima uleecaatumē unyine uu Filipu maa re: A yisi aa itunē kumii-mē panse aa Yerusalem ncee mēē Kasaa n cépilē kpísi. Api ye ncée mmē titiki.

27 Filipu uu mēse ne mēse yisi uu tómpo, uú ne ncée Etiyopii ketē utisi unyine sáne. Ukawe píima unyine lo *. Uyēē Etiyopii unōsiyōōpi Kantaasi memá nnéí kecáá pailē. U Yerusalem-i kale re uké Uléécaa yáási

28 un pēē nkpéni kulu, un ukēsannōipi kecáá tū un antepu Esayi ritelé kéēni.

29 Nfáasōne nn Filipu maa re: A kenōipi nké kekúrí hapō.

* **8:27** Pi ye pēē kuyu kpē inyekii kēmēē pikawe píima pē comesile api kelene pikei pi pa uyōōpi keyo-i.

³⁰ Filipu uú ne itóó nyósópó uu kóm Etiyopii ukó uyē un antepu Esayi ritelé kéeeni. Filipu uu u pise re: Pó lē kaa n kéeeni aseí kómēii?

³¹ Utisi uu re: Unyine unsá né n lé, íye kam yé ne kō? Uu pēē Filipu séi re uké hapó uké kesannōipi kēmēē ukékúrí tone.

³² Li Uléécaá Nsímé kelō kē kuu n kéeeni kēmēē wólaalē te:

Pi ne u tósule yare kapi ye

kusányaha n tórōi pin ne pikópe sí,

un séélē yare risáñpipi kapi nkpríí n nyálu, úu rinóó wúkule.

³³ Apí ne u túhaane api u cepise, úu pēē nkpráni líka tu.

Wóo yé pēē nkpráni upipirē tinōo maa?

Pi ketē kecáá unfaa lesēle.

³⁴ Kuu lē pikēē m masí, uu pēē Filipu pise re: A risuúlu a né símisi nké te úye nsímé ke antepu nkó uu nní símisi. Uricuruu kuú ne mánē nēē unyine nsímé kuu símisi?

³⁵ Kei ke Filipu uu pēé ne antepu Esayi nsímé mmē riwááná uú ne Yeesu nsímé kecire u símisi.

³⁶ Api nsē nōj apí ha ne míni kelō kenyine tulu. Ukawe píima uyē uu pēē re: Míni ye mmé nní. Yo ícō yēē párlē ké ne míni n wole?

³⁷ [Filipu uu u pēse re: In te pō ne kepófa nnéi nsímé mmú tene, pi yé fe api míni pō wole. Utisi uu re: Ne ne kefa tene re Yeesu Kirisi ye Uléécaá Kepipi le.]

³⁸ Uu kesannōipi nyereēē, u ne Filipu api míni-i lompó, Filipu uu míni u wole.

³⁹ Kapi míni-i n léepó, Upíima Nfaasōne nn Filipu kpíípó, ukawe uyē úu pēē piyéne u rikprá. Uyē uu kō mpóōnare ne uncee nōj.

40 Filipu póo ha Asóoti ketē-pə leeri. Uu pɛɛ kei ayu nnéi nyɛɛ ncée-i ní we kémɛɛ Nsímé Kεcɪrɛ n yóólē uú ha nɛ Sesaree ketē tulu.

9

Sóoli ye mɛfine conse
(UPM 22:6-16; 26:12-18)

¹ Sóoli úu pɛɛ kusa kumúnjé kpɛ-i Upíima pipiretiki nɛ kɛfa pólú un wéési uké pi kɔ. Uu yisi uu lē nnya Ulééca usina lɛɛpɔ,

² uu rɛ uyē uké átélé u wa aké ncée u hɛ uké ha Tamaasi-pə Pisuiɸ ayomɛyáhaalee rika. Un kei píye n lɛɛpɔ pɛɛ Upíima nceɛ n tíkilē, pitisii, pinósii, uké fe uké pi cópii uké pahaankɛɛ uké nɛ Yerusalem tómpɔ.

³ Kuu ncée n kpisi un nɛ Tamaasi nyahairɔnɛ kɛ metéi menyinɛ amɛ mɛyéne mɛsɛ keyómɛca-pə leemɛ amɛ tapu amé nɛ u kóónú.

⁴ Uu keteni-i lólu, uu pɛɛ rinóó rinyinɛ kom tin tee rɛ: Sóoli, Sóoli, yo kɛcɪrɛ nnya kaa lē né wéékuselē?

⁵ Sóoli uu pɛɛ pisɛ rɛ: Póó úye, Upíima? Upíima uu rinóó u yósu rɛ: Néɛ Yeesu uyē kaa nní ní we pɔn wéékuselē. [Aa ye nkpráni fe póké nɛ nkprɔ mɛlɔ tɔpiriinkɛɛ. Un terii lin nnóó u yipaalē, uu pɛɛ maa rɛ: Upíima, yo kaá la ké wa? Kei kɛ Upíima uu pɛɛ maa rɛ:]

⁶ A yisi aa kuyu-i lompɔ. Pɔn n lompɔ, pi yé pɛɛ pó símisi lē kaa yé ní wa.

⁷ Sóoli pisencɔ api nyɛɛ píri, rinóó ári we. Amá pi pɛɛ rinóó kómɛilɛ ápi pɛɛ úka nyáni.

⁸ Sóoli uu yisi uu aníɛɛ wii úu pɛɛ líka nyáni. Api pɛɛ kuníɛ u múlú api u tɔrɔi apí nɛ Tamaasi sí.

⁹ Siyáa sitaani kuu wa úu ye líka yě, úu ye líka li úu ye kó líka n ntí.

¹⁰ Kirisi upiretiki unyine ye pɛɛ Tamaasi-i wele, api ye u séi re Ananiyasi. Upíima uu keyáa kenyine u kpáfúme uu u séi re: Ananiyasi! Ananiyasi! Uu re: Née nkó, Upíima!

¹¹ Upíima uu u maa re: A yisi a ncée mmě kapi ye n sée re Kεcire kpisi áá ha Yutasi keyo-i Tarisi ukó uyě kapi ye n sée re Sɔɔli kecáá pise. U wele un keyóme yáási.

¹² Ai u nyíse re utisi unyine kapi ye n sée re Ananiyasi ye lompɔ uu anípe ukεcáá láa re uyě Sɔɔli inipee iké ye kó yě.

¹³ Ananiyasi uu re: Upíima, ne konle pisei meyã pin símisi re utisi uyě úu kusa pipósoi pɛɛ Yerusalem-pɔ n we rikpákára wapisi.

¹⁴ Pɛpɛɛ ye Ulééca inyóɔnse n wa piwéése pɛɛ ncée u he re uké nté kam uké pě nnéi pɛɛ pó n yáási cópii.

¹⁵ Amá Upíima uu u pɛse re: A n ηme. Ne usoi uyě wéele re uké pinékei wa. U yé tíyese mpuri sane pikó ne pipiyɔɔpi ne pɛé ne Isirayeli pikó api rinényiri ceru.

¹⁶ Né rinécúruu u símisi re u yé kenécáá íwe ncɔpuri li.

¹⁷ Kei ke Ananiyasi uu pɛɛ ncée kpisi uú ha Yutasi keyo lompɔ, uu Sɔɔli kecáá anípe laa uu re: Unémárecɔ Sɔɔli, kaá pɛɛ ncée n tíkimele pɔn nté wéme ke Upíima uu pó rikpáfúme. Uyee né tumme re ipónípee iké ye kó nkɛni yě, Nfáasone nké kó pó ló.

¹⁸ Kei nní, linyine ai uinipee kecáá lápíle yare ikpíntomé awéé ai lólu, uu pɛɛ nkɛni n nyáni. Uu

yisi api míni u wole

¹⁹ uu pεε ilukε le uu rínanε yenu.

Sòli ye Tamaasi-pò Nléécaasimé yóólē

Sòli uu Yeesu pipiretiki kémεε Tamaasi-i siyáa wai.

²⁰ Uu pεε kei nní yisi uu síyò se-i ke Pisuifi ayomeyáhaalee aa ní we ka uu yóó rε Yeesu yeε Uléécaá Kεpipi.

²¹ Ai pē nnéi pεε u n kómει nnóó yipu api ye pεε rε: Ai nkó yeε ye lē Yerusalem-pò pεpεε rinyiri ntí n sélei n wéékuselēε? Néntε u kò nté kale rε uké lipite pē cópii uké ne pεpεε ye Uléécaá inyóonse n wa piwéése leεpò?

²² Pée ke Sòli uu rínanε piyéne rikpá uu ye ne Pisuifi pεε Tamaasi-i ní we nsímé feriyε uu pi séése. U ye pi nyíse rε Yeesu yeε Uyulalε ke Uléécaá uu n wéε.

²³ Kai nkáripι n nánai, Pisuifi api símaane aí tone rε piké Sòli kpu.

²⁴ Ai Sòli kutu-i loni rε pi u wéési. Ketúné ne kesine kapi pεε kuyu sipoo mé piké ne u ní kpu nnya.

²⁵ Upipiretiki api pεε kesine menére menyine-i u wai apí ne kuyu mmele kepire-mē u súisepò.

Sòli ye Yerusalem-i we

²⁶ Ke Sòli uu Yerusalem n tuipò, uu Yeesu pipiretiki picò pitíki peeni, amá pinnéi pin pεε u wuru. Api pakarelē te u mesei Yeesu upiretiki.

²⁷ Kei ke Parinapasi uu mese u kpísi uú ne pitumε leεpò, uu lē ke Upíima uu umεcire n lése uu Tamaasi ncee-i Sòli nyíse ne lē kuú ne u n símisi pi keeni. Uu kò lē ke Sòli uu Tamaasi-pò ne ikari Nléécaasimé ne Yeesu rinyiri rin-yóó pi símisi.

28 Kaí ne kei n kpísi, Sòoli ne pitume pē pεε pεε Yerusalem-i sónesi, un ne ikari Nléécaasimé ne Upíima rinyiri yóólē.

29 U ne Pisuiŋi pεε Mékireki n símisi yèè pεε ifaaci wale. Amá pē pin pεε wéési piké u kpu.

30 Ke piyómeyáhaa picɔ api lē n céri, api u kpísi apí ne Sesaree-mē u sí api Tarisi-mē u tónsepo.

31 Uka úu pεε kumúnjé kpe-i Yeesu pikó cónjē Yutee ne Kalilee ne Samarii ketē nnéi kecáá. Pi pεε ikari kpáriisenéle pin kɔ Upíima riwure mále. Nfáasɔne nn pi léni pin kulúí kpálē.

Enee pipélé

32 Piyεε ye pεε mpa yei kuyu-i sónéle, uú ne keyáa kenyiné Yeesu pikó pεε Lita kuyu-i ní we kémεε tulu.

33 Uu kei utisi unyiné kapi ye n sée re Enee leεpo. U kékankáláká le. Li wa inmē ipaha kuú ne kefine kecáá n finu úu ye fe uké sóné.

34 Piyεε uu u maa re: Yeesu Kirisi ye pó pɔisele, Enee. A yisi a ripócúruu kepófine riwépi. Enee uu kei nní mεse ne mεse yisi.

35 Lita pikó ne Saarɔ pikó nnéi api u yenu api pimεcire Upíima pa apí ne Upíima kefa tene.

Pi Tɔrikaasi yukuse nkpo kémεε

36 Yafa-po ke unósi unyiné uú péré we. Pi ye u sée re Tapita. Pi ye rinyíri tē Mékireki kémεε tuisse re Tɔrikaasi * Uyē nkó mεε re uké mpa píyei lisɔne n wai uké kɔ písoi n hekési.

37 Uu likumúnjé kpe-i káasi uu kpi. Kapi piwóle u m masí, api kényɔ kecáá-po kulee kunyiné-i keléécaapo u finse.

* **9:36** Tɔrikaasi: Li aseŋ re ketáha

³⁸ Yeesu pipiretiki pɛɛ Yafa-pɔ ní we ye pɛɛ kónle re Piyee ye Lita-pɔ we. Lita ye kɔ ne Yafa kólenle. Api pɛɛ pisoí pité lese api Piyee kémee tum te piké u maá re uké mekeɛ pikemeɛ wurupɔ.

³⁹ Piyee uu wákasi u ne pẽ api tóoisene api tómpɔ. Kuu n tuiɔ, apí ne kɛyɔ kecáá kulee kre-i u taáɔ. Pikúmannasi nnéí apí nyɔsɔpɔ api itu ne u kálisi. Api sitúkanka ne akpélenku nyẽ ke Tɔrikaasi uú pɛɛ nfáa m má un yóóni u nyísente.

⁴⁰ Kei ke Piyee uu pɛɛ pinnéí lésepɔ, uu wúla uu keyóme yáási. Uu pɛɛ ukpɔkpɔ-mẽ pansepɔ uu re: Tɔrikaasi, a yisi. Tɔrikaasi uu iníɔpɛ wúkule. Kuu Piyee n yé, uu yisi uú tone.

⁴¹ Piyee uu kuníɔpɛ u tini uu u léni uu yisi. Uu pɛɛ limemáá piyómeyáhaa ne pikúmannasi pẽ séi uu Tɔrikaasi ne unfaa pi nyíse.

⁴² Nsímé mmẽ nn Yafa kuyu nnéí kóónú, pisoí meyá api Upíima ne kefa tene.

⁴³ Piyee uu Yafa-i ukónéfukei Simɔɔ keyɔ-i tone ai siyáa wai n̄sɔne.

10

Piyee ye Kɔrineɛ keyɔ ha

¹ Utisi unyine yee pɛɛ Sesaree-pɔ we, api ye u séi re Kɔrineɛ. U pɛɛ Rɔm usóóca kpéẽ unyine le. U pɛɛ pisoí píle kutɔpilee uwéése le.

² U ne ukeyɔ nnéí ye pɛɛ Uléécaá likó lalɛ. U ye pɛɛ píwekɔó ulikó meyá hekesile un kɔ mesére Uléécaá yáási.

³ Keyáa kenyine kuu ketúnécō metaani kumúné Uléécaatumē unyine méyene menyine-i yé cáká-cáká. Uléécaatumē uyē uu ukeyō-i lompō uu u séi re Kōrinee!

⁴ Kōrinee uu pēe iwame ne uléécaatumē uyē n nyáni uú ne u pise re: Ne meyo-me, Upíima? Uléécaatumē uu u pese re: Ulééca yē ipówele konle uu kō lē kaa píwekōō n léni yenu. Uu yé pó palei.

⁵ A nkpéni pisoi tū piké ha Yafa-pō utisi uyē kapi ye n sée re Simōō api kō rinyiri u he re Piyee séeme.

⁶ Ukónéfukēi uyē kapi ye n sée re Simōō keyō-i kuú we mínimaa ritime-pō.

⁷ Ke uléécaatumē uyē uu lē n símisi uu tómpō, Kōrinee uu upikēikó pité pinyine séi. Ukutōpilee kēmeē usóōca unyine ye pēe Ulééca likó lalē n̄sōne. Uu kō uyē séi.

⁸ Uu lēlēe n wa nnéi pi kēeni uu pēe Yafa-pō pi tum.

⁹ Ai ncée pi weesi pin Yafa lapō. Piyee uu itūŋe kecíre kumúné kēyō cáká ipiraa yopoi re uké keyóme yáási.

¹⁰ Nkū nn u wai uu re u yé iluke li. Kapi ní we pin iluke iyē wai, ai u wai yare kenípeheē.

¹¹ Uu yénu keyóme ken wúkulelē, linyine lin cepimele aí ne keteni-i tuiiri yare kusánjáá maamaa kunyine kapi n tánje pin kuatime kēna muleilē.

¹² Ana ana likó nní ncōpuri ne lēlēe m mún̄gui ncōpuri ne sinúipi ncōpuri yee pēe keméē we.

¹³ Ai rinóō u maari re: Piyee, a yisi, a kō aa le.

¹⁴ Piyee uu rinóō pese re: Kása, ám píkaí irósé kēmeē icírí inyine lukaalē, Upíima!

¹⁵ Ai kō melírū pimáa u kpá re: Lē ke Ulééca uú ní maa re liluke-luke, páa kape li maa re icírí.

16 Mēpehē metaani kai lē wa, ai pēe limemáa kusánáá kpē keyómēca-mē kpíipō.

17 Piyēe uú n we un umēcīre písei re méyene mē aseī ye nkpēni áye. Likumúnē kpe-i, pīsoi pē ke Kōrinēe uu n tumpō pōon Simōo keyō wélaapō apí ne keripoo tuipō mēse ne mēse.

18 Api séi api píse re kei ke Simōo kapi rinyíri n he re Piyēe uú wee?

19 Piyēe un we un meýēne mē kecáa músu, Nfáasōne nn u maā re: Pītisi pitaani pinyine ye mpí pin pó wéési.

20 A yīsi a ricepipō, nó ne pē ani mēse ne mēse tōmpō. Néē pi tumpō.

21 Kei ke Piyēe uu pēe súipō uu pītisi pē maā re: Néē Piyēe uyē kani n wéési. Néē usoi uyē kani n wéési. Ne meyo-me?

22 Api re: Rōm usóca kpēē Kōrinēe yeē ró tumme. U usoi kecīre le, un kō Ulééca pakarelē. Pīsuifi nnéi ye ukēcáa řsōne símisile. Uléécaatumē unyine yeē u símisi re uké pó sēe áá ha ukēyō-i nfasimé kaā m máme u símisi.

23 Piyēe u kēyō pi tani uu kulee pi he api finē. Kai kōso n weesi, uu yīsi uu pi tiki api kesé tōmpō. Pimáreco pinyine pēe Yafa-i ní we póo kō yīsi apí u saruni.

24 Liukóso kapi Sesaree tu, Kōrinēe un ukēyō-i upikó ne upisane cápīnelē un ne pi mé.

25 Ke Piyēe uu n tuipō, Kōrinēe uu u tēpei, uu wúla ne ketē-pō uú ne ipakare u yáasi.

26 Piyēe uu u yukuse uu nyereēe uu re: A yīsi a nyere! Né ne kō kesoiipi le.

27 U ne Kōrinēe pin lē ifaaci wai uú ha ne kēyō

lompɔ, uu lεεpɔ písoi pin cápinelē kulúí

²⁸ uu pi maá re: Nórínécúruu ye nyule re Usuifi úu ncée má upiyomεyáhaa nnya, u ne mpuri sanε ukó unyine piké n sónε, née uké ye ukeyɔ rilóólú. Amá Uléécaá ye né símisile re ái nyamí te ké m músu re unyine ye icírí née úkperinkpekóó.

²⁹ Lελεε tíyεσε, kani kenémεε n tumpɔ re piké né sée, ám nkpráni pipáká-páká peē. Ne la ké nkpréni nó píse re ní-ye kaní ne né séi?

³⁰ Kòrinεε uu pεε rinóó u yósu re: Siyáa sina ye nsí kam itunε nnyí icɔ-i, ketúnjécɔ metaani kumúnjé nkú-i kenéyɔ-i we nen keyóme yáási. Mεσε ne mεσε, amí paí utisi unyine un ilū tanaalē in tēlu un ne kenékúrí nyenu.

³¹ Uu né maá re: Uléécaá ye ipówele yósile, Kòrinεε. U lē kaa lipókó písoi n hεkesi yenle.

³² Lē nnya, a písoi tū piké ha Yafa-pɔ Simɔɔ kapi rinyíri n hε re Piyεε séemε. Ukónεfukεi uyē kapi ye n sée re Simɔɔ keyɔ-i kuú we mínimaa ritime-pɔ!

³³ Am pεε mεσε ne mεσε písoi tumpɔ re piké pó séemε. Li né larisile hái re pó ka. Ntónéí mmú, Uléécaá inipεε-i kari nkpréni nní we, tɔn kutu colē také kó te ní-ye ke Upíima uu pó máamε re a ró símisi.

Anóó ke Piyεε uu Kòrinεε keyɔ-i ní ma

³⁴ Kei ke Piyεε uu pεε rinóó yósí uu re: Nkpréni kam meyíkíyiki kó te Uléécaá úu písoi ne picɔ kóólεne.

³⁵ Mpá mpuri ní-ye ukó ye kpére u pakarelē un aseí tikilē, u ye liute n lalε.

³⁶ Yeesu Kirisi kuu tumme re uké Isirayεeli pikó Nsímé Kεcirε símisi re u ne nkíninε pi ka. Yeesu Kirisi uyεε písoi nnéí Upíima.

37 Ke Yohani uu Nléécaasimé piyóó ne písoi píniwolē mí masí, nò yenlē lēlē Kalilee keteni-i n wa aí ha ne Yutee ketē nnéi yósu.

38 Uléécaá ye pēē Nasareti ukó Yeesu kepirē welē. U pēē Nfáasōne ukemēē wale nn rínanē u hē, un ne nḡpá yei sónē un lisōne wai, un písoi nnéi ke kuníri aku m múlĭ pōisente.

39 Tóó lē nnéi kuu Pisuífi kuyu-i ne Yerusalem-i n wa piseérakóó. Pi kunapéékóó kecáá u kariile apí ne u kopu.

40 Amá Uléécaá uu keyáa táánū tuné nkpó kémēē u yukuse, uu fe uu umecire lese uu kerócōpe pinyine nyíse api yénu re u nkpó kémēē yisile.

41 Ai pēē re písoi nnéi kuu umecire nyíse, amá tó ke Uléécaá uu mekeē-me n lése re toké piseérakóó kuu umecire nyíse ari u yenu. Umeyise-maá, tó kesē tonēle ari le ari níru ne uyē.

42 Uu kó ró forii re toké Nsímé Kēcire Pisuífi símisi piké céri re uyē ke Uléécaá uu lése re uké pinyánnyá ne pikpōkpó túhaane.

43 Antepuye nnéi ye unsímé símisile api péhele re úye un ne kefa u n tene, uyē nnya, Uléécaá ye liute akópe sárei.

Nfáasōne ye mpuri sane pikó kecáá súime

44 Kumúnjé kpe-i ke Piyēē uu lē n símisi, Nfáasōne nn pē nnéi pēē uanō nyē kutu n cólē kecáá súiri.

45 Pisuífi pēē Yeesu ne kefa n tene ye pēē Piyēē sarunlē. Ai nnóó pi yipu re Uléécaá ye kó mpuri sane pikó Nfáasōne hē.

46 Mesei ke Pisuífi pē apí pēē kómēi mpuri sane pikó mpí pin meyu saḡa menyine símaankēē pin kó siyómē ne Uléécaá pakarentē. Kei ke Piyēē uu pēē re:

47 Mɛrɔ́cɔ́ kɛ Uléécaá uu písoi mpí Nfáasɔne hɛ. Tó pɛɛ nkpéni fe arí ne pi yulu rɛ ápi kapɛ míni wolɛɛ?

48 Kei kɛ Piyɛɛ uu rinóɔ hɛ rɛ piké Yeesu Kirisi rinyiri ne míni pi wolɛ. Lɛ́ mɛmáá, api pɛɛ u pise rɛ uké pikɛmɛɛ siyáa sinyine wa.

11

Piyɛɛ yɛ umɛwai Kirisi pikó pɛɛ Yerusalem-i rí we kɛɛnkɛɛ

¹ Pitumé ne Kirisi pikó pɛɛ Yutee keteni-i rí we api kóm tɛ mpuri sanɛ pikó pɔ́ ne kɔ Uléécaá Nsímé yɔsí.

² Kɛ Piyɛɛ uu Yerusalem m pɛɛpɔ, Pisuifi pɛɛ Yeesu ne kɛfa n tenɛlɛ́ ápi kényu u pa.

³ Pi u maa rɛ: Pɔ́ pikéciré keyɔ lompɔ, nó ne pɛ́ ani kelɔ́ kɛɛ le!

⁴ Kei kɛ Piyɛɛ uu pɛɛ lelɛɛ n wa pi kɛɛnkɛɛ ne kɛtɔpɔ, uu rɛ:

⁵ Yafa-pɔ́ kamí pɛ́é kényɔ kɛnyine-i we nen keyóme yáási, ai né wai yare kɛnípɛɛhɛɛ, ai linyine né nyíse lin kɛnémeɛ wéme. Likɛi lɛɛ wɛɛ yare kusáɲáá maamaa kunyine kapi n tánɛ pin kuatimɛ kɛna mulɛilɛ́. Ai pɛɛ keyómeɛcaá n leeri lin ɛɛpimɛlɛ́ aí wɛri aí ne né kɔ.

⁶ Am kusáɲáá kpɛ́ kɛ́meɛ ríɔne paí, am ána ana líkɔ́ nní ncɔpuri ne liyúíkɔ́ ncɔpuri ne lelɛɛ m múɲui ncɔpuri ne sinúipi ncɔpuri yɛnu.

⁷ Kei kai rinóɔ né máame rɛ: Piyɛɛ, a yisi, a kɔ́ aa le!

⁸ Amá am tinóɔ yósu rɛ: Kása, ám pí kai irósé kɛ́meɛ icírí inyine lukaalɛ́, Upíima.

⁹ Ai kɔ́ mɛlírú keyómeɛcaá-pɔ́ pimáa kpá rɛ: Lɛ́ kɛ Uléécaá uu rí maa rɛ lilukɛ-lukɛ, páa kapɛ li maa rɛ icírí.

10 Mεpehē metaani kai lē wa, ai pεε limemáá kusánjáá kpē keyómεcaá-mē kpíípw.

11 Likumúnē kpε-i, písoi pítaani pinyine api kei nní weri api kέγw ke-i kari ní we ripoo-i nyεε. Sesaree-pw kapi lē pi tumti.

12 Nfáasone nn né maa re ké yisi ké mεse ne mεse pi ritiki. Pimáρεw pikpuulū mpí api yisi api né sáruni arí ha ne kesē Kōrineε keyw-i lompw.

13 Uyē uu ró kέénkεε lē kuu uléécaatumε ukεyw-i n yé un u tee re uké písoi tū piké ha Yafa-pw Simw kapi rinyíri n he re Piyεε sée.

14 U yé nsímé u símisi mεε yé u ne ukεyw pikó nnéi n yóriye.

15 Kam nsímé n kpísi, Nfáasone nn pikεcáá súiri yare knn lē kékoraane kerócáá n súime.

16 Kei kam pεε Upíima rinw ntí léise re: Míni ηmane ke Yohani uu nó wóle. Amá Nfáasone ke Uléécaá uu nó wolene.

17 Kari Upíima Yeesu Kirisi ne kefa n tene, Uléécaá uu Nfáasone ró he. Mmē kuu kō nkpeni pē he. Wóo pεε nkpeni né ké ne Uléécaá n kέηene?

18 Kapi anw nyē n kō, api piakinj ninukuse api Uléécaá ríyu wáise api re: In lē, mεsei ye me re Uléécaá ye ηmureile re mpuri sane pikó pówké kō piakópe kepire ritw piké nfáa yíkíyiki yē.

Kirisi pikó pεε Antiywasi-i ní we

19 Kumúnē kpε-i kapi pεε Etiyεeni ní kpu, pi pεε pεpεε Kirisi ne kefa n tene wéékuselēnlē hái. Ai tíyεε picw api wúrunkεε apí ne Fenisii ketē ne Siipuru ne Antiywasi tulu, amá pin pεε Pisui fi ηmane Nléécaasimé símisi.

20 Mpá ne lē, Siipuru ne Sirεeni pikó pinyine ye yisile api Antiyóosi sí apí ha Upíima Yeesu Nsímé Kεcire Pikireki símisi.

21 Upíima nnaηe nn pi léni, pisoι meγā apí ne kefa u tene api mefine conse.

22 Kirisi pikó pεe Yerusalem-i ní we api lē kom, api Parinapasi Antiyóosi-pó tum.

23 Kuu n tuiπó, uu yénu lē ke Uléécaa uu pepeε ne Kirisi kefa n tenelē tinkpá, ai u larisi uu pi ημόόπύσε re piké Upíima ne kefa keσε n tikilē.

24 Parinapasi ye pεe meγíkíyiki usoi sone le. Nfáasone nn u yipaalē un kó nfatene má. Lē nnya ke pisoι meγā api ηmurei api Upíima ne kefa tene.

25 Parinapasi uu limemáá yisi uu Tarisi-pó Sóoli piwélaa sí.

26 Kuu u n yé, uu u kpísi uú ne Antiyóosi u sí. Api kei Uléécaa icápine iye-i kuηmē ne kuriyu wai pin Nléécaasimé pisoι meγā céési. Antiyóosi uyε-i kapi mefoí foí Yeesu Kirisi pipiretiki rinyíri he re Kirisi pikó.

27 Kumúnjé kpe-i ke antepuyε pinyine api Yerusalem yisi api Antiyóosi sí.

28 Nfáasone nn piuse unyine kapi ye n sée re Akapuusi céési uu yóó re nkú píima nnyine yé ketē nnéí kecáá wa. Nkú mmē nn weri nn mesei Kulooti iyóopi kumúnjé-i wai.

29 Kei ke Yeesu pipiretiki pεe Antiyóosi-i ní we api símaane aí tone re pikecōpe, mpá úye uké lē kuu yé n fe tōhó piké ne pimáρεcō pεe Yutee-pó ní we lémpó.

30 Api mesei lē wai, api Parinapasi ne Sóoli tum api sí apí ha ítōhó iyē ne pi léni api pipiwéése pa.

12

Pi Yakupu kpu api Piyee pǎ kpanii

¹ Likumúné kre-i ke uyóopi Erooti uu Kirisi pikó pinyine piwéékuse lǎ.

² Uu tíyese api ritéhe ne Yohani umaa Yakupu kopu.

³ Kuu n yé te lǎ ηmaa ke Pisuiifi apí pree ní la kuu lǎ wa, uu kǎ tíyese api anyá nyε-i kapi ye akpónó nyee áa pite m má n li kémee Piyee pǎ tini.

⁴ Kapi lǎ u n tí api kpanii, api pisóóca siwúipi sina wai, mǎ kέye kémee pisóóca pina, pin ne u mé. Nkpǎ melóó anyá memáá kapi lǎ ne músu re piké mǎ úye inipεε-i u túhaane.

⁵ Ke Piyee uu lǎ kukpaniilee-i ní we pin u mé, Kirisi pikó pin ukεcáá Ulééca welu mewénte áme we.

Piyee melele akpanii kémee

⁶ Kesine kee n weesine Erooti uké ne Piyee n túhaane kémee ke Piyee uu pisóóca pité kepáápáá we un loni. Anípe keté kapi pree akpanii u wailǎ pin ne u pahaalǎ, piméré pǎon kǎ kukpaniilee rinǎnǎ-i nyenu pin mé.

⁷ Mese ne mese, Upíima uleecaatumε unyine uu lompo, metéi áme kukpaniilee yipu. Uléecaatumε uyé uu Piyee ilúké pépé uu u yónse, uu u maa re: A riwakasi! Akpanii kapi pree ne u m pahaalǎ aa kei nní uanipεε-i léeri aa súrii.

⁸ Uléecaatumε uu pree u maa re: A kupótampála rité aa apónéeri tani. Piyee uu mesei lǎ wai. Uléecaatumε uu kǎ re: A kupókpélenku tā aa yisi aa né tíki.

⁹ Piyee uu u tiki api léépō, lin u we yare keláré. Uu pēe mūsu re mesei ye mē.

¹⁰ Api piméré foi fáau, api pilírū kḗa api pēe nweni rinəṇə kapi ye ne kuyu-mē n léépō tulu, tē ari timécire hánneḗo api léépō. Api ncée kpísi pin tósu. Kei nní, uu Piyee inipee-i pōlu.

¹¹ Kai Piyee n hemne kuu pēe yé te mēwai ye wale. Kei kuu pēe re: Nkpéni kam yé te mesei ye mē. Ulééca ye uléécaatumē tummele uu Erooti anipe-i né lese, uu kə mmē ke Pisuifi api péé ne né ní la kémeé né lese.

¹² Ke Piyee uu n yé mmē kémeé kuu ní we, uu Yohani kapi rinyíri n he re Mariki uni Maari keyə sí. PISOI kulúí ye pēe kei cápinelenle pin keyóme yáasi.

¹³ Kuu n hapə uu keyə ripoo pepu, unósi keikó unyine kapi ye n see re Rooti uu sí uké ha yē te wóo lo?

¹⁴ Uu Piyee metē ceru. U yé ripoo hánnele née, uú nya uu mpónare ne itóo ne keyə-mē pēepə, uú ha re Piyee ye ka un tipoo-pə we.

¹⁵ Pēpēe kei n cápinelē api u maa re u isəhə torile. Amá uu keyu mahani ηmaa re mesei ye mē. Api re in lē, ukumíri ye ku.

¹⁶ Piyee un lē we un tipoo pepu. Kapi n hánne api u yenu, piipinje ii nnyiyē loni.

¹⁷ Uu kunípe ne pi símisi re piké n séélē ápi kapē ríka ma. Uu kə pi símisi lē ke Upíima uu kukpaniilee-i u n lése. Uu kə pimáa pi kḗa re piké ha Yakupu ne pimáreḗo picə lē símisi. Kuu lē pisímé pi ní masí, uu yisi uu kelō féé tómpə.

¹⁸ Kai n weesi, ai pisóca pē kecəpe nəkəre hái, api péé m píseine re méye ke Piyee uu ló?

19 Erooti uu pɛɛ rinóo he re piké u wéési. Amá api u wéési ápi u yē. Kei kuu pɛɛ piméré pē sée uú nɛ pi túhaane uu re piké pi kó. Uu pɛɛ limemáá Yutee keteni-i yisi uú ha Sesaree keteni-i siyáa wai.

Erooti nkɔ

20 Erooti ye pɛé nɛ Tiiri pikó nɛ Sitoo pikó wólaalenɛ. Pē api rinóo rise wai re piké ha u yē. Api lē nnya uyóopi piméré uwéése Pilasituusi kópóó, api yéntine uú nɛ kekpeé pi wai piké ha nɛ u kpurei. Ai méwoo, uyóopi Erooti ketē kɛmɛɛ likó nfaa kapi má.

21 Kɛyáa kē kapi yé rinsáne akɛ tulu. Erooti uú ha umeyóopilape tani uu uriyóopitū kɛcáá tone uu pɛé nɛ pisoɪ riwúí nɛ meýá n símisi.

22 Kei kɛ pisoɪ api ipakare riwóo re: Uléecaa rinóo ye ntí, ái kesoipipi rikó.

23 Kúu n céri re Uléecaa nmanɛ yeɛ ipakare te nnya, Upíima uleecaatumɛ unyine uu kei nní u fapi uu lalɛi, apapi aa u takai uú ha nɛ kpi.

24 Nléecaasimé nn pɛɛ likumúnjé kɛɛ-i kóónú api nǵpá yei n kom.

25 Kɛ Parinapasi nɛ Sooli póo lē nnya kapi Yerusalem-i pi n tumpó piwai ní masí, api yisi api Yohani kapi rinyíri n he re Mariki nɛ péne apí nɛ Antiyóosi pɛɛ.

13

Parinapasi nɛ Sooli ye Nstmé Kɛcɪɛ piyóó ha

1 Antepuye nɛ pisoɪ pɛɛ Nléecaasimé n céési ye pɛɛ Antiyóosi-pó Uléecaa icápine-i weɛ. Pɛpɛɛ Parinapasi nɛ Simeyóo kapi ye kó n sée re Uñmóhó nɛ Sirɛeni ukó Lusiyuusi nɛ Manayɛeni nɛ Sooli. Manayɛeni nɛ Kalilee uyóopi Erooti pɛɛ kɛsé iwá li.

² Keyáa kenyine kapi anóo paasi pin Upíima ne welu. Nfáasone nn pi maa re: Aní Parinapasi ne Sòli iyaa lese piké pikéi pē kam pi ní pa wa.

³ Kapi pinóopahaa ne piwele ní masí, api anípe pikεcáá láa apí ne pi tum, api tómpo.

Parinapasi ne Sòli ye Siipuru-pò we

⁴ Nfáasone nn Parinapasi ne Sòli tum, api Selesii-pò sí api kei kúninói loni apí ne míni kepáápáá ketē kapi ye n sée re Siipuru sí.

⁵ Kapi Salamini n tu api Pisuifi ayomeyáhaalee-i Nléécaasimé piyóó kápáá. Yohani ye pεε pikεmεé wele un pi léni.

⁶ Api míni kepáápáá ketē kē kóónú api tene apí ha Pafóosi tulu. Kei kapí pεé ne Usuifi unyine kapi ye n sée re Paari-Yeesu risáne. Uyē ne metarewai ukó ne antepu nòome le.

⁷ Siipuru ketē uyòopi Serikiyuusi Pòolusi keyò-i kuú pεé we. Uyē ne usòhòó píima le. Uu tíyεse api Parinapasi ne Sòli u séipò re li ripóó u wa re uké Nléécaasimé kò.

⁸ Metarewai ukó uyē uu pi m púnεisente un náási re úyukóó uyē úu kape ne Yeesu kefa tene. Pi ye Mékiréki ne urinyiri tuisse re Elimaaasi, lelee re metarewai ukó.

⁹ Nfáasone ye pεε Sòli kapi ye kò n sée re Pòoli yipaalenle. Kei kuu pεε Elimaaasi uyē rísone riwii

¹⁰ uu u maa re: Pó unóome ne uyaaluke nkó. Kuníri kepipi nké, pòó mίpá lisone líye n ημέlu. Pò ne wele pòn Upíima simúnjé cire-cire háresi, née yo?

¹¹ A nkpéni kutu ricò aa kóm. Upíima yé pó pi aa nyíini aa kò ntujε metéí paa siyáa sinyine. Kei nní

lɛ, kuŋmaha aku Elimaaasi hila, uu ye toóri toóri un unyine wéési yee yé u n tóroi.

¹² Ke uyóopi uyé uu lɛ n yé, uu ne Upíima kefa tene. Li we re Upíima kecaá icélaa iyé ne u lonne nsone.

Pɔoli ne Parinapasi ye Pisitii ketē-pɔ Antiyɔasi kuyu ha

¹³ Pɔoli ne upisencɔ api Pafoose-i kúninɔi loni apí ne Pamfilii ketē-pɔ Periki kuyu sí. Yohani uu kei pi yá uu Yerusalem pele.

¹⁴ Pɔoli ne Parinapasi pɔɔ piketé kei yisi api sone api Pisitii ketē-pɔ Antiyɔasi kuyu sí. Api kewénteyaa tuné Pisufi kuyomeyáhaalee-i lomɔɔ apí tone.

¹⁵ Unyine uu isé atelé ne antepuye akó pisei inipee-i kéeni. Kuu pikéɛ m masí, kuyómeyáhaalee piwéese api Pɔoli ne Parinapasi kéme tum apí ha pi maa re: Pimárecɔ, nɔn nnyine m má nɔké ne pisei ikari rikpáse, nó fe ani nkpeni símisi.

¹⁶ Kei ke Pɔoli uu yisi uu kunípe síka uu pisei séese uu re: Nó Isirayeli pikó ne nó pitóro mpí nó Uléécaá n wuru, ani kutu ricɔ ani kóm!

¹⁷ Isirayeli Uleecaá ye pee pirókpure wéle, uu týese api kulú wai, péé uyε-i kapí pee Esipiti keteni-i ilási n tú. Uu péé ne unnaŋe kei pi yukuse.

¹⁸ Uu kucesi kóima-i pikecaá paí inmē afena.

¹⁹ Uu limemáá mpuri nseei Kanaa keteni-i kópu uu nsitē cápine uu upisei pa re piké n te.

²⁰ Ai lɛ n we aí ne tulu inmē píle píle mena ne inmē kuwóó kumújé.

Uu pee limemáá pikpéenwai pi he, ai kpísi aí ha ne antepu Samuyeli itunje tulu.

21 Lē memáá, api Uléécaá pise re uké uyóopi pi tí. Kei kuu pεε Pemyamεε kumare ukó, Kiisi uηmáne Sauuli iyóopi tonse iηmē afεena.

22 Kuu Sauuli iyóopi n lapile, uu Yeseε uηmáne Tafiti i pa uu re:

Ne nkpéni Yeseε uηmane Tafiti yeε ne né rinsá yénle.

U yeε yé menéla nnéi wa.

23 Tafiti kepirē keεε ke Uléécaá uu Isirayeli pikó pa re keké pi yoriye yare kuú pεε mí maa re lí yé wa. Kεkεε Yeesu.

24 Yeesu uké kelenε ní kam, Yohani ye pεε riyóole uu Isirayeli pikó nnéi símisi re piké piakópe kepire rito piké míni wolε.

25 Yohani uké ne upikei ketó n tu, u maa re: Nó músu re née wóo? Ai née uyē kani m mē. Uyē ne kepire wemεle. Né ám tu ricuruu re ké ripe ké uanééri kenmepi fénne.

26 Póoli uu kó kpá re: Pimárecó, ntónéi ke Uléécaá uu nsímé mmú pālē uké ne ró yóriye, nó Apiraham sipirē ne nó pitóróo mpí nóo nní Uléécaá n wuru.

27 Mesei ke Yerusalem pikó ne pipiyóopi api Yeesu yé, ápi kó antepuye nsímé kapi mpa kéwénteyaa kéye n kééni riyíki kó. Amá kapi Yeesu ní kpu, leleε nsímé mmē kémεε ní we kapi lē wa.

28 Api kó nka yē, mmē nnya kapi yé u ní kpu, amá pi pεε Pilati pise re uké u kpu.

29 Lē kai Nléécaasimé kémεε Yeesu kecáá n wólaalē kapi lē wa. Api pεε limemáá kunapéékóó kecáá u súise api u kpísi api nhóre-i wai.

30 Amá Uléécaá uu pikpókpo kémεε u yukuse.

31 Pεpεε hái Kalilee-pó u n sárū apí ne Yerusalem sí kuu siyáa kulúu umεcire nyíse. Pεpεε kó neni nní

upiseérakōó Isirayēeli pikó inipēē-i.

³² Nsímé Kēcire mmú ke Uléécaá uu pēē yekei re u yé pirókpure pa. Mmē karí ne nó ka.

³³ Mmē kuu nní nkpréni tó pipipirē wa. Li we re u Yeesu nkprō kēmēē yukusele yare kai Ipakare Siyome ritelé lírū kēmēē n wólaalē te:

Πόω Κενέπιπi,

νέε neni πό mári.

³⁴ Uléécaá ye pēē mekēē-me maá re u yé pikpōkpō kēmēē u yukuse úu kapē ne pí kai n fóni nnya. Lē kuu Tafiti maá re: Né lisōne kecire leē ái n fónune nó pa. Tinóō sōne kamí pēē Tafiti n yekei ye tē.

Lisōne kecire leē ái ye pí kai n caai kamí pēē Tafiti m panē kam nó panē.

³⁵ Lē nnya ke Tafiti uu kō kelō kecō maá re:

Αα yé ηmurei upólala uké nhóre kēmēē fóni.

³⁶ Tafiti uyē ye pēē uisoi kēmēē Uléécaá mēla wale. Kuu n kpu, api upisaayaha kēmēē u kulēsi uu fónu.

³⁷ Amá uyē ke Uléécaá uu pikpōkpō kēmēē n yukuse úu fóni.

³⁸ Pimárecō, li tu re ani nsōne kō te uyēē tíyese kapí ne neni akópe písárei nsímé nó símisi.

³⁹ Uyēē tíyese ke úye uu ye un ne kefa u n tene, Uléécaá uu liute akópe u sárei. Moisi isé íi fe iké usoi akópe sárei.

⁴⁰ Lē nnya, ani nómenécíre tí, áni kapē tíye lē ke antepuyē api piatelé-i n wói liké nó wa. Lēlē re:

⁴¹ Nó kupakarēciré pikó mpí,

ani kutu ricō ani kóm liké nó riyōō, ani itóō ne mílesi.

Nónnéfáa mmú kēmēē kamí la ké mewai menyine wa ke unyine uu yé un nó n símisi áni yé pakare.

42 Κε Ρωλι νε Parinapasi api kuyómeyáhaalee-i n léepw, api kω pi séi re piké kewénteyaa kecω pεεpω piké nsímé nse mmē pisímé pi rikpá.

43 Icápine memáá, Pisuiifi yíkíyiki kulúí ne pitéj téj pεε Pisuiifi keyomε n yáási api yisi api Ρωλι νε Parinapasi tiki. Pē api ikari pi hε re ápi kapε tíyε unyine uké Uléécaá kefa kuú ne pi n fénne ncee kémεε pi fóm.

44 Kai kewénteyaa kecω kē n tu, li wa yarε Antiywasi kuyu písoi nnéi pεε cápine piké Nléécaasimé kō.

45 Κε Pisuiifi api riwúí tē n yé, pikεfa akε tóosi api pεε lē ke Ρωλι uu n símisi n kesu pin kω u lámisi.

46 Ρωλι νε Parinapasi api kéyu kpáiiεe api pi símisi re: Nō kaí ne sá re Nléécaasimé nké mefoí tu kelene. Kani nní n n kesu nwn kō nómenécirε ne nfáa teneciré lómiise nnya, tó mεse ne mpuri sanε pikómē m pεle.

47 Lē ke Upíima uu ró n forii re tóké wa ye nní: Ne pó lésele re a panse metéi aa isoipuri nnéi n kpáiiilē, pinnéi piké píyulale yē.

48 Κε mpuri sanε pikó api anōw nyē n kō, ai pi larisi api Upíima nsímé pakare. Pē nnéi ke Uléécaá uú ne nfáa teneciré n séε, apí ne Yeεsu kefa tene.

49 Upíima nsímé ye pεε kumúnjε kpe-i ketē kē nnéi kecáá kónúlenle.

50 Amá Pisuiifi api pinósi yukōw pεε Uléécaá n yáási ne kuyu piwéése tálaankεε api yisi api Ρωλι νε Parinapasi piwéékuse kápáá, api piketeni-i pi lakase.

51 Ρωλι νε Parinapasi api yisi apí ha kuyu ripoo-pw pinnataai péi-péi api pikuwéé-mē yaapw, ai wai

re piakópe aké ne pi riséé. Pòli ne Parinapasi api yá
api Ikoniyòm kuyu-mē tómpo.

⁵² Nfáasoné ne mpóonare póon pée Yeesu pipiretiki
pée Antiyóosi-i ní we yipaalē nšone.

14

Pòli ne Parinapasi ye Ikoniyòm-pò we

¹ Pòli ne Parinapasi api kò Ikoniyòm-pò Pisuifi
kuyomeyáhaalee loni, api kényu kpáiiise api símisi
Pisuifi meyã ne Pikireki meyã api ηmurei api Yeesu
ne kefa tene.

² Amá Pisuifi picò pée ápi n ηmurei piké ne kefa u
tene api mpuri sane pikó tálaankeε re piké Pòli ne
Parinapasi kecáá simúnjé kópe wa.

³ Mpá ne lē, pē ne Ikoniyòm-i tónεle ai siyáa wai.
Api itisi ne n símisi pin ne Upíima tálē. Upíima
ye pée nnaηe pi hele pin ne mewaisaηa ne mepíima
wapisi, ai ye nyíse re mesei ke Upíima uu písoi
ípeeléε nyíse.

⁴ Kuyu pikó api kei nní kéné μετέ. Picò re Pisuifi
nkó μεε wa, picò re pitume nkó μεε wa.

⁵ Pisuifi ne mpuri sane pikó ne kuyu piwéése api
pimecire cápine piké Pòli ne Parinapasi íwe wa piké
apare pi tóókεε piké pi kó.

⁶ Kai lē Pòli ne Parinapasi kutu-i n lompò, api
músu tímí, api wuru apí ha Likayonii ketē-pò
Lisitiri ne Teripu ayu-i ne akekúrí pékesi

⁷ api kei Nsímé Kεcire n yóólē.

Pòli ne Parinapasi ye Lisitiri-pò we

⁸ Lisitiri-pò ke utisi unyine uu pée we. Háí kapí
ne u m mári úu píkai sónelē. U kékankáláká le, uu
ye péé n tū.

9 Uu pεε Pωli nsímé kutu n cōlē. Kei ke Pωli uu u nyáni n̄sone uu yénu re nfatene ye u tulaalenle un yé fe uu pélu.

10 Pωli uu rinóo cása uu u maá re: A yisi aa apóna kecáá kecíre nyere. Utisi uu yisi uu cuuni uu nsé kápáá.

11 Ke p̄isoi api Pωli mewai mē n yé, api kei pikó meyu, Mélikayoniyee ne pup̄ei re: Piléé ye mesoi sóneme apí ne ró leeri.

12 Api re Parinapasi yee Seusi. Kai nní Pωli yee p̄ee símisi nnya api re uyee Herimēesi.

13 Piléé p̄ē kapi ye n sée re Seusi keyo ye p̄ee wele kuyu ritime-pō. Uléékōó yee kei pi n nyóonse uu anáala mēfelē toraankēe uu tórikēe uú ne kēyo kē tin̄on̄o-i hap̄o, u ne p̄isoi p̄ee n cáp̄inelē apí n náasi piké Parinapasi ne Pωli nyóonse.

14 Ke Parinapasi ne Pωli api lē n kō, api p̄is̄i-tukanka céer̄ii ai nyíse re ái ne pi risá, api p̄ee riwúí tē kec̄ape sōp̄o pin cési re:

15 Nó p̄isoi mpí, yo kani lē wai? Tó ne kō nómenéco sisoip̄ipi le. Nsímé kec̄ire karí ne nó ka t̄on nó tee re ani lisér̄é-seré nní nkó riyá. Líwookōó ye ni. Ani nómenéc̄ire Uléécaá yee nfáa n te pa. Uyee ketē ne keyóm̄e ne mínimaa ne likem̄e likó wa.

16 U mek̄ee-me pirók̄pure kēm̄e-pō p̄isoi nnéi riyále re piké pim̄ep̄ola n wai,

17 mpá ne lē, mesé̄re kuu p̄ee mewai s̄one nó wai re ani ne kei u n nyáni. Uu ye keyóm̄e-caa-pō ikón̄e nó heri, liit̄uŋe in kō n tu, uu iluke nó he. Uu ye kō liluke-luke nó he uu kō tíyese ani mp̄óonare yenu.

18 Mpá ke Pωli ne Parinapasi api lē m̄ ma, li ne pi p̄apisile api kelene fe api inyóonse iyē yulu.

19 Pisuifi pinyine api Antiyōasi yee Pisitii-pō ní we ne Ikoniyōm-i yisi api sí, pi ne pisoí kulúí apí ha kómειne. Api Pōoli apare tóokee re piké u kpu. Api pree limemáá u pulu apí ne kuyu ilúké léépo, pin músu re u kpule.

20 Amá ke Yeesu pipiretiki api ukekúrí ní cápinepō, uu yisi uu kuyu sí. Kai kóso n weesi, u ne Parinapasi api Teripu kuyu tómpō.

Pōoli ne Parinapasi ye Sirii keteni-i Antiyōasi kuyu pele

21 Pōoli ne Parinapasi api Teripu kuyu-i Nsímé Kεcire yóó, pisoí meyã api Yeesu tiki. Api pree limemáá yisi api Lisitiri ne Ikoniyōm ne Antiyōasi yee Pisitii-pō ní we pele.

22 Kapi kei n tuipō, api Yeesu pipiretiki pree kei ní we ikari kpáse re piké n ημόόpύλέ. Api ye kō pi maa re pi yé íwe píima li piké kelenε Ulééca iyōopi kέmee lompo.

23 Pōoli ne Parinapasi api mpá Ulééca icápine íye-i piwéése tonsente. Pi ne pē api anōo paasi api keyóme yáasi api pree limemáá pi kpísi api Upíima kapí ne kefa n tene anipe-i wai.

24 Ke Pōoli ne Parinapasi api kei Pisitii ketē ke-i n yisi, api Pamfilii kekó-mē loni.

25 Api Periki-pō Nléécaasimé pisoí símisi, api kei yisi api Atalii tómpō.

26 Kei kapi pree kúninōi lō apí ne Sirii ketē-pō Antiyōasi sí. Kei kapi pree Ulééca anipe-i pi wa api u welu re uké ípeeléε pi nyíse piké fe piké pipikei wa yare kapi nní n wa.

27 Kapi Antiyōasi kei n tuipō, api Ulééca icápine pikó cápine, api lē nnéi ke Ulééca uú ne pē tintiki

uu wai pi keeni, ne lē kuu n t́yεε mpuri sanε pikó ṕóó kó Yeesu ne kefa tene.

²⁸ Ṕóóli ne Parinapasi api Yeesu pipiretiki kέmεε tonε siyáa kulúí.

15

Yerusalem icápine

¹ Kirisi pikó pinyine api keyáa kenyine Yutee ketē-pó yisi api Antiyóosi sí, apí ha Kirisi pikó picó maa re: Nónsá n kérii yarε ke Moisi isé ii m pise, áni yé píyulale yē.

² Ṕóóli ne Parinapasi api pi kesu, íkenεene píima inyine ii likεcáá pikεcápe leeri. Api símisi áí tonε re Ṕóóli ne Parinapasi ne pinyine picó piké Yerusalem ha, pi ne pitumε ne piwééεε piké ha kesé nsímé mmē tipáí.

³ Uléécaá icápine pikó api pikεcáá paí apí ne ncée tiki. Api Fenisii ne Samarii sitē-mē tiki, api lē ke mpuri sanε pikó api Upíima rintíki písoi símisi. Nsímé mmē nn Kiriisi pikó nnéí larisi háí.

⁴ Kapi Yerusalem n tui-pó, Uléécaá icápine pikó ne pipiwééεε ne pitumε pεε pi yósí. Api Yerusalem pikó pē símisi lē nnéí ke Uléécaá uú ne pi rintíki uú ne wai.

⁵ Amá Pifarisi pinyine pεε Yeesu ne kefa n tene api pεε yisi api re: Li pise re mpuri sanε pikó pεε Yeesu ne kefa n tene piké kérii t́lasi, piké kó Moisi isé ritiki.

⁶ Pitumε ne piwééεε api cápine re piké nsímé mmē tipáí.

⁷ Kapi nsímé m pásaine ai nánai memáá ke Piyεε uu pεε rinóó yósí, uu re: Pimáre-có, nóriné-cúruu ye

yenle re ái neni-me ke Uléécaá uu nókenécōpe nké-i né wée re ké mpuri sanē pikó Nsímé Kēcire riyóó piké nnénóó-i n kō, piké kō ne kefa n tene.

⁸ Uléécaá yee nyu lelee pīsoi sifa-i ní we. Uyee kō pē Unfaasōne he yare kuu tó n he mēcō. U lē nyísele re pē ne kō pansēle upīsoi.

⁹ Uu tó ne pē kecōpe kóólēne. Lē nnya kuu pinfatēne nnya piakiŋ hēere aa funi.

¹⁰ Yo nnya kani nkpēni Uléécaá peikee nōké yé, nōn nōni ke úka úu hái pirósáa-i-me ne tó-i n fe uké ní cō Yeesu pipiretiki nyikiselē?

¹¹ Amá Upíima Yeesu ipelēe nnya karí ne kefa tene re tó ne kō pimēcō píyulale yenle.

¹² Pēpēe n cāpinelē nnéi api sée keu, api pēe Parinapasi ne Pōoli kutu n cōlē pin mēwaisarŋa ne mēwai píima ke Uléécaá uú ne pi rintíki uu mpuri sanē pikó kecōpe wāpisi keenkēe.

¹³ Kapi písímé ní masí, Yakupu uu rinóó yósu uu re: Ani kutu né ricō, pimáreco.

¹⁴ Simōo ye ró símisile lē ke Uléécaá ricuruu uu hái mekke-me mpuri sanē pikó kecōpe umpuri kuu n te n wée.

¹⁵ Antepuyē anōo kai lē titiki yare kai n wólaalē. Li wólaalē te:

¹⁶ Lē mēmáá, ne Tafiti keyō kee n fori yukusene, am ncaai nnéi nyóonse.

Né pimóme ke pēe.

¹⁷ Kei ke pīsoi tōrōo api yé pēe né Upíima wéési. Lēlee isoipuri nnéi kam n sée re iké pansē inékó. Né Upíima rinōo ye tē,

¹⁸ néē tíyese ke pīsoi api hái mekke-me mēwai mē ceri.

19 Lē nnya ke nē Yakupu, am músu re ári ncée má tóké mpuri sane pikó pεε pimεcire Uléécaá n pa Pisuifi isé rinyikise.

20 Amá tóké pi wáipɔ ari pi símisi re ápi kapε ye inyóonsesare li. I tó kémεε ikpérinkpekáo le. Pike pimεcire tí, ápi ye sóonne yare ke isé ii m pise. Ápi kapε ye isεε kápi rimpá li, ápi kapε ye kɔ ménye li.

21 Kaí pεε mekke ní we, pisoi yeε pεε nḡpá kuyu kúye-i Moisi isé riyóole, ápi ye kɔ nḡpá kewénteyaa kéye ketúné kuyómeyáhaalee-i i keeni.

Títélé tē kapi Kirisi pikó pεε ápi Pisuifi n wáipɔ

22 Pitumε ne piwéése ne Uléécaá icápine pikó nnéi ápi yénu re li nyam te piké pikecɔpe pisoi lese piké Pɔɔli ne Parinapasi ritikise piké ne Antiyɔasi pi tū. Kei kapi pεε Yuuti kapi ye kɔ n sée re Parisapasi ne Silasi lese. Pipicɔ ye pεε pi waiselenle nsonε.

23 Pianipe-i kapi rítélé tē wa. Pi rikεmεε wói re:

Tó nópínémárecɔ, pitumε ne piwéése, tɔ nó pimárecɔ, nó ye áni nní Pisuifi non Antiyɔasi-pɔ ne Sirii ne Silisii keteni-i we yáasi nsonε.

24 Tɔ kɔ te pisoi pinyine ye kerómεε nté yisipɔ ápi nó lεepɔ, ápi pinsímé kémεε nóanépɔɔ caaise ápi kɔ nósínéwuu taise. Ani kɔ te ái tó pi tumpɔ.

25 Lē nnya kari kómεine re li nyam te tóké pisoi lese tóké pirómárecɔ lala Parinapasi ne Pɔɔli ritikise tóké ne nókenémεε pi tumpɔ.

26 Parinapasi ne Pɔɔli ápi nkɔ iwame wa Upíima Yeesu Kirisi pikεi kapi n wai nnya.

27 Tɔ Yuuti ne Silasi nókenémεε tumpɔ re piké ne pinnoɔ nsímé mmē kari n wói nó símisi.

28 Li we re tó ne Nfáasone ye yē te ái nyaní te tóké ncōni féé nnyine méwoo nó rinyikise ái kō lē kai pise.

29 Lēlee ne n sá re tóké nó pise ye nní: Ani kape ye inyóonsesare née ménye née isare kápi rimpá piké ménye lese li. Ani kō nómenécire tí, ani ye sóonne yare ke isé ii m pise. Tō memárecō ne kefa kesē nó yáasi!

30 Pōli ne Parinapasi ne Yuuti ne Silasi api yisi api Antiyōasi tómpō. Kapi n hápō, api kei piyómeyáhaa nnéi cápine api rítelē tē pi pa.

31 Kapi pinnéi keyu-i rí n kēē, ai mpá úye ikari waise ai kō piakij ninjukuse.

32 Yuuti ne Silasi ricuruu ye pēe antepuyē le. Api nsímé nsímé Antiyōasi pikó símaankēe apí ne ikari pi kpáse re piké ne nfatene n ημόόpύle.

33 Api kei siyáa sinyine wai. Pimárecō api pēe limemáá pi yá api pepēe pi n tumpō kémēe pēese ne piripō.

34 [Amá Silasi pōo re u yé kei tone.]

35 Pōli ne Parinapasi pōo ha Antiyōasi-i tone, pi ne picō pinyine pin pisoí céesi pin kō Upíima nsímé kecire yóólē.

Pōli ne Parinapasi pitúunne

36 Kapi Antiyōasi-i n tōne ai siyáa wai, Pōli uu Parinapasi maá re piké silō sē nnéi kapi Upíima nsímé ne rinkóónú pēese piké ha yē te íye ke Yeesu pikó api kei we.

37 Parinapasi uú n la uké ne Yohani kapi rinyíri n he re Mariki ripéne.

38 Amá Pōli pōo yúlu re ápi kape kō nkpréni pikpiké u rikpá uké pi ritiki, li we re u pēe mefoí

hái Pamfilii-pə pi ηmeriyεε úu pi ritiki piké ha ne pipikei ketə tu.

³⁹ Ai wai re li Pəəli ne Parinapasi símaase, hái apí ne likεcáá túúnne. Parinapasi uu Mariki kpísi api kúninai loni api Siipuru tómpə.

⁴⁰ Pəəli pəə Silasi kuséncə wée, Yeesu pikó apí ne pi welu re Uléécaá uké pi sarumpə. Api pεε ncée kpísi api tómpə.

⁴¹ Api Sirii ne Silisii sitē kuwée-mē tiki, pin Uléécaá icápine ημόόπύσελē te iké Uléécaá ncee kέmεε papisi.

16

Timotee ye Pəəli ne Silasi sarū

¹ Pəəli uu yisi uu Teripu sī, uu kə Lisitiri tulu. Yeesu upiretiki unyine ye pεε kei wele api u séi re Timotee. Uni ye Usuifi le un kə Kirisi ne kefa tenelē. Amá usáa pő ne Ukireki le.

² Yeesu pikó pεε Lisitiri ne Ikoniyom-pə ní we ye pinsímé kέmεε u pakarentele hái.

³ Ai Pəəli ripő wai re uké kuséncə u wée. Uu u kpísi uu Pisuifi pεε kei-pə kapi n sī ní we nnya u ké. Pinnéi ye pεε nyule re usáa ye Ukireki le.

⁴ Kapi n tósu, ayu kέmεε kapi ritiki. Api ye lē ne lē ke pitumε ne piwéeεε api Yerusalem-pə n símisi aí tone Kirisi pikó pεε kei ní we tήρse. Api kə pi maa re piké ye likεcáá sόne.

⁵ Uléécaá icápine pikó api pεé ne nfatene ne kέyu n sī pin kə mπά keweesi kέye kulúí kpálē.

Pəəli ye Turowaasi-pə méyene menyine yē

⁶ Nfáasone rín Pōoli ne upicō ncée he re piké Asii sitē kecáá Nléécaasimé riyóó. Lē nnya kapi Firisii ne Kalasii sitē-mē titéř.

⁷ Kapi ne Miisii ketē tirńkō, api Pitinii kekō-mē pihápe peeni. Amá Yeesu Nfaasone rín lincee pi he.

⁸ Api mese Miisii kei tikipō apí ne Turowaasi sí. Kei ye áninōi kenyere le.

⁹ Kei kai kesine Pōoli méyene menyine nyíse: Masetuwaani ukó unyine kuu yé un nyenu un u welu re uké risuúlu uké pikuyu-mē titikipō uké pi yoriye.

¹⁰ Pōoli meylene mē memáá, ari peé n la tóké Masetuwaani ketē ha. Li we re tō picére masile re Uléécaá ye ró sée re tóké ha Nsímé Kεcire kei pikó símisi.

Liiti ye Filipu kuyu-i ne Uptima kefa tene

¹¹ Ari Turowaasi-i kúninōi loni arí ne míni kepáápáá ketē kapi ye n sée re Samotirasi-mē n sairilē. Ai kóso weesi, ari Neyapolisi-mē tómpō.

¹² Ari kei yisi ari Filipu tómpō. Masetuwaani ketē kuyu foí ye kpē kelō ke-i. Rōm pikó n-yōopinane ketē ye ke. Tō kei siyáa sinyine wale.

¹³ Ari kewénteyaa tuné kuyu iyaa leepō ari nkói-mē sí, kei kari m músu yare Pisuifi yee cápine api keyóme yáasi. Kari n hápō ari kei pinósi leepō pin cápinelē, arí tone ari Nléécaasimé pi símisi.

¹⁴ Pi ye pinósi pē use sée re Liiti. U pee Uléécaá likó lalē. Tiyatiiri kuyu kuu léeri. Asánáá weé nyaii kεcire kuu yái. Kuu kutu ró n cólē, Uptima uu mesāho u he uké ne Pōoli nsímé kō.

¹⁵ Ari u ne ukeyō pikó nnéi míni wole. Uu pee kusáne ró séi uu ró maa re: Nōn mesei n yē te ne

Upíima ne kefa tenē, ani kenéyō lomme aní tonē! Uú ne kényu ró mahani, ari mēse ηmurei.

Pi Filipu-pō Pōoli ne Silasi akpanii wa

¹⁶ Keyáa kenyine kari keyómeyáhaa-i sí arí ne ukpére keikó unyine sáne. U aníri héesile uu ye ne lelee kóso-pō n waine yenu. Lipikei pē pin upiyōte siwóó wai nsone.

¹⁷ Kei kuu yisi uu tó ne Pōoli n tikilē un cáái re: PISOI mpí ye Uléécaá yeε mpa yo kecáá ní tū pikeikó le. Ncée mee ye n yóriye kapi nní nó nyíse!

¹⁸ Uu lē n wai aí ne siyáa kónú. Ai Pōoli pelu uu ukpére uyē-mē pansepō, uu kuníri kpee u n tīkilē maa re: Ne Yeesu Kirisi rinyiri kémee, ne rinóó pó he re a ukpére nkó kémee le. Aku mēse ne mēse lelu.

¹⁹ Ke ukpére keikó uyē piyōte api n yé te pikulaa ye lē tenele, api Pōoli ne Silasi kényaála-i tini apí ne kuyu piwéése leepō.

²⁰ Apí ne Rōm pikó pitúhaane-i pi tómpō apí ha re: Pisuifi mpí pēε níckai ne kuróyu lomme.

²¹ Pi wele pin inyékii inyine ró céési. Ncée rín kō we re tó Rōm pikó tóké i ηmurei née tóké i ritiki.

²² Tiwúí tē arí ne Pōoli ne Silasi wóosi nsone. Pitúhaane api rinóó he re piké Pōoli ne Silasi ilū mahā piké iséi pi súúkee.

²³ Kapi lē pi n fápii, api kukpaniilee pi tani api kuuméré rinóó he re uké pi m mé nsone.

²⁴ Kapi lē uyē ní ma, uyē uu kémee-mempō keleepi kenyine-i pi wai uu piana ne anakule toraankē.

²⁵ Kai kesinecō kumúhē n tu, Pōoli ne Silasi api yisi api keyóme n yáasi pin yom pin Uléécaá pakarente, pikpaniikó picō pin kutu pi cōlē.

26 Kei nní, ketē ake piyén̄aa loni, ai kukpaniilee rikui tin̄a-tin̄a. Ai ihánaa nnéi mεse ne mεse hánnente ai pikpaniikó akpanii nnéi fénnente.

27 Ke uméré uú ha n yisi uu yénu re kukpaniilee ihánaa nnéi ye hánnentelenle, uu ritéhe kpeúume uké umεcire kpu, un músu re pikpaniikó ye ηméherεεle api wúrunkεε.

28 Póoli uu पेε unnaηe nnéi ne cáai re: Kape líka mεpócire wa, tóo mpí nté ntónéi.

29 Kei ke uméré uu पेε re piké nna u ritééle. Kapi u riñtééle, uú ne keleepi kemεε-pó n tósu, uú ne iwame n terii uú ha ne Póoli ne Silasi keyu-i wúla.

30 Uu pi lesepó uu pi pise re: Yo kai pise re ké wa ké ne píyulale yē, pinésáa?

31 Api u पेε re: A Upíima Yeesu ne kefa tene, pó píyulale yē, nó ne kepóyo pikó.

32 Api पेε u ne ukeyó pikó nnéi Upíima nsímé yóó.

33 Uméré uyē uu kesine kē cire pi kpísi uú ha piittoi pi heere. Lē memáá, Póoli ne Silasi api u ne ukeyó pikó nnéi míni wolε.

34 Uú ne Póoli ne Silasi ukeyó sí uú ha kusáne pi wai. U ne ukeyó pikó nnéi akin̄ aa níηesi re pi ne Uléécaá kefa tene nnya.

35 Kai n weesi, Róm pikó pitúhaane api pikawe tum te piké ha uméré maa re uké Póoli ne Silasi riyápó.

36 Uyē uu yisi uú ha Póoli símisi re Róm pikó pitúhaane ye maa re uké akpanii kémεε pi lese. Lē nnya, piké nkpeni léépó piké nkíηniηe-i ní we.

37 Kei ke Póoli uu pikawe pē maa re: Kutúhaanεcité kapi riwúí kémεε ne iséi ró káii apí ha ró hánesi, tón kó ne pimεcó Róm pikó. Pi

nkpéni lalé piké kò meyaá tó riyáwò, nées íye? Ai yé lè wa! Piké piricuruu kam piké ró lésèpò.

³⁸ Pikawe pè apí ne anòò nyè pele apí ha Ròm pikó pitúhaane símisi. Kapi n kò te Pòoli ne Silasi ye Ròm ketè pikó le, iwame ii pi loni.

³⁹ Api pèe piricuruu sí, apí ha re pè kaí ne kpu. Api kukpaniilee-i Pòoli ne Silasi lesepò api pi suúluse re piké kuyu-i le.

⁴⁰ Ke Pòoli ne Silasi api kukpaniilee kpe-i n léepò, Liiti keyò kapí ha kelené. Kapi kei Yeesu pikó n yé, apí kò ikari pè kpáse api pèe yisi api ncée kpísi api tómpò.

17

Pòoli ne Silasi ye Tesaloniki-pò we

¹ Kapi Liiti keyò-i n yisi, api Amfipoliisi ne Apolonii còpu apí ne Tesaloniki tulu. Pisui fi ye kei kuyómeyáhaalee mále.

² Pòoli uu kei hapò yare kuu ye n wa, u ne pèpèe kei ní we pin yói. Uu siwénteyaa sitaani nàh̄sene

³ uu ne Nléécaasimé kémee pi céési uu kò pi nyíse re uyè ke Uléécaá uu n wée ye íwe píima meluke mále, uké pèe kò pikpòkpò kémee yisi. Uu kò kpá re: Yeesu kam nó n tee yee nní Kiriisi.

⁴ Pèpèe kutu u n cólè kémee, pinyine apí ne nsímé mmè kefa tene, api Pòoli ne Silasi tiki. Ai kò ne Pikireki meyá pèe Uléécaá n yáási péne ne péé ne pinósi yukòó kulúí.

⁵ Kei ke Pisui fi kefa ake tóosi apí ha siwaiyule sinyine kóóí apí ne kuyu n lémaalè. Api kò yisi api Yasòò keyò-i Pòoli ne Silasi piwélaa sí, pin músu re pin pi n tí, piké ha ne riwúí kémee pi túhaane.

⁶ Kapi pi m paa, api pēe Yasōō ne Yeesu pikó picō cōpii apí ne kuyu pitúhaane lēepō pin cáái rē: PISOI mpí pēe ketē nnéí cókoi. Pi kō kerómēe nté tuimēe.

⁷ Yasōō uu pi yósu pin ukeyō-i we! Api Rōm uyōōpi isé waiselē. Pi pólólē tē unyine ucō ye we, api ye u séi rē Yeesu. Tē uyēe uyōōpi wéése.

⁸ Anōō nyē aa riwúí tē ne kuyu piwéése cōñ meyíkíyiki.

⁹ Api Yasōō ne upicō riwómē ké api hééle api kelenē pi yá.

Pōoli ne Silasi ye Peeree-i we

¹⁰ Kai kesine n wa, Yeesu pikó api Pōoli ne Silasi Peeree-mē tōñse. Ke pē api Peeree-i n tuipō, apí ne Pisuiŋi kuyomēyáhaalee n sairilē.

¹¹ Pisuiŋi pēe kei ní we isoi ye nyamle ai tósu Tesaloniki pikó ikó. Api kefa kesē ne Nléécaasimé yósu, api ye mpá keyáa kéye Uléécaá ritelē kéēni piké yé tē mmē kapi nní pi n símisi ye mesei lēe.

¹² Pimeyā pēe Yeesu ne kefa tene, aí ne Pikireki pēne, pinósi yukōō ne pitisi kulúí.

¹³ Amá ke Pisuiŋi pēe Tesaloniki-pō ní we api n kō tē Pōoli ye kō Peeree-pō Nléécaasimé yóólē, api yisi api sí apí ha pISOI tálaankeē api Pōoli kápáá.

¹⁴ Kei ke Yeesu pikó api Pōoli mínimaa kuwéé-mē tōñse, Silasi ne Timotee pōō kei tone.

¹⁵ Pēpēe Pōoli n sárū ye ne Ateeni u tule api kelenē pēese. Pōoli uu pi páái rē piké ha Silasi ne Timotee símisi rē piké mekeē u lēepō.

Pōoli ye Ateeni-i we

16 Ke Pɔɔli uu Ateeni-i ní we un Silasi ne Timotee m̄é, uu yénu re piléé ncɔpuri ye kuyu yipaalenle. Uripɔɔ ari meyíkíyiki caai.

17 Lē nnya, u ne Pisuifi ne pεpεε Uléécaá n wuru api ye pεε kuyómeyáhaalee-i ní yói. Mπά keyáa kéye kuu ye un píye keyáala-i n leεpɔ, u ne p̄ε api likεcáá n yói.

18 Mεfine simún̄é sinyine pikó kapi ye sée re Epikuriye ne Sitoysisiye. Pɔɔli ne simún̄é sē pikpeē yeε kɔ yóle. Api ye pεε re: Uwóɔcɔni nkó ye mpíi re íye neé? Picɔ api re: Li nkɔpáni yarε piléé sanε pinyine nsímé kuu símisi. Mesei, Yeεsu Nsímé Kεcire ke Pɔɔli uú pεε yóólē un kɔ yóólē te pikpɔkɔpɔ yé kam api yisi.

19 Kei kapi pεε u kpísi apí ne kecápine kē kapi ye n sée re Areyopaasi sí api re: A icélaa fale iyē kaá ne ní ka ró símisi tóké kō nké!

20 Mesére kaa nsímé cerémpɔɔne nnyine ró símisi. Tɔ neni lalε tóké likεmεε ripéré tóké nsɔne yē.

21 Meyíkíyiki ke Ateeni pikó nnéi ne písane pεε kuyu-i ní we api ye mπά keweesi kéye n tū pin nfále mεε ní ka símisi née pin kutu n cɔlē. Api lē memáá likεikei líka licɔ má.

22 Pɔɔli uu yisi uu pikεyu-i nyεε uu re: Ne yē te n̄ó Ateeni pikó, nɔ meyíkíyiki piléényóɔnse lalε hái.

23 Ne nókunéyu-i nyéεilε am nósinényóɔnse yénti. Kei ricuruu kam̄ ne kenýóɔnse kenýine-i yé lin wɔlaalē te: Uléécaá unýine kári n nyu. Uléécaá uyē kani nní n yáási áni kɔ pεε u nyu kam̄ la ké nó céreise.

24 Uléécaá uyεε ketē ne keyóme ne kekεmεε likó wa. Uyεε Upíima ketē ne keyómeεcaá-pɔ. Uu awosoo ke pisoι api n wa kέmεε sói.

25 Líka mpuri ái u párlĩ kesoipipi keké ne u m pasii un le yare linyine ye u cóhlẽ. Uyee ye m̀pá úye nfáa ne m̀pá yo nnéi lee ketẽ kecáá ní we he.

26 Usoi use kuu mefoi wa, uú ne u tiki uú ne pisoi nnéi wai re piké ketẽ nnéi kecáá fine. Uu itunje pi kériine uu kó ketẽ kapi yé n fine pi hõne.

27 U lã wale re pisoi piké fe piké u wéési, m̀pá pin n cariinkee, in n la pi yé ha ne u yẽ. Amá meýíkíyiki mmé, Uléécaá úu tó úka ne ketaa we.

28 Uyee ye nfáa ró he, uyee kó tíyese kari m̀pá yo wai tãn kó we. Lã ke nópínyómeni pinyine apí maa re: Tó ne kó Uléécaá sipipi le.

29 Kari nní usipipi nnya, ári yé fe tóké musí re u we yare wura née nwóóweni née ripare ke kesoipipi aké ne kemesohó ne kekemúhẽ ní serí re liké n nyaní.

30 PISOI ye pɛe kuɲmaha-i wele pin ne lã nnéi wai. Uléécaá úu kuɲmaha kumúhẽ kpẽ kpísi uké ne linyine wa. Amá nkɛ́ni kuu sisoipipi nnéi séi re sin yei ní we, síkẽ mefine conse.

31 Li we re u keyáa kẽ kuu pisoi nnéi ne aseí n túhaanene piyekei masile, uu kó uyee itúhaane ní tonene piwéé másu. Píkɛ́kɛ́ kémeɛ kuu liute yukuse uú ne m̀pá úye nyíse re uyẽ kuu itúhaane tí.

32 Kapi n kó Pɔɔli un pikɛ́kɛ́ kémeɛ piyise nsímé símisi, picɔ́ api u sɛ́nnyi, picɔ́ api re: Mɛcɔ́ mɛcɔ́ kari yé ha mpósímé mmẽ kutu ricɔ́.

33 Pɔɔli uu pɛe pi yá uu tómpɔ́.

34 M̀pá ne lã, picɔ́ ye ne u konle api ñmurei apí ne kefa tenɛ: Pɛpɛɛ nní Areyopaasi kecápine uwéése use kapi ye n sée re Teniisi ne unósi unyine kapi ye n sée re Tamariisi ne picɔ́ picɔ́.

18

Pɔɔli ye Korénti-pɔ we

¹ Pɔɔli uu limemáá Ateeni-i yisi uu Korénti sí.

² Kei kuu Usuifi unyine kapi ye n sée re Akilasi ne risáne. Pɔnti keteni-i kapi u mari. Italii ketē kuú pee lē leeri ne uunɔsi Pirisili re uyóopi wéése Kulooti ye rinóo he re Pisuifi nnéi piké Rɔm keteni-i le nnya. Pɔɔli uu yisi uu pi leepɔ.

³ Pi pee kesé pikónefukei le. Kapi nní pikéi pise n wai nnya, uu pikeméé tone api pee kesé n keisi.

⁴ Mpá kewénteyaa ketúnjé kéye ke Pɔɔli uu ye Pisuifi kuyomeyáhaalee-i ne Pisuifi ne Pikireki n tū, un náási piké kó piké unkó ηmurei.

⁵ Ke Silasi ne Timotee api Masetuwaani ketē-pɔ n yisime api Korénti-i Pɔɔli leeri kuu pee meyíkíyiki Nsímé Kεcire piyóó ne kutu ricɔ, un Pisuifi nyíselē te Yeesu ye usoi uyē ke Uléécaá uu n wéε.

⁶ Ke Pisuifi apí ne u n kénene pin kɔ u lámisi nnya, uu uilū kuu n tanaalē nkoηo pikuwéé-mē péipɔ uu pi maa re nóo kái ne tenene. Non m pɔ, nóo nómenécire fóm, ái néε linyine wa. Mpuri sane pikó-mē kam nkpeni nní lē tósu.

⁷ Kuu pikékúrí kei n yisi, uú ne utisi unyine kapi ye n sée re Tituusi Yusuusi keyɔ n tósu. Tituusi ye Uléécaá pakarelenle, ukeyɔ ken kɔ Pisuifi kuyomeyáhaalee kekúrí we.

⁸ Kirisipuusi ye pee kuyómeyáhaalee uwéése le. U ne ukeyɔ pikó nnéi api Upíima ne kefa tene. Korénti pikó meyā pee Pɔɔli nsímé n kó póo kɔ Upíima ne kefa tene. Pɔɔli uu míni pi wole.

9 Pṓli uu kesinē kenyinē kelárē-i yēnu Upíima un ne u símisi re: Iwamē íi kapē pó wa. A nsímé ne rinómóópú. Kapē riséé!

10 Ne kepókúrí welē. Uka úu fenē uké pó ricōh, li we re pinésoi ye kuyu kre-i kulúi welē.

11 Lē nnya ke Pṓli uu kei kuñmē kuse ne kuwélé tōne uu pisoi Nléécaasimé céési.

12 Kumúhē kre-i ke Rōm ukó Kaliyṓo uú pēē Akayii keteni-i iyóopi n tú ke Pisuífi api rinṓo rise wa, api yisi api Pṓli kecáá nyere, api u tini apí ne pitúhaane sí.

13 Apí ha Kaliyṓo maa re: Utisi nkó ye náási re pisoi piké unkó kṓ piké ye meyhāaa féé menyine mee áme isé n tíkílē Uléécaá yáási.

14 Pṓli uu re uké rinṓo yṓsí, aí ne sá Kaliyṓo ricuruu uu pi pēse re: Nṓ Pisuífi, in pēē re piyaa née mēwai kōpē menyine kuu wa kaní ne né u ka, né pēē níhēsi am kutu nó cṓ yarē kai m pise.

15 Amá in anólempi née anyíri née nórinécuruu isé kecáá ikēhēne, nṓo yé mmē ceri ani wai. Am la ké lē ye mpuri itúhaane lí!

16 Kei kuu pēē ketúhaane ke-i pi lakase.

17 Pinnéí api pēē kuyómeyáhaalee uwéése Sṓsiteeni tini api ketúhaane ke-i ipépi u loni. Mpá ne lē, aí nkráni uyóopi Kaliyṓo méka wa.

Pṓli mēpēle Antiyṓsi-pṓ

18 Pṓli uu kṓ Korēnti-i Yeēsu pikó kémēē ketónē krá ai siyáa kṓónú. Uu limemáá pi yá u ne Pirisili ne Akilasi api kúninṓi loni pin ne Sirii ketē tṓsu. Piké kelene n tṓmpṓ, Pṓli ye pēē Senikireēsi-pṓ uriyu rikoósile, rinṓo kuu Uléécaá n yekei kecáá nnya.

19 Api Efεesi tuiπᵔ, Pᵔᵔli uu kei upisencᵔ yá. Uu Pisuiifi kuyomεyáhaalee loni u ne Pisuiifi api kei n yói.

20 Pē api u piεε re uké siyáa sinyinε pikekúri tonε.

21 Amá úu ηmurei, uu πεε pi πεε re: [Li piεε re ké ha anyá nnyé nyεε nní ní wemε Yerusalem-pᵔ li]. Uléécaá un n la, né nókenémεε πεεμε. Uu πεε kúninᵔi Efεesi-i loni uu tᵔmpᵔ.

22 Kuú ha Sesaree-pᵔ ní suí, Yerusalem kuú ne risairi uú ha piyómeyáhaa yáási uu πεε kelenε Antiyᵔᵔsi sí.

23 Uu kei tonε ai siyáa wai, uu πεε Kalasii ne Firisii sitē-mē tiki un Yeesu pikᵔ nnéi πεε kei ní we ikari kpáselē te piké ne nfatenε n ηmᵔᵔpúlē.

Apoloosi pikei kuu Efεesi ne Korēnti-i n wa

24 Usuifi unyine yεε we api ye u séi re Apoloosi. Alekisantiri-pᵔ kapi u mari. U nsímé nyule nsᵔne un kᵔ Nléécaasimé atelé nyu ái nkáripι. Uu keyáa yisi uu Efεesi sí.

25 U Úpíima nsímé nyule nsᵔne, un Yeesu nkᵔ céési un kᵔ símisi téi-téi yare lē kai n wᵔlaalē. Amá lē ke Yohani uu pisoι míni n wᵔle ηmane kecáa kuu nyu.

26 Uu kuyómeyáhaalee-i lomπᵔ uú ne uripᵔᵔ n símisi. Ke Pirisili ne Akilasi api lē n kᵔ un símisi, api u séi apí ne pikeyᵔ sí apí ha Uléécaá ncee u kpáiiεε téi-téi.

27 Uu πεε limemáa re u la uké Akayii ketē-mē ha. Piyómeyáhaa api u ηmᵔᵔpúσε, api kᵔ kei-pᵔ pikᵔ rítelé wᵔlu re un n hapᵔ, piké memáρεcᵔ nsᵔne u yᵔsí. Kuu kei n tuiπᵔ, pē nnéi ke Uléécaá uu íπεελέε n nyíσε apí ne Yeesu kefa tenε kuu yóriye ái kumúnē má.

28 U ye pεε keyu rikpáiiisele uu nǐpá úye keyu-i Pisuifi nsímé késu, uú ne Nléécaasimé atelé tiki uu pi cereise re Yeesu ke Uléécaá uu wée.

19

Pǎoli ye Efεesi-i we

¹ Kumúnǐ kpe-i ke Apoloosi uú pεε Korenti-i ní we, Pǎoli ye pεε yisile uu Asii ayǎpe silǒ lóó uu Efεesi sí, uu kei Yeesu pipiretiki pinyine yenu.

² Uu pi pisε re: Kani Yeesu ne kefa n tenε, Uléécaá ye Nfáasǎne nó hεε? Api u pεse re: Ticuruu ári Nfáasǎne nkǒ níka komaalǎ.

³ Uu kǒ pipise pi kpá re: Míni méye mpuri kapi pεε nó wǒle? Api re Yohani meni kuu pisoι n wǒle kapi ró wǒle.

⁴ Pǎoli uu pεε pi maa re: Pεpεε n ηmurei re pi yé mεfine conse ke Yohani uu ye pεε míni wole. Uu ye kǒ Isirayeli pikǒ maa re piké Yeesu yeε masí ukepire n sǒnti ne kefa tenε.

⁵ Ke pipiretiki pǎe api anǒw nyǎ n kǒ, api tíyεse api Upíima Yeesu rinyiri ne míni pi wole.

⁶ Pǎoli uu anǐpe pikecáá láa, Nfáasǎne nn pikecáá súiri. Api pεε meyu mpehǎ mpehǎ pisímé loni pin kǒ ne Uléécaá rinyiri pisoι símisi.

⁷ Pinnéi ye pεε wale pitisi kefi ne pité.

⁸ Pǎoli uu kuyǒmeyáhaalee-i lompǎ, uu kéyu kpáiiise uu iware itaani ne Uléécaá iyǎpi kecáá pi símisi cáká-cáká re piké kǒ.

⁹ Amá pinyine pǒǒn pεε yúlu re ápi ne kefa tenεne, pin kǒ Upíima icélaa iyǎ tiwúí kémεε sǎnnyi pin lámisi. Pǎoli uu mese upipiretiki kpási uú ne kei nyǎsǒ, uu ye pεε nǐpá keyáa kéye utisi unyine kapi ye n sée re Tiranuusi ripoo-i isúkuli kémεε pi n céési.

10 Ai wai in̄mē ité ne iriyu. Leléé t́yese ke Pisuiŋi ne Pikireki nnéi p̄ee Asii keteni-i ní we api Upíima nsímé k̄ó.

Sefa pin̄máne kecáá n̄stmé

11 Uléécaa ye p̄ee kumúh̄é kre-i P̄óli ne ritikile uú ne mewaisaŋa wapisi.

12 Lē ai t́yese ricuruu p̄isoi api ye ilū ne sinír̄ipi s̄ee P̄óli rin̄ca k̄p̄isi ap̄i ha pitóik̄ó kecáá l̄aa, ap̄i p̄élu, an̄iri aa k̄ó lelu.

13 Kei ke Pisuiŋi pinyine p̄ee n k̄on̄ii pin̄ p̄isoi an̄iri p̄ései p̄óó k̄ó re pi yé Upíima Yeesu rinyiri s̄ee ap̄i ne p̄isoi an̄iri p̄ései. Api ye p̄ee a maa re: Ne Yeesu uyē nsímé ke P̄óli uu n yóólē tinyiri ne rin̄óó nó he re ani p̄isoi mp̄i kani nn̄i n c̄óŋl̄é k̄ém̄ee le.

14 Pisuiŋi p̄ep̄ee ye Uléécaa inyó̄on̄se n wa uwéé̄se use kapi ye n s̄ee re Sefa pin̄máne p̄iseei p̄ee mewai m̄ē l̄ē wai.

15 Amá kun̄iri aku keyáa kenyine pi p̄ese re: Ne Yeesu nyule, nen k̄ó P̄óli isoi nyu. N̄ó ní, n̄ó p̄ee mp̄i p̄íye?

16 Kei ke un̄irih̄élaa uyē uu yisi uu pi kápáá, uu pinnéi rik̄oh̄o feriyē. Uu rik̄p̄ákárá ne íwe pi wai ap̄i ha ne itóí yóoi, ai t̄ósu ap̄i ne ukeȳo-i men̄mane popirim̄e ap̄i itóó súúni.

17 Pisuiŋi ne Pikireki p̄ee Ef̄eesi-i ní we api kóm̄ te l̄ē kai wa. Iwam̄e ii pi loni, p̄isoi ap̄i p̄ee Upíima Yeesu rinyiri meýá n taásel̄ē.

18 P̄ep̄ee pikem̄ee Kirisi ne kefa n tene meýá ap̄i ye p̄ee s̄i ap̄i ha p̄isoi kec̄ope l̄ē kapi n wapisi yámn̄ente.

19 P̄ep̄ee p̄ee men̄man̄eiwai n wai meýá p̄óó k̄ó ne piataretel̄é s̄ónaap̄o ap̄i p̄isoi kec̄ope nna

α ημακαανκεε. Pi asilalewoó kéeñle aí lelu mewóópipi ákotokú kuwóó (50.000).

²⁰ Lē ke Upíima nnañe nn tíyese unsímé nń ne mpa yei kóónú nsonε.

Ncəkai ye Efesi kuyu-i wa

²¹ Lē memáá, Pəoli uu pεε kemúnjé wai re uké Masetuwaani ne Akayii sitē-mē cə uké ne Yerusalem tu. Uu re un kei n tu, li kə pise re uké Rəm kuyu rilóólú.

²² Uu pεε pisoι pεε pikεi u n léni kecəpe pité yukuse uu Masetuwaani-pə tum. Pē kuu n tū pεε Timotee ne Erasiti. Uricuruu uu nkáripι Asii keteni-i ketónε kpá.

²³ Ncəkai píima nnyine nn likumúnjé kpe-i Upíima ncee pitiki kecáá nnya Efesi kuyu-i léeri.

²⁴ Utisi unyine yeε pεε kei we, api ye u séi re Temetiriisi. U pεε úyu le. Piléé pinyine kapi ye pεε kə kei n sée re Aritemiisi siwosoopi kuu ye péé ne yíraane uu sisiyuke-yuke ne nwóóweni yuhu yare situmpiwééu. Upikεi pεε pεε u ne upinípekeikócə kuláa waille nsonε.

²⁵ Uu keyáa kenyine upikeicə pē nnéi cápine uu pi ma re: Pinésáne, nórínécúruu ye nyule re pirókei mpí karí ne le.

²⁶ Nórínécúruu ye kə nyánile nən kə kómει re aí nkpáni Efesi nté ηmane, amá Asii ketē nnéi kecáá ke Pəoli uyē uu pisoι tálaankeε api ηmurei re ápi yé piléé ke sisoipipi asi n serí ne kutu n cəlē, te aí Ulééca.

²⁷ Tənsá piwai n ceri, mewai mē né pirókei riyu kpu, ame piróléeyaha píima Aritemiisi kapi Asii nnéi ne sitē sicə-pə n yáasi fíise, úka úu ye pεε pi n waiselē.

²⁸ Kε pisoi pεε n cápinelē api anóo nyē n kō, ai kuwói pi feriyε api cáái rε: Lipíima lεε Efεesi piléé Aritemiisi!

²⁹ Ncōkōi nn pεε kuyu nnéi yipu. Pisoi api kómειne apí ne kekpíntahai n sairilē, api Pōoli pisencō Masetuwaani pikó pité tini apí ne pénépō. Pεpεε Kayusi ne Arisitariki.

³⁰ Pōoli uú n la uké pisoi pεε n cápinelē keyu-i léépō, amá Yeesu pipiretiki apí ne u yulu.

³¹ Aí ne upisanε Asii pikawe píima pinyine péne api ukεmεε pisoi tumpō apí ne u kesu rε úu kapε kekpíntahai ke-i lompō.

³² Pisoi ye pεε wele pin kecápine ke-i méwoo cáái, úka úu ucō nkó kómει, lin pi túíresente. Pimeyā ápi kō nyu lεlεε kei pi n cápinεselē.

³³ Kei ke Pisuifi pinyine api Alekisantiri kényu-mē titépō, pisoi api pεé m músu rε uyεε ne ícōkōi mmē ka. Alekisantiri pōō pεε kunίpe síka rε u la uké uriyu hεεrε.

³⁴ Kε pisoi api n céri rε Alekisantiri ye Usuifi le, api pεε rinóo rise wai apí n cáái rε: Efεesi piléé Aritemiisi pεε Lipíima! Api lē n cáái aí ne ituηε mekóónú meté tulu.

³⁵ Kuyu utelεwōle uu fe uu pisoi séése, uu pεε pise rε: Nό Efεesi pikó, wóo ye úu ketē kecáá nyu rε Efεesi kuyu pikó pεε pilééyaha píima Aritemiisi ne pikεyu keε keléécaa-pō n lóime kecáá paílē?

³⁶ Uka úu we ye yé nsímé mmē n kési. Lē nnya, ani nóanékīη niηukuse, áni kapε ní-yōone-yōone ne linyine wa.

³⁷ Pisoi mpí kaní ne ní ka ápi kurýómeyáhaalee-i líka caai, ápi kō piróléé Aritemiisi lámaankεε.

³⁸ In tε úyu Temetiriisi ne upikeicō ye unyine ne

nsímé má, sitúhaaneyaa ye wele, pitúhaane pin kə we. Pi yé fe api kei ketahai u séi apí ne pi túhaane.

³⁹ Nən kə pɛɛ ní-ye nɔ m má, tó ha riyóəpipoo-i mmē símisi yarɛ kai m pise.

⁴⁰ Insá lē, lelee neni keyaa nké nní ní wa yé tíyɛɛɛ arí n we yarɛ pitencəkəi. Ari yé níka yē təké símisi liké ne n nyíɛɛ rɛ tə alari mále təké nní n cápínelē.

⁴¹ Tinóə tē kuú ma uú ne písoi kpiise.

20

Pəoli ye Masetuwaani ne Kirɛɛsi sitē ha

¹ Kɛ níɔkəi nn Efɛɛsi-i rińfa, Pəoli uu Yeesu pipiretiki cápíne uu ikari pi kpáɛɛ, uu pɛɛ yisi uu Masetuwaani ketē-mē tómpə.

² Kuu n tuipə, u ne kei pikó api yóí uú ne ikari pi kpáɛɛ, uu kə Kirɛɛsi ketē-mē tómpə.

³ Uu kei tone iwáɛɛ itaani. Kai n tu rɛ uké kúninəi lə uké Sirii ketē-mē ha kuu kó tɛ Pisuífi ye kómɛinele rɛ piké u kpu. Uu rɛ u yé mɛɛɛ Masetuwaani-mē pɛɛɛɛ.

⁴ Upisencə anyiri ye nnyé: Peeree kuyu ukó, Piru-usi uɲmáne kapi ye n sée rɛ Sopatɛɛri ne Tesaloniki pikó mpí: Arisitariki ne Sekəntusi ne Tɛripu ukó Kayusi ne Timotee ne Asii ketē pikó mpí: Tisiiki ne Torofim.

⁵ Pɛpɛɛ kekpeē ne ró wa apí ha Turowaasi-pə ró m mē.

⁶ Anyá nyɛ-i kapi ye akpónó nyɛɛ áa pite m má n li mɛtɛnɛ-máá kɛ tóə Filipu ha arí ha kei kúninəi loni. Siyáa sinupū kari ncée wa arí ne Turowaasi-i pi leɛpə. Ari kei kesé tone siyáa siseɛi.

Pəoli ye Turowaasi metóəə rilóólú

7 Kewénteyaa ukóso kari cápinelē tən akpónó hóone Pòoli uké ne liukóso kui. Lē nnya kuu yói kesine aké ha ne pelu.

8 Kéyo kecáá kulee kunyine-i karí peε cápinelē, sífiráa kulúí sin seriilē.

9 Kε Pòoli uu lē piyói ní nòhlē, nnō píima nnyine nn uηmáne unyine kapi ye n sée re Itiikusi kpápíí. Kulee kepole kekúrí kuú peε tū. Ai u hii uú ha keléecaayo metósi táánū kulee kpe-i lóiri. Apí hapò api u yukuse un pikpò masí.

10 Pòoli uu cépipò uú ha wula uu u sakaa uu múlú uu re: Nókeneéwuú áke kape tò, u ne nfáa mále.

11 Pòoli uu yisi uu pítaá pele, uú ha akpónó hóone uu le. Uu kò nsímé nòh áí ne kpáii, uu peε yisi uu tómpò.

12 Api uηmáne uyē pò ne kulu ne unfaa. Mpá úye rikih ari lē nnya niηesi hái.

Pòoli ye Turowaasi-i yisi uu Mileti sí

13 Ari ntónéí kúninói loni arí ha Asoosi-pò Pòoli méru. Uyεε wée re u yé sónε uú ha peε kei-pò kúninói loni.

14 Kuu Asoosi-i ró n leεpò, ari kei kesé kúninói loni arí ne Mitilεeni sí.

15 Ari kei yisi ari liukóso mmare Ciyoo ketē ne kò. Ari liukóso Samoosi tulu. Ai weesi ari peε Mileti tulu.

16 Pòoli ricuruu ye peε re úu Efεesi-i nyεrene, áí kape ne Asii keteni-i méwoo u n nánaise nnya. U peε yóonele re un n fe, uké Pantekooti ketúné Yerusalem tu.

Anòò təròò ke Pòoli uu Efεesi piwéεε mí ma

17 Pwoli uu pεε Mileti-i pisoi yukuse uu tum te piké ha Efeesi-pw Uléecaa icápine piwéεse u séeme.

18 Ke pē api ukékúrí ní ka, Pwoli uu pi maa re: Nórinécuruu ye nyule isoi iyē kamí ne nó ní le hái keyáa foí kē-me kam Asii ketē kúna n cō.

19 Ne menécíre ricepisela nen ne Upiima pikai wai, Pisuifi pin wéési piké né kpu, api íwe né wai nen ménini ne ncóη kémee we.

20 Tiwúí kémee ne nósinéyo-i kam lelεe yé nó n yóriye nó símisi, ám líka nó pesí.

21 Pisuifi ne Pikireki kam sée am símisi re piké Uléecaa inipee-i mefine conse api Urópíima Yeesu ne kefa tene.

22 Ne nkpeni lē Nfáasone rinwō tikilenle nen ne Yerusalem tósu, ám kō nyu yo yee kei né mémpw.

23 Amá Nfáasone ye mpá kuyu kúye-i né símisile nn kō né nyíse re akpanii ne íwe piima ye kei-pw né mé.

24 Nnéfáa ricurruu nn né cōηle. Ne kpere pinékei ne kétō tu, am lē ke Upiima Yeesu uu né m pise ne kefa kесе wai, li ne né risá. Pikai pεpεe nní re ké riyóó re Uléecaa ipεelée kuu ró n nyíse ye Nsímé kecire le.

25 Ne yē te metórwō kam nní nókenécwpe we. Nó ne picw pē nnéi kam Uléecaa iywapi nsímé rin-yóó áni neni pikai piyéne né kpáne.

26 Lē nnya kamí la ké neni keyaa nké nó símisi nōké kō te: Nó úye un m pw, ái kenémee léeri.

27 Li we re ne lē nnéi ke Uléecaa uu n yekei re uké wa nó símisile ám líka nó pesí.

28 Ani nómenécíre tí rśone, ani kō Uléecaa pikó iméré ke Nfáasone nn nó ní tí te ani n séni kecáá m paílē. Uléecaa yee uricurruu kepipi menyε ne pisoi pansese upikó. Ani rśone pi m múílē.

29 Ne nyule re písoi kpááree pinyine yare ákpe yé menétómpro-maá nó ripíme, apí nókenécɔpe pinyine cópii.

30 Pinyine ricuruu yé nókenécɔpe yisi, apí nnómesimé ne Yeesu pipiretiki pinyine feriyε apí pincee pi tikisε.

31 Lε nnya, áni kapε lɔpile. Ani kapε palei re inmε itaani nnéi kam ye ketúnjé ne kesine pinyine-i ne ménini icélaa nó m pehelente.

32 Ne nkpéni Uléécáa ne uipeeléε nsímé anipe-i nó wa. Uyεε nnahe má uké ne nfatene kέmee nó n ηmóópúselε. Uyεε yé kɔ lisone kuú ne upísoi nnéi m mé nó he.

33 Am úka siwóó née úka uwura née úka melape káipi.

34 Nórinécúruu ye nyule re anénipe nnyé kamí ne keisi tó ne pinéséncɔ arí ne ntócɔη nnéi wai.

35 Ne lε nó nyísele re lε kai pise re usoi uké keisi uú ne píwekɔó n léni. Ani kɔ Upíima Yeesu rinɔo ntí kecáá léise. Uyε ηmaa yeε re: Uyεε n he ye mpóonare mále ai tósu uyεε ihεε n yósu.

36 Ke Pɔɔli uu lε pimáa m masí, u ne pε apí wúla apí keyóme yáási.

37 Pinnéi apí peε limemáa ténisi apí ne Pɔɔli pira apí metóroo u yáási re Uléécáa uké u sarumpɔ.

38 Ke Pɔɔli uú peε m maa re apí neni píkaí piyéne u kpáne nnya ke piapɔo aa lε sei meγá caailε. Apí peε yisi apí u saruni apí ne kúninɔi-i tulu.

21

Pɔɔli ye Yerusalem kuyu ha

¹ Ke tó ne pē ari kei lē icée n hōonene, ari kúninōi loni arí ne mēse ne mēse Kōosi n sairilē. Ai weesi, ari Rootesi tómpo ari kei yisi ne Patara-pō.

² Ari kei kúninōi yenu kun Fenisii ketē-mē sí. Ari kpē loni arí ne tómpo.

³ Kari Siipuru ketē kee míni kepáápáá ní we n yémpo, ari ke yá ari kumíi-mē tiki hái ne Sirii ketē-pō, arí ne Tiiri tulu. Kei ke kúninōi aku kulū topilene.

⁴ Ari kei Yeesu pipiretiki leepo, ari pikekúrí tone siyáa sisēei. Nfáasone nn pi símisi apí Pōli maá re úu kapē Yerusalem ha.

⁵ Amá ke siyáa sē asi n tómpo, ari yisi ari kō nsē nōh. Api pinnéi yisi ne pipinōsi ne pisiwā apí ró sáruni apí ne kuyu leepo. Ari kei mínimaa ritime wula ari keyóme yáasi.

⁶ Ari pēe limemáá yáhaane arí ne kpíi. Tōo kúninōi loni, pē apí pisiyo kúúni.

⁷ Tiiri-i kari metórōo kúninōi lō arí ne Putolemayisi sí. Ari kei Yeesu pikó yáasi arí ne keyáa kee pikeméé tone.

⁸ Kai n weesi, ari yisi ari Sesaree tulu. Arí ha Filipu ye Nsímé Keciē ne n kónúlē keyo-i tone. U písoi píseei pē kapí pēe Yerusalem-pō n wée use le.

⁹ U pēe pikpére pina mále pēe apí utisi n nyu. Pi ye pēe Ulélécaa rinyiri ne símisile.

¹⁰ Tōn kei lē we lin siyáa kulúí wai ke antepu uyē kapí ye n sée re Akapuusi uu Yutee ketē-pō leeme uu keróméé weri.

¹¹ Uu Pōli kutampála kpísi uu ána ne anípe hōpu uu re: Nfáasone ye maá re nní meō ke Pisuífi apí ha Yerusalem-pō kutampála nkú ute íhme hōpune, apí pēe limemáá mpuri sane pikó anipe-i u wai.

12 Kari anóo nyē n kō, tó ne Sesaree-pō Yeesu pikó ari Pōoli súúluisē re úu kapē Yerusalem ha.

13 Pōoli uu pēē rō pēēē re: Yo nnya kani téni nōn la nóké inépiñe riyōōse? Ai pihōpe ημανε κε νέε ne menécíre cápinelē nen mē. Lin kō n wa re ké Upíima Yeesu kecáá Yerusalem-pō kpu, ne we.

14 Kari umekó m pōōne, ari sée ari pēē mēēē maa re Upíima mela meké wa.

15 Kari kelō ke-i siyáa sinyine n tōne, ari merócíre cápíne ari Yerusalem tōmpō.

16 Yeesu pipiretiki pēē Sesaree-i ní we kecōpe pinyine api yisi api rō sáruni apí ne Siipuru ukó unyine keyō rō sí te piké kei rō yōsí. Pi ye u sée re Manasō. Háí ái nēni-me kuu Yeesu tikilē.

Pōoli ye Yakupu keyō ha

17 Kari Yerusalem n tuipō, Yeesu pikó apí ne mpōōnare rō yōsu.

18 Kai kōso n weesi, Pōoli uu rō tiki ari Yakupu keyō sí. Piwéēse picō nnéi pōō kō kei cápínepō.

19 Pōoli uu yisi uu pi yáási uu pēē lē ne lē ke Uléécaa uú ne upikēi rintíki uú ne mpuri sanē pikó kecōpe wai pi keenkēē kélé-kélé.

20 Kapi lē n kō, api Uléécaa pakare, api pēē Pōoli maa re: Pō nyánii, umárecō! Pisui fi yare píle píle ákotokú kefi kumúnjé pēē nté Upíima ne kēfa tēne pin kō irósé tīkilē nōōne.

21 Pi kō pēē pi símisile re pō ye Pisui fi pēē mpuri sanē pikó kecōpe ní we céésile re apí kapē ye Moisi isé waise, te lē nnya, apí kapē ye siwá tiké, apí kapē ye kō inyékii wa.

22 Tóké nképēni ní-ye kpísi? Mpá liké íye wa, pi yé kō te pō ka.

23 Lē nnya, a mmē kari nní pó m maane ritiki. Pitisi pina pinyine ye nté keróɔɔpe wele pɛɛ rinóo n yekei re pi yé pimɛcɪre Uléécaá pa.*

24 Pirinóo tē itunɛ ye tómpɔle. A pi kpísi, nó ne pē ani kesē píyufune inyóonse wai, aa lē kapí ne n nyóonse ne kecáá hééle. Kei ke písoi api yé pɛɛ yé te lē kapi keróɔáá n símaankɛɛ ye nnóome le, api kɔ yenu re pó ticuruu ye Moisi isé tíkilɛnle.

25 Tɔ mpuri sanɛ pikó pɛɛ Kirisi pikó m panse pó títelé piwóle masile ari pi símisi re tɔ símaanele aí tone re ápi kape ye inyóonse sare née ménye li. Aapi kape ye kɔ isɛɛ kápi rimpá piké ménye lese isare li. Piké kɔ pimɛcɪre tí, ápi kape iwásá n wai.

26 Kai kóso n weesi, Pɔoli uu pitisi pē kpísi apí ha kesē akópe pihɛɛɛ inyekii wai uu pɛɛ Uléécaá keyɔ loni uu kumúnɛ kpe-i ke inyóonse tɔrɔɔ siyaa así ha n tenɛne písoi símisi.

Pi Pɔoli Uléécaá keyɔ-i tí

27 Siyáa siseɛi sē kapi ye ne áyu n fū sin ne ketónɛ tuine, Pisuiɛi pinyine pɛɛ Asii ketē-pɔ n léeri api Uléécaá keyɔ-i Pɔoli yenu. Api písoi nnéí tálaankɛɛ api u tini.

28 Apí n cáái re: Isirayɛɛli pikó, ani kam ani ró lé! Usoi uyɛɛ nɔpá yei ne nɔpá úye Isirayɛɛli pikó kecáá nsímé kópe n símisi un kɔ tee re úka úu kape ye Moisi isé ne Uléécaá keyɔ nké waise ye nkó. U nkɔpéni ntóɔrɔɔ sei ne Pikireki kei lonle uu kɔ keló sɔne kē mékɔpɛrinkɔpe waise.

* 21:23 Tinóo kapi n yekei aseɛi re hái ne kumúnɛ kunyine-pɔ ápi yé píta n ntí ápi ye kɔ nnyúpi nyai.

29 Pi pɛɛ kuyu kɛmɛɛ Pɔɔli nɛ Efɛɛsi ukó kapi yɛ n sée rɛ Turɔfim yɛnlɛ api pɛé m músu rɛ Pɔɔli yɛ nɛ Uléécaá keyɔ u lomɔlɛ.

30 Ai kuyu nnéí nókɔrɛ, písoi api awélé nnéí n léenti pin kálaapɔ. Písoi api Pɔɔli tini apí nɛ Uléécaá keyɔ iyaa leepɔ api mɛɛɛ nɛ mɛɛɛ kɛ hánɛsi.

31 Pin pɛɛ nkpéni náasi piké u kpu. Nsímé nn Rɔm písóɔca uwééɛɛ kutu-i loni rɛ Yerusalem kuyu nnéí yɛ nɔkɔrɛ.

32 Uyɛ uu mɛɛɛ nɛ mɛɛɛ písóɔca kpéɛ nɛ písóɔca picɔ cápine uú nɛ riwúí-mɛ wurupɔ. Kapi usóɔca wééɛɛ nɛ písóɔca picɔ n yé, api pɛɛ Pɔɔli ipépi yá.

33 Usóɔca wééɛɛ uyɛ uu pɛɛ nyɔsɔpɔ uú nɛ Pɔɔli kɔ, uu u tini uu rinóɔ hɛ rɛ piké akpanii até nɛ u paasi. Uu pɛɛ písoi pɛɛ n lémaalɛ pise rɛ: Uye kɛcire lo? Yo kuu mpíí wa?

34 Amá písoi api pɛɛ méwoo nɛ mɛɔ n cáái, úka úu kɔ ucɔ nkó kómɛi. Usóɔca wééɛɛ úu pɛɛ nka kómɛi. Uu mɛɛɛ upisóɔca rinóɔ hɛ rɛ piké Pɔɔli kpísi piké nɛ písóɔca keyɔ ha.

35 Kɛ Pɔɔli uu sitákui kapi yɛ nɛ kulee rińtaá n tu, písóɔca api rikpákárá kɛ písoi apí nɛ u n la nnya u sakaa.

36 Písoi riwúí yɛ pɛɛ u tikilenlɛ pin cáái rɛ: Ani u kpu!

Pɔɔli yɛ písoi kɛɔpɛ rinóɔ yɔsi uké uriyu hɛɛɛ

37 Kapi n la piké Pɔɔli nɛ písóɔca keyɔ lɔ, uu usóɔca wééɛɛ pise rɛ: Nɛ ncée má ké símisii? Usóɔca wééɛɛ uu u pise rɛ: Pó Mékireki kómɛilɛɛ?

38 Lɛ nnya, ái pɔɔ Esipiti ukó uyɛɛ sé nní nɔkɔi nɛ n ka uu písoi kɔ ákotokú ana kpísi uú nɛ kucɛsi kóima loni rɛ piké atɔpi u léɛ?

39 Pòoli uu u pεσε ρε: Nέ νε Usuifi λε. Silisii ketē-pò, Tarisi kuyu-i kapi né mári. Mpá yei-pò kaku kò ríyu má. Ne pó we ρε a ncée né he ké risoiwuí ntí rinóo maá.

40 Usóóca wéése uu ncée u he ρε uké símisi. Pòoli uu sitákui kecáá nyere uu pisoι pē kunίpe síka ρε piké riséé. Api pinnéi séé keu. Pòoli uu pεε pimeyu kapi ye n séε ρε Mé-epiree νε rinóo pi maá ρε:

22

1 Pinésáa νε pinémáρεσ, νε la ké nkpeni rinéyu heερε.

2 Kapi n céri ρε pimeyu kapi ye n séε ρε Mé-epiree kuú νε pi símisi, api píséé nyóonse. Uu ρε:

3 Ne Usuifi λε, Silisii ketē-pò, Tarisi kuyu-i kapi né mári. Amá Yerusalem nté kapi né rimúlú. Kamaliyεeli yeε pεε unécélaa. Uyεε né céesi lē kam yé pirósáa isé rintíki kélé-kélé. Am ye pεε Uléécaá likó νε akpéri wa, yare káni ye nní νε akpéri li n wa meσ.

4 Ne ye pεpεε Yeesu n tíkilē n wéékuselenle aní ha νε pi kóni. Ne ye pεε pitisi νε pinósi cópiile am pahaankeε am kukpaniilee wai.

5 Uléécaá usina νε kuyu piwéése yé fe apí νε nnénóo símisi ρε ám kiraase. Piricuruu ye átelé νε Tamaasi né tumaalenle ρε ké fe ké Yeesu pikó pεε kei ní we cópii ké pahaankeε ké νε Yerusalem ha ké ha íwe pi wa.

Pòoli ye umefine meconse nkó símisi

(UPM 9:1-19; 26:12-18)

6 Kam pεε keyáa kenyine ncée kpísi, ké νε Tamaasi n nyahai-pò, ituηε in la iké kecίρε tu. Kei ke metéi píima menyine ame keyómεcaá-pò mεσε νε mεσε leeme ame tapu amé νε né kónú.

7 Am keteni-i lolu, am kóm lin né tee re: Sòli, Sòli, yo kecire nnya kaa lã né wéékuselê?

8 Am pœe pise re: Póó úye, Upíima? Uu rinóó né yósu re: Née Nasareti ukó Yeesu kaa nní ní we pøn wéékuselê.

9 Pinésencó api metéi mē yenu, amá ápi pœe uyœe ne né n símisi rinóó ríka kō. Kei kam pœe re:

10 Ké íye wa, Upíima? Upíima uu né pœe re: A yisi, a Tamaasi ha. Pi yé ha kei-pó pó símisi lã kaa yé n wa.

11 Ke metéi píima mē ame né n nyíinse nnya, pinésencó api kunípe né múlú api tórɔi apí ne Tamaasi sí.

12 Utisi unyine ye pœe kei wele api ye u séi re Ananiyasi. U pœe Ulééca isé tíkilenle n̄sone. Pisufi nnéi pœe Tamaasi-i ní we ye pœe ukecáá anóó sone símisile.

13 Uu kenékúrí weri uu né maa re: Unémárecó Sòli, ipónípee iké nképéni wúkule. Kei nní ke inénípee ii wúkule am u yenu.

14 Uu kō kpá re: Pirósáa Uleecaa ye tíyesele re a umela ceri aa kō aseí ute ceru aa liute nkó kóm,

15 te li we re póó yé masí pisoí nnéi inípee-i uiseérakóó li aa lã kaa n yé ne kaa n kō pi símisi.

16 Uu pœe né pise re: Yó nnya kaa nképéni kō pœe náñaise? A yisi piké míni pó wole aa Yeesu rinyiri séi uké apókópe pó sárei.

Pòoli ye lèle n ttyese kuú ne mpuri sane pikó-i ní ha símisi

17 Pòoli uu kō kpá re: Kam Yerusalem m pele, ne Ulééca keyó-i hale am keyóme yáási. Kam ní we nen keyóme yáási, am lolu yaré kenípeehee kee né tí.

18 Upíima kam yé uu né maa re: A mekke Yerusalem kuyu-i le. Pisuiŋi ápi yé mmē kaa kenécáá n símisine ŋmurei.

19 Kei kam pēe u pēe re: Piricuruu ye nyule, Upíima re ne pēe Pisuiŋi ayomeyáhaalee kalenle nen pēpēe pō n tikiŋē cōpii nen kukpaniilee wai nen kō pi kaiinkee.

20 Tinécúruu ye pēe wele kumúnē kpe-i kapí pēe úseérakó Etiyēeni menye n kōni. Pimewai mee pēé ne né risále am pēpēe nní u n kōpu ilū múlú.

21 Upíima uu pēe né maa re: A yisi, ketaa-pō kamí la ké pō tū, mpuri sanē pikó kéme.

Pōli ye Rōm usóca wéése simisi re uyē ne kō Rōm ukó le

22 PISOI riwúí tē ari Pōli kutu n cōlē aí ne kumúnē kpe-i kuu anóo nyē mí ma tulu. Kei kapi sicááila lō tē: Ani kpu. Ai ne sá re nkó uké nfáa m má!

23 Ai kuwói pi wai api pēe m pupukee pin piilū máhani pin fōŋe pin nkoŋo yukuse.

24 Kei ke Rōm písóca uwéése uu pēe rinóo he re piké Pōli ne písóca kekale-i lompō piké isíí u súúkee uké símisi úu la. Pēé uye-i, pi yé pēe céri lē nnya ke pISOI api n cáái pin ne u tēni.

25 Amá kapi u m paasi re piké u kaii, uu usóca kpéé pise re: Nō ncée má re nōké Rōm ketē ukó ke nsímé ŋn kahanē n kpu isíí súúkee?

26 Ke usóca kpéé uyē uu lē n kō, uu sí uú ha usóca wéése símisi re: Usoi uye Rōm ukó le, íye kaa nkpéni wainē?

27 Kei ke usóca wéése uyē uu pēe Pōli kekúrí hápō uu u pise re: A né símisi ké kō tē pō Rōm ukó le. Pōli uu re: Ee!

28 Usóóca wéése uu kə kpa re: Siwóó píima ke née héele amí ne panse keyupipi. Pəoli uu re: Né ne hái kenémare-me keyupipi le.

29 Pəpəe pəe ní la piké u n káií uké símisi api məse ne məse ukékúrí yisi. Iwame ii usóóca wéése ricuruu loni, kuu n yé te u tíyese api Pəoli paasi api káií un kə ne Rəm ukó nnya.

Pi Pəoli ne ketúhaane píima ha

30 Kai kóso n weesi, usóóca wéése uu n la uké yé lē ke Pəoli uu n wa ke Pisuífi apí ne pitele u n sélē. Uu akpanii kémee u lese uu pəe rinóo he re pəpəe ye Uléécaá inyóonse n wa piwéése ne pitúhaane píima nnéi piké cápine. Uu pəe tíyese apí ne Pəoli hapə uu pikecəpe u nyeresə.

23

1 Pəoli uu pitúhaane píima pē inípeə tapu uu pəe re: Pimáreə, ne inésoi kémee Uléécaá inípeə-i nšəne keisile hái ne neni-me. Kefa kəse kamí ne u tikilē.

2 Kei ke Uléécaá usina Ananiyasi uu pəe pəpəe Pəoli kekúrí ní we rinóo he re piké nnóo kecáa u pi.

3 Pəoli uu pəe re: Pó ke Uléécaá uu pépune, pó mməle tomé mmú. Pə kei tū te pəké isé ritiki pəké ne né túhaane, aí pəké isé rikéjéé aa rinóo he re piké né káií!

4 Pəpəe ne u n kólē api re: Uléécaá usina yeə Uléécaá pikéi n wai kaa nní lámaankəe!

5 Pəoli uu re: Am nyu re Uléécaá usina lo, pimáreə. Li Uléécaá ritelé-i wólaalē te kapə kupóyu uyukóo kecáa nkópe n símaankəe.

6 Pəoli ye pəe picére máálenle re Pisatusee ne Pifarisi pəe ketúhaane ke-i kesé we. Lē nnya kuu

ketúhaane ke-i ricáái re: Ne Ufarisi le, pimárecō! Unésáa pṓ kō Ufarisi. Kam n tálē te Ulééca ye nkpō kémee pikpōkpō yukusenē nnya kapí ne nté né túhaane.

⁷ Uké ne lē pimáa ní masí, Pifarisi ne Pisatusee pin nsímé pipásaine rikápáá, písoi api kénē, nípa píye ne pikunai.

⁸ Pisatusee ápi ye ηmurei re pikpōkpō yèè nkpō kémee yisi, ápi ye kō ηmurei re piléécaatumē ne lifáákó lēe ái nní kúyene ní we ye we. Amá Pifarisi pṓ ne ye linnéí ηmureile.

⁹ Iwṓo ii cōni, isé picélaa pinyine pēe Pifarisi kunai-mē ní we api yisi api késu apí ne ketē kpeeni api re: Ari usoi nkó nkópe níka nyáni. In n la, lifáákó lēe ái kúyene ní we née uléécaatumē unyine yēe ne u símisi.

¹⁰ Iwṓo ii taá, hái aí ne usóca wéése iwame wai re ápi kapē nté lē n wai apí ne Pṓli céériine. Uu lē nnya písóca rinṓo he re piké riwúí-i lompō piké Pṓli lesepō piké ne písóca kekale u ha.

¹¹ Kesine ake wai, Upíima uu Pṓli kekúrí nyósōpō uu re: A ikari wa. Lē kaa nní Yerusalem nté inéseérakó n li, li we re pōké limēcō Rōm-pō i li.

Pisuiŋi ye riηmulaane re piké Pṓli kpu

¹² Kai kóso n weesi, Pisuiŋi pinyine api cápine apí ηmulaane api Ulééca keyu-i wéeri re pinsá Pṓli n kpu, ápi líka melélé má.

¹³ Pēpēe lē tiηmulaane ye písoi afēena rifaule.

¹⁴ Api yisi apí ha pēpēe ye Ulééca inyṓonse n wa piwéése ne kuyu piwéése lēepō, api pi maa re: Tō meróciŋe kpísile ari he, ari Ulééca keyu-i wéeri re tōnsá Pṓli n kpu, ári líka melélé má.

15 Lã nnya, nó ne pitúhaane tərəə, ani řsəne kómeyne, ani kpárá aní ha usóóca wéése pise re uké ne Pəəli nó kam nəké nsímé mmě tipérése nəké yě nké. Tó ne merócíre picápine máálenle re təké ncée u riké təké u kpu.

16 Kei ke Pəəli umerepi unyine uu nsímé mmě kō, uu yisi uu pisóóca kekale sí, uu lompo uú ha Pəəli kutu-i wai.

17 Pəəli uu peə usóóca kpéě use séi uu u maə re: A uñmáne nkó usóóca wéése kémee sárumpə. U lalə uké nnyine u símisi!

18 Usóóca kpéě uyě uú ne usóóca wéése kémee Pəəli umerepi sí uú ha re: Ukpaniikó Pəəli yeə né sée uu né maə re ké uñmáne nkó ne kepómee kam te u nnyine mále uké pō símisi.

19 Kei ke usóóca wéése uyě uu uñmáne uyě sée, uu kunípe u tini apí ne iyaa leepə. Uu peə u pise re: N-ye kaá la pəké né símisi?

20 Uñmáne uyě uu re: Pisuiŋi peə rinó rise wa re piké rikpárá piké kóso pō pise re a Pəəli ne ketúhaane píima-i hapə keké unsímé mmě řsəne ripérése piké yě nké.

21 Pin n ka, kape ne kutu pi ricə. Li we re pikecəpe, pisoi ye afeyna rifaau peə ní la piké Pəəli tí. Pi wéérile re pinsá u n kpu, apí líka meluke née meníré má. Pi piməcire picápine máálenle, tipónóə ñmane kapi nképni mế.

22 Usóóca wéése uu peə uñmáne uyě maə re: Kape tíye unyine uké kō te pə mmú né símisi. Uu peə re uké nképni n ñme uké tómpə.

Pi Pəəli ne uyóəpi píima Felikisi leepə

23 Usóoca wéése uu pεε limemáá pisóoca kpéē pité séi uu pi maα re: Ani pisóoca píle píle meté ne pisantonε kuwóó ne afεéré ne pipáηkóó píle píle meté cápine piké n nyu re pi yé fe api kesine mese áme we kefi kumúηé Sesaree tómpo.

24 Ani kō isā nyóonse ye yé ne uyóopi píima Felikisi kémεε Pōli n tu líka ái yé u n wa.

25 Usóoca wéése uu kō rítelé wólu uu pi múise re piké ha Felikisi pa. Lē kuu n wói ye nní.

26 Ne pó yáasi, Upíima Felikisi. Néε Kulooti Lisiyaasi. Néε rítelé ntí pó wólu.

27 Pisui fi ye usoi nkó kam nní pó m pápōlē tinle re piké u kpu. Kei kam pεε kō te u Rōm ketē ukó le, am pεé ne pinésóoca hapō am u comε.

28 Am pεε re ké kō te ní-ye kecire ke Pisui fi apí ne u cési, am pεε u kpísi am ne piketúhaane píima sí.

29 Kei kam pεε céri re piisé kecáá kapi nsímé pásaine. Am unkópe níka yē kapi yé ne usoi ní kpu néε kapi yé ne akpanii u n wa.

30 Am kō limemáá kóm te Pisui fi ye ηmúlaankεε re pi yé u kpu. Lē nnya kam mese ne mese pó u papōlē, am kō upiteecō símisi re piké ha kepómεε ketahai u sée.

31 Pisóoca api usóoca wéése rinō kuu n he tiki, api Pōli kpísi api kesine ne Antipatiriisi u tómpo.

32 Kai kóso n weesi, pisóoca pεε ána n sónε api pikekale-i pεεε, pisantonε ηmane apí ne Pōli tómpo.

33 Kapi Sesaree n tui pō, pisantonε api rítelé uyóopi píima Felikisi pa, api kō Pōli u nyíε.

34 Kε uyóopi píima uu rítelé pikéē m masí, uu Pōli pise re u kuwélé kúye ukó le? Kuu n kō te Silisii ukó lo,

³⁵ uu u maa re: Pipóteecə pin n ka, né pɛɛ pɔ́ píceise am kóm. Uu pɛɛ rinóó hɛ re piké Pɔ́oli kpísi piké ha Erooti keyə-pə hánesi.

24

Pisuifi ye Felikisi keyu-i Pɔ́oli ne nstímé rikpárá

¹ Ai wai siyáa sinupū, Uléécaá usina Ananiyasi ne kuyu piwéése pinyine ne usíméyóó unyine kapi ye n sée re Terituluusi api Sesaree-i hapə. Api uyóopi píima Felikisi-i sɪ te piké ha Pɔ́oli ketahai sée.

² Uyóopi uu Pɔ́oli séipə, Terituluusi uu yisi uu picé u kápáá, uu uyóopi maa re: Urósáa, uyóopi píima! Póó tíyese kari nkínɪɪɪ-i we hái ái neni-mɛ. Ketə kaa rónɛ m múlɛ nnya ke nconse meyā nn keróté nké kecáá wa re liké ne ke sɔnesi.

³ Tə pakare! Ne pipókɛi ne lɛ kaa mesére ne nɪpá yei ró n wai.

⁴ Am la ké kə picón pɔ́ rikpá. Amá ne rikón pɔ́ wúkule re a kə ne kefa ró fénnɛ, aa nkáripɪ kutu ró cə.

⁵ Tə yɛ te utisi nkó ye likpááree linyine lɛ. Uyɛɛ Nasareti pikó mekóóle icápinɛ uyukóó. Ketə nnéi Pisuifi kecəpɛ kuu rícəkəi tanaalɛ.

⁶ Ticuruu u pɛɛ náásile uké Uléécaá keyə mékperinkpɛ waise, kari pɛé ne u tɪ. [Tə pɛé lalɛ təké ne u túhaane yarɛ ke irósé ii m pise.

⁷ Amá usóca wéése Lisiyaasi uú weri uú ne rínanɛ arónípe-i u yósu.

⁸ Uu pɛɛ Pɔ́oli piteecə pɛ maa re piké ne nsímé pɔ́ lɛmɛ.] Pɔ́n tipóúruu Pɔ́oli m píceise, pɔ́ yɛ te mmɛ karí ne u n cési ye aseɪ lɛ.

⁹ Pisuifi tərəɔ api yisi api Terituluusi kecáá kpá api re mesei, lɛ kai li.

Ρῶλι γε Felikisi keyu-i uriyu heere

¹⁰ Kei ke uyóopi píma Felikisi uu peé ne kunípe Ρῶλι rinóo he re uké unkó símisi. Ρῶλι uu re: Urósáa uyóopi, ne nyule re hái ái neni-me kaa keróte nké kecáá itúhaane le. Lē nnya kamí ne kefa kесе kepóyu-i rinéyu heere.

¹¹ Pó fe aa ripócúruu pise aa kóm te kamí ne Yerusalem-i ní ka, siyáa kefi ne sité ye nsí. Uléécaá kam piyáhaa ka.

¹² Uka úu keyáa kenyine né leepo, tó ne unyine ton Uléécaá keyo-i née kuyómeyáhaalee-i née kuyu-i we ton yói née ton pisoi kupakarecírē tálaanke.

¹³ PISOI mpí api yé níka yē piké re mmē kapí ne nkpéni nté né cési.

¹⁴ Amá né kepóyu-i asei símisi re ne ncée fale mmē kapi nní n kpiilē te mekóole icápine ukó le. Amá pirósáa Uleecaa kam pee yáasi nen kō lē nnéi lee isé ne antepuye atelé kémee n wólaalē ne kefa tenelē.

¹⁵ Lē kam n tálē ke pē ticuruu pōo kō tálē te Uléécaá ye pisoi sone ne pikópe pee n kpi nkpō kémee yukuse.

¹⁶ Lē nnya kam mesére hmóópulē te ké Uléécaá n tikilē ne kefa kесе.

¹⁷ Kamí ne nté n yisi, li inmē kulúí wale. Ne neni peeme re ké nnépuri pikó linyine he, ké kō nyóonse ké ne Uléécaá yáasi.

¹⁸ Lē kamí peé ne Uléécaá keyo-i kparálē kapí ne né leepo, nen akópe piheere inyekii piwai máame. Tisoiwuí ríka ári pee kenékúrí cápinelē. Am kō pee níckoi níka wai.

¹⁹ Pisui fi pinyine pee Asii ketē-po leeme api kei né leeri. In pepee pee nnyine má piké ne né cési, pē kai peé ne sá re piké kepómee kam.

20 Νέε πεπεε nté nní ní we piké símisi nké̄ te kari ketúhaane píima-i pitúhaane ní ha, nkópe ní-ye kapi kenécaá yé?

21 Νέε nnékópe kam neni n wa mēe lē kam ketúhaane kecōpe rin-yóó re: Kam n ηmurei re pikpōkpō yèè nkpō kēmēe yisile nnya kapi nkprēni ne nókenéyu-i né túhaane.

22 Felikisi ye पेε Kirisi ncee kecáá nyule. Uu nsímé piké ne yá uu pitúhaane keyáa téηse, uu पेπεε Pōli ketahai n sée maa re: Usóca wéese Lisiyaasi un píyei n ka, né पेε nónnésímé ripérese nísonē.

23 Uu पेε usóca kpéē tinóo he re uké Pōli kukpaniilee-i wa uké ukecáa m paílē, amá uké ne kēyu u m purú, úu kape ye yè re upikó ápi kape u lē.

Pi ne Pōli Felikisi ne uunōsi Turisii kēmēe ha

24 Pōli uu kei lē n we aí ne siyáa sinyine kóónú. Uyóopi píima Felikisi ne unósi Turisii apí hapō. Unósi uyēē Usuifi le. Uyóopi Felikisi uu tum api Pōli u séipō, uu u pise re uké u símisi, yo kapi ye re usoi ye Kirisi Yeesu ne kefa tene?

25 Ke Pōli uu aseí pitiki ne lē ke usoi uu yé umecire rimmúlú ne lē ke Ulééca uu pisoí n túhaanene nsímé ní lō, ai Felikisi cōη. Kei kuu पेε Pōli maa re: Pó fe aa nkprēni lē tómpō. Nen píyei kēyu n yē, né kō pó sée.

26 U पेé lē tálē te Pōli uké siwóó u he. Lē nnya kuu meséere u séleipo pin yói.

27 Ai lē n we inmē ité íi ne tómpō. Pōrisuusi Fēsituusi uu Felikisi ripōhō iyóopi tone. Felikisi uu Pisuifi mpōnare n la, uu lē nnya Pōli kukpaniilee-i n yálē.

25

Pòoli ye uyòopi piima Fesituusi kέmεε pitúhaane ha

¹ Fesituusi uu Sesaree keteni-i hapò uu siyáa sitaani wai, uu pεε limemáá yisi uu Yerusalem tómpò.

² Kei ke pεpεε ye Ulééca inyóonse n wa piwéése ne Pisuifi pεε kuyu iwéése n tú api yisi api ukeméé Pòoli ketahai séi.

³ Api kò u welu re uké ne pi kò uké ncée pi he piké Pòoli ne Yerusalem pεεpò. Tipine kapi lē wa piké ne ncée u rí kpu.

⁴ Fesituusi uu pi pεεε re Pòoli ye Sesaree-pò kpaniilenε. Uyē ticurruu yé kò nfáani kei pεε.

⁵ Uu kò pi kpá re: Nópínyukóó piké né ritiki. In te usoi nkó ye linyine caai, piké ha ketahai u sée.

⁶ Fesituusi uu Yerusalem-i tone siyáa sipaha née kefi kumúné uu pεε kelenε Sesaree pεε. Kai kóso n weesi, uu ketúhaane-i sí uú tone, uu tum api Pòoli kpíípo.

⁷ Kuu n hápò, Pisuifi pεε Yerusalem n léépò apí hapò, api u kálisi api nsímé piima nnyine ne ketahai u séi. Nn kusa kulúí we. Amá piuka úu fe uké nyíε re aseí kapi símisi.

⁸ Pòoli pòó késu uu re: Am ne Pisuifi isé née Ulééca keyò née Ròm uyòopi Sesaa púnne.

⁹ Fesituusi uu Pisuifi mpòonare n la, uu lē nnya Pòoli pise re: Pò ηmurei re piké ne Yerusalem pó ha piké ha kei-pò kenéméé ne nsímé mmú pó túhaaneε?

¹⁰ Pòoli uu u pεεε re: Sesaa ripoo-i kam nní nyenu, kei kai ne sá re piké ne né túhaane. Tipóóruu ye nyule rísonε re ám Pisuifi líka caai.

11 Nen ncaai nnyine n wa kapi ye ne usoi ní kpu, ám nkpó kesu. Amá in te pi ne né rikpárále, úka úu ncée má uké pianipe-i né ritépó. Ne pise re piké ne nnésímé Sesaa kémee tu.

12 Fesituusi ne pepere mesòhò u n kpáriise api símaanè, uu ppe Pòoli maa re: Pò re mpósímé nké Sesaa kémee tu. Lẽ nnya, Sesaa kémee kaa yé kò ha.

Fesituusi ye Pòoli nsímé uyòopi Akiripa stmisi

13 Ai siyáa kulúí kóónú, uyòopi Akiripa ne uyéi Pereniisi api Sesaree-i Fesituusi piyáhaa sí.

14 Kapi siyáa kulúí n wa, Fesituusi uu Pòoli nsímé mmẽ kpísi uu Akiripa símisi. Uu re: Felikisi yee ppe nté iyòopi n tónè uú ne né tise ye ukpaniikó unyine kulee wailenle ne neni-mè.

15 Kam Yerusalem ní ha, pepere ye Uléécaa inyóonse n wa piwéése ne Pisuifi ppe kuyu iwéése n tú api kenémee ketahai u séi api re ké wa unsímé nké kpu.

16 Kei kam ppe pi pese re: Ròm pikó kémee, usoi un linyine n caai, ncée rín we re piké u kpu, pinsá kahanè u n túhaane. Li pise re u ne upiteecò piké tone kelene uké uriyu heere.

17 Lẽ nnya kapi nté né ritikime. Am nkpáni náñaise. Kai kóso n weesi, amí ne mese ne mese ketúhaane n tósu amí ha tone, am tum api utisi nkó kpíiri.

18 Ke upiteecò api ní ka, ápi fe piké nkópe nnyine kamí pèé ne u m músu nyíse.

19 Amá piinyekii nsímé ne utisi unyine yee n kpu api ye u séi re Yeesu ke Pòoli pòò n tee re u nfáa mále nkó ñmane kecáá kapi kénene.

²⁰ Ai méwoo né wai, ám pεε céru íye kam yé ne li wa. Lē nnya kam te ké Pōoli pise re un n la, uké Yerusalem ha piké ha ne kei-pō u túhaane.

²¹ Amá Pōoli uu yúlu uu re u la re Rōm uyōopi Sesaa ricuruu uké nsímé kecáá ripaí. Lē nnya kam te piké kukpaniilee-i u n yálē ké kam ké ne Sesaa u papō.

²² Kei ke Akiripa uu pεε Fesituusi maa re: Ne pεé la ké rinécúruu utisi nkó kutu ricō. Fesituusi uu u pεse re: Kóso kaa yé kutu u ricō.

²³ Kai kóso n weesi, Akiripa ne Pereniisi api meýōpilape tani, pi ne pipipiretiki api kenōhla wai apí ne kutúhaanelee lompō, pisóōca wéése ne kuyu piyukōó pin tikilē. Fesituusi uu rinōó he api Pōoli kpíipō.

²⁴ Fesituusi uu pεε re: Uyōopi Akiripa ne nó pitōrōó mpí nó nní ní ka, ani utisi nkó ripaí n̄sone. Pisuiifi riwúí nnéi ye kale api Yerusalem-pō ne nté kenémee ketahai u séi, pin cáái re ái ne sá re usoi nkó uké kō nfáa rikpá.

²⁵ Ne nsímé mmē tipérelé am yénu re úu ncaai n̄ka wa kapi ye ne usoi n̄ kpu. Amá ke uricuruu uu m pise re piké ne unsímé Rōm uyōopi kémee tu nnya kam ηmurei re piké ne kei u ha.

²⁶ Am nyu íye kecire kam yé utisi nkó kecáá wói ké ne upíima símaapō. Lē nnya ricuruu kamí ne nókenémee u ka. P̄ó, uyōopi Akiripa kémee kamí ne u ka re p̄on pipíseise u m masí, né nnyine yē am títelē-i wólū.

²⁷ Ai ne sá re ké méwoo ukpaniikó ne Rōm uyōopi-i ha, kám pεε lē nnya kapi pitele u n wai n wói.

Ρωλι γε Akiripa keyu-i uriyu heere

¹ Akiripa uu पेε Ρωλι maa रे: Ρω nkpeni ncée mále पक़े रिपयु हेरे तक़े क़. Ρωλι uu पेε कुऩिपे síka, uu nsímé kpisi uu रे:

² Uyóopi Akiripa, li neni keyáa nké né láárú रे né ncée yé am nsímé nnéi के Pisuifi अपी ने né rinkpárá केपयु-i símisi.

³ Li we रे प़ Pisuifi inyekii ने piisímé केचाा क़पि न केनेनेते मेय़िक़ियिक़ी र्शने न्युले. Lē nnya, ने rikóη pó wúkule रे a niηesi aa kutu né cō.

⁴ Pisuifi nnéi γε nyule lē kam hái inéηmáne-me nnépuri pikó केच़े ने Yerusalem kémeé inésoi n li.

⁵ Háí ái neni-me क़पि né nyu. Pin n la, piricuruu yé ने pinnō símisi रे ने पेε Pifarisi kémeé wele. Tōo γε ári पेε पिρṓsáyaha isé ने akpéri wai.

⁶ Kam n tálē τε Uléécaa yé lē kuu पिρṓsáyaha ní ma wa nnya क़पि ने nté nní né túhaane.

⁷ Isirayeli pikó ipuri केफ़ि ने ité iyē pó ने क़ मेसेरे केसिने ने केतúné Uléécaa yáásile in ने tálē τε i yé lē kuu मेकेε-me पिρṓsáyaha ní ma yē. Kam likecháa n tálē nnya के Pisuifi अपी pitele né wai, uyóopi Akiripa!

⁸ Yo nnya के नṓ Pisuifi áni पेé la नक़े ηmurei रे Uléécaa yé fe uu मेय़िक़ियिक़ी पिक्पक्प़ yukuse?

⁹ Tinécúruu ηmaa γε पेé musile रे ké rnaηe ने tápaankεé úka úu क़पे Nasareti ukó Yeesu rinyiri ने kēfa तेने.

¹⁰ Lē kam Yerusalem-pō n wa γε lē. Ne rinécúruu ηmaa Uléécaa pikó मेय़ā kukpaniilee tanle. पेपेε γε Uléécaa inyóηnse n wa पिwéése पेε γε ncée né हे रे ké lē wa. Pin क़ n la piké पि क़, li γε पेé ने né risále.

11 Νε γε πρε αγόμεγáhaalee rikale am ha kei íwe pi n wai, nen náasi re piké pinfatene kesi. Kunéfatoi γε πρε πικεάά tāsile, hái ricuruu am γε pi n wéékuselē ne acōyu-pō.

Πῶλι γε umefine meconse Akiripa simisi

12 Limekó-i κε πεπε γε Ulééca inyóonse n wa piwéése api keyáa kenynine rítelē né rimúise api ncée né he am yisi am Tamaasi sí.

13 Itune kecíre kumúnē, nen ncée-i we, uyōpi Akiripa. Kei kam metéi menyine yē men keyόμεca-pō leeri, men tapaalē, men itune metéi fe amé ne tó ne pinéséncō kóónú.

14 Ari ntónéi keteni-i lólu, am πρε kóm, lin ne Me-epiree né tee re: Σῶλι, Σῶλι, yo nnya kaa né wéékuselē? Méwoo kaá ne né tōpiriinkee yare keminaa.

15 Kei kam πρε pise re: Πῶ úye, Upíima? Uu né πρε re: Née Yeesu kaa ní we pōn wéékuselē.

16 A nkpéni yisi aa nyere. Lē nnya kam menécíre pó n nyíse γε nní: Ne la re a panse unékeikó, aa γε kóónú aa lē kaa neni nní né n yē ne lē kam n sōnti ke pó n nyíse picō simisi.

17 Mpópuri pikó, Pisuífi kecōpe kam pó lese ne ké mpuri sane pikó kέmee pó tū.

18 Νε pó tum te a ha piinipee wúkule aa kuηmaha-i pi lese áa ne metéi-i pi sí. A kō Setani anipe-i pi lese áa ne Ulééca kέmee pi sí. In te pi ne kefá né tenelē, Ulééca yé piakópe pi sárei uu kō lisōne kuú ne upikó m mé pi he.

Πῶλι γε uliwaiwai kecáa simisi

19 Lē kέmee, ám πρε lē kai keyόμεca-pō né n nyíseme kesi, uyōpi Akiripa!

20 Amá Tamaasi pikó ne Yerusalem pikó kam Nléécaasimé mefoi riyóó, am pεε limemáá Yutee ketē tōrōō pikó nnéi ne sitē sicō pikó yóó. Ne pi símisi re piké mefine conse piké Uléécaá-mē pansεpō apí n wai liké n nyíselē te pi mefine consele.

21 Nsímé mmē nnya ke Pisuifi api Uléécaá keyō-i né tī, pin wéési piké né kpu.

22 Amá hái ne neni-mε, Uléécaá ye né nen ne we nen uiseérakōó le, nḡpá úye, siwá ne piwéése siyu-i. Am ye nféé nka ma, lē ke antepuyε ne Moisi api mekeε-mε n yé api símisi re li weme memáá.

23 Ne ye maa re: Uyē ke Uléécaá uu n wéε yé kam uu íwe le, uu kpi uu ufoi pikpōkpō kémεε yisi. Uyεε yé nsímé mee metéi ní má Pisuifi ne mpuri sanε pikó hε.

Pōoli ye Akiripa maa re uké Yeesu ne kefa tεne

24 Pōoli un lē we un uriyu hεεε, Fεsituusi uu cááipō re: Pō isōhō torile, Pōoli! Mεpōnyuwe pīma ye isōhō pō tōroisele.

25 Kei ke Pōoli uu pεε rinōó u yōsí re: Am isōhō tori, urósáa! Mmú kam nní n símisi ye menínε nsímé sōne le nn kō aseí tikilē.

26 Ne nyule re uyōōpi Akiripa ye nní nnéi lee nní ní wa pikómε máálenle. Lē nnya kamí ne rinépōó ukεyu-i símisi. Ai mεpíflú menyinε-i kai kelō kuḡmaha-i lē wa.

27 Pō antepuyε nsímé ne kefa tenelēε, uyōōpi Akiripa? Ne nyule re pō ne kefa n tenelenle.

28 Akiripa uu pεε Pōoli pεεε re: Pō lalε pōké né feriyε ké nté nní panse Kirisi ukó!

29 Pōoli uu re: Lin yé nfáani née lin yé píyei-pō, li kpére lē wa! Ne Uléécaá welu re ái kapε pō ḡmane,

amá liké nónnénéí mmú nóo neni nní kutu né n cólě, nóo yé menécō n we. Akpanii nnyé ημανε aké nó ripáří.

³⁰ Kei ke uyóopi Akiripa ne uyóopi píima Fesituusi ne Pereniisi ne pē nnéí pēe kei kesé ní we api pēe yisi,

³¹ api iyaa leepō, api pēe pimεcōpεcire n tee re: Usoi nkó úu líka caai kapi yé ne usoi ní kpu née kapi yé ne akpanii u n wa.

³² Kei ke Akiripa uu pēe Fesituusi maa re: Usoi nkó unsá pēé m pise re piké ne Rōm uyóopi Sesaa kémee u ha, pi yé pēe fe api u yápo.

27

Pisóoca ye Pōoli ne Rōm kuyu ha

¹ Kai n símisi aí tone re kúninōi kari yé lō arí ne Italii sí, api Pōoli ne pikpaniikó picō pinyine kpísi api usóoca kpéē unyine kapi ye n sée re Yuliisi anipe-i wai. U Rōm kutōpilee kpē kapi ye n sée re Rōm uyóopi kutōpilee kémee úyukōó use le.

² Atiramiiti kuyu ke kúninōi kpē kari n lō aku lééri kun Asii sitē aninōi sinyere kanēi. Ari ku loni ari tōmpō. Masetuwaani ukó unyine yee Tesaloniki-pō ní we api ye u séi re Arisitariki ye pēe kerómee wele.

³ Ari liukóso Sitōo kuyu tulu. Yuliisi ye pēe Pōoli rnarē wailē. Uu ncée u he re uké upisane rilóólú, un ye yo n la, piké fe piké ye ne kutu u ricō.

⁴ Kari kei n yisi tōn tósu, kuyō aku keróyu-mē m pepuri, ari pēe Siipuru kuwéé kpē mē ke kuyō áku ní we tiki.

⁵ Ari pēe Silisii ne Pamfilii menimaa téř arí ne Lisii keteni-i Miiri kuyu tulu.

⁶ Rəm usóóca kpéě uyě uu kei kúninɔi kucɔ kun-
yine yenu kpee Alekisantiri n léeri kun Italii-mě sí.
Uu kpe-i ró tani.

⁷ Siyáa kulúí kari nnánnári ne kúninɔi sónɛ. Iwe
píima kari li ari kelenɛ Kiniiti tulu. Kuyɔ áku ηmurei
tóké lě n tikilě toké ne kényu-mě ha. Ari ppe mese
Salimonee kuwéé-mě míni kepáápáá ketě kapi ye n
sée re Kireeti mecáa tiki.

⁸ Ari íwe píima le arí ne rikóitime kanei arí ne kelɔ
kenyine tulu. Pi ye kei sée re Aninɔi-Kenyere-Sɔnɛ.
Lasee kuyu kaí ne kólě.

⁹ Ai kusa ró nánaisɛ. Anóɔpahaɔ keyaa ye ppe
pitómpɔ masilɛ. Kúninɔi pilonɛ ne ncée pinɔj yé fe
apí ne nkpɔ weri.

¹⁰ Lě nnya ke Pɔɔli uu kúninɔi pikéikó símisi
ńsɔnɛ piké kɔ. U pi maa re: Pinésáne, ne yě te
ntócéɛ mmú pitiki yé ne nkpɔ ró kam. Kúninɔi ne
ilū kaku n topori ye meyā caainkɛɛnɛ. Ai nkpáni ilū
ne kúninɔi ηmanɛ, amá ne tóɔpi.

¹¹ Amá Rəm usóóca kpéě uyě uu kúninɔi utíkíí ne
kuute nkó ne kutu n cɔlě ai tósu Pɔɔli nkó kuu mí ma.

¹² Ai kɔ yá, áninɔi kenyerɛ áke pɛé nyamí te piké
kei nnyiyɛ píima kumúnjé-i siyáa wa. Kúninɔi pikó
meyā apí ppe lě nnya re pi yé kei yisi. Pi lě ppe náásilɛ
re lin íye n we, piké Kireeti aninɔi kenyerɛ kě kapi ye
n sée re Fenikisi tu, áninɔi kenyerɛ keɛ itunɛ kelólé
awélé keté-mě kényu palenlě. Kei kapi la piké nnyiyɛ
píima kumúnjé-i siyáa wa.

Meyɔ maamaa menyine mee míni kecáa mí pépu

¹³ Ke kúninɔi aku lě n nyenu lin nánai, keyɔpi
kenyine áke itunɛ kumii-mě pepuri, apí músu re pi
yé fe apí nkpéni lě kapi ní la wai. Apí ppe kesáu kapi

ye ne kúninōi n nyereεe sakaa api ncée kpísi. Api míni keπάάπάά ketē kapi ye n sée re Kirεeti n kanei.

¹⁴ Mese ne mese, kuyō kunyine kapi ye n sée re Erakilōo aku míni keπάάπάά ketē-mempō pepuri ne rínanje.

¹⁵ Ai kúninōi kpáú lin ne tósu, aí kunyerεeεe we. Ari mese yá aí ne ró n tósu.

¹⁶ Ari míni keπάάπάά ketē sínsápi kenyine kekúrí tómpō. Pi ye kē sée re Kulotaa. Ari pee náási arí ne fe ari kenóipi kapi ye ne pisoι n léise lese.

¹⁷ Kúninōi pikεikó api kúninōi kέmee ke tampō. Api pee limemáá iηme pahaankeε apí ne kúninōi kóónú. Iwame ii pi wai re ápi kape ha Lipii menimaa ritime rinyenetū tinyine rikam. Api pee kusánáá maamaa kpee kuyō n wai cepise. Api nnánári n sόne pin kuyō tikilē.

¹⁸ Kuyō aku lē tó m pepu kun nrapεe kpálē aí ne ró weesi, api pee mese ilū ke kúninōi aku n topori n hasu pin míni-i sariipō.

¹⁹ Kai kō piweesi rinkpá, api kúninōi ikeilū inyine pifóηεε kápáá.

²⁰ Ai wai siyáa kulúι, ituηε ne awáρεπι áa kúyene wa, meyo men lē ne rínanje pepu, ari péε m músu re ntókó ye tenεε.

²¹ Ai nánai, tó úka úu iluke li. Pōoli uu pee yisi uu pisoι kecape nyere uu re: Pinésáne, nān pee nnékó kutu rincō, tō yeε pee Kirεeti-pō tone ári ye ásáláú píima nnyé ne risáne tóké ne ilū fóηεε.

²² Lē nnyα, ké nkpeni nó símisi ani rikíη tápisi rísone. Nó úka úu kpine. Kúninōi ηmane kpee ásáláú waine.

²³ Uléécaá uyεε né n te nen kō u keisi Uleecaatumε ye kesine nké kenémee kale.

24 Uu né maa re: Iwame ïi kape pó wa, Pòli! Pò Sesaa kémee pitúhaane sinle pái! Pó ke Ulééca uu n la nnya, u yé kò pipóséncò nnéi nfáa tíye.

25 Lē nnya, ani ikari wa, pinésáne. Ne ne kefa tenelē te lē ke Ulééca uu mí ma kai lenē.

26 Amá kuyò yé ró lese aku míni kepáápáá ketē kenýine ritime sá.

27 Karí ne n weme, sisine kefi ne sina kari lē Metiteranee menimaa kémee wa, meyo men tó kpáulē. Ai kesinecò kumúnjé kúninòi pikeikó wai yare tò ne ketē kóima kenýine nnyáã wale.

28 Api mējme kapi ye ne míni mecímá mí musí kpísi api fóm, api yénu re simetiri afeetaani ne sisēi kame címú. Api kényu-mē nyósópò api kò pimúnjé kpá, api yénu simetiri sité ási we afeetaani.

29 Api pēé n wuru re kúninòi áku kape aparecaṅaa anyine rikam. Api pēe lē nnya sisáu sina kapi ye ne kúninòi n nyereṣe kepire-mē cepisepò, api pēe m mē pin yòone re líké weesi.

30 Kúninòi pikeikó ye pēe lalē piké léepò piké wuri. Lē nnya kapi kenóipi kē kapi ye ne písoi n léise míni-i ricepise api pēe kpárá re pí lalē piké ha ne kesáu kényu-mē ku nyereṣe.

31 Pòli uu Ròm usóca kpéé ne písóca picò maa re: Písoi pē pinsá kúninòi kémee n tone, áni nkpò-i mēlele má.

32 Písóca api pēe mējme mēe kenóipi kapi ye ne n léise m múlilē semí, api ke yá ake lólu.

33 Líké kelenē n weesi, Pòli uu pinnéi maa re piké iluke li. Uu re: Siyáa kefi ne sina ye nsí kani ne mpócaai tū nòn mē áni kò líka li.

34 Ne la ké nó símisi re ani iluke li. Li pise re nòké li

nóké ne nfáa m má. Nó úka nnyúpi ricuruu rín ríyu kecáá wehenē.

³⁵ Kuu lē mí ma, uu kukpónó kpísi, uu pinnéi inipē-i Ulééca pakare uu pēē ku kpókóri uu piluke kápáá.

³⁶ Kei kapi pēē pinnéi ikari wa api iluke le.

³⁷ Ntónéi ye pēē kúninōi kpe-i wale písoi píle píle meté ne kuwóó ne afereé ne pikpuulū (276).

³⁸ Ke mǎá úye uu piluke mí masí uu lepu, api melukēpīpi mee kúninōi-i ní we n hasu pin mínimaa-i sariipō re kúninōi kuké nkáripī fakasi.

Kúninōi mēfore

³⁹ Kai n weesi, kúninōi pikēikó ápi keté kē ceri, amá api ketaa-pō ketenpampi kenyine yenupō ne kekecáá kunyene laii ái ne sí. Api pēē re pin n fe, pi yé wa kúninōi akú ha kei tasi.

⁴⁰ Lē nnya kapi sisáu fénne api mínimaa-i sariipō. Api kō áhme kapi ye ne kúninōi ketíkí m paasi fénne. Api kō lē memáá kúninōi keyu-mē kusánjáá tóresi api síka, kuyō aku pēē kúninōi n télē lin ne kenyenepampi kē-mē sí.

⁴¹ Amá api sí apí ha ínisā ité kepáápáá rinyenetū tinyine takári, kúninōi riyu ari kei lompō ái tini sím, ái pēē kunyókō-nyókō we. Aniwalé nanē-nanē anyine pōo pēē kepīre-mē ku n forēsi.

⁴² Kai písóca iwame n wa re pikpaniikó yé wéeri api wúrunkēē nnya, api pēé n la piké pi kō.

⁴³ Ke Rōm usóca kpéē uu ní la uké Pōali riyu lo nnya, uú ne pi yulu re ápi kapē lē wa. Uu pēē rinóo hē re pepēē piwéeri n nyu piké mefoi rikpuu apí ne rikóitime tēj.

44 Amá pitórɔɔ piké akpénkpélé ne kúninɔi siwélépi kecáá túnti apí ne pi tiki. Lẽ kari mesei ntónéí wa arí ne ketě kóima tulu ái úka ríka kpu.

28

Pɔɔli ye Maliti keteni-i we

¹ Kai nkɔɔ-i ró n lése memáá kari pɛɛ kɔ̄ te pi ye míni kepáápáá ketě kē sée re Maliti.

² Kei pikó api kefa fénne api n̄sɔne ró yósu. Ke ikónɛ ii picuũ n kóri nnyiyɛ nn wai nnya, api nna píima nnyine wai api ró yósu, ari kekále wai arí ne n kóónú.

³ Pɔɔli uu pɛɛ yisi uú ha sinaapi paálame re uké nna-i risáɔ, tikpurii rinyine tin sinaapi se-i we. Ke nna kutoi aku ri n læpɔ, ari lééri ari Pɔɔli kunipe yéu.

⁴ Ke ketě kē pikó api n yé iwáa iyē in Pɔɔli kunipe sanárilē, api pɛɛ pimɛɔpɛcire n tee re: Mprá liké íye wa, usoi nkó ye usoikɔ̄ unyine le. Míni-i kuu nní nkɔɔ-i ñméherɛɛri. Amá Uléécaá yeɛ aseɛ n tíkílē úu ñmureɛ uké nfáa li.

⁵ Amá Pɔɔli pɔɔ iwáa nna-i mérépɔ, ái kɔ nkɔɔni méka u wa.

⁶ Api pɛé m mé yare piké u yē un píni un ne sí nées u yé mese ne mese kei nní loole uu kpi. Api méresi ai nánai, líka ái u wa. Api pɛɛ mese kemúnjé conse api re piléé pinyine ye pi.

⁷ Kei kekúri ke ketě kē uyukɔ́ fói keyɔ aké pɛé we. Pi ye u sée re Pupiliyuusi. Uyē uu kei nfanare ne kusáne ró wai, ari kei fine siyáa sitaani.

⁸ Pupiliyuusi usaa ye pɛɛ kumúnjé kɔɔ-i póólúle un ne kupiñɛtoi ne nlure yare ákpasehé finu. Pɔɔli uu

sí uu ha u lóólú, uu ukεcáá keyóme yáasi uu anίpe ukεcáá láa uu ne u paise.

⁹ Lε memáá, ketē kē pitóikó picō apí weri api Pōoli yenu, uu pi paise.

¹⁰ Api nḡpá yo ne ríyu ró waise hái. Kari n tósu, api lε kai ró m pise tóké ne ncée rintíki nnéi ró pásii.

Pōoli metuipō Rōm kuyu-i

¹¹ Iwáre itaani kari kei wa. Ari pεε limemáá kúninōi kunyinε kpεε Alekisantiri n lééri loni arí ne tómpō. Nnyiyε kumúnḡé-i kakú pεε Maliti-i nyεε. Pi kukεcáá písika ayu lesεε.

¹² Kari Sirakuusi n tu, ari kei tone siyáa sitaani.

¹³ Ari kei yisi ari mínimaa mecáa kanεi arí ne Rekiyo tulu. Kuyō aku liukóso ituḡε kumii-mē pepuri, ari pεε siyáa sité ḡmane kpísi arí ne Pusoli tulu.

¹⁴ Ari kuyu kpε-i piróco Yeesu pikó yénu, api ró pise re tóké kei siyáa sisεei pikeméε tone. Kei kari pεε yisi arí ne Rōm tulu.

¹⁵ Yeesu pikó pεε Rōm-i ḡ we ye pεε kerócaá nyule. Api hái Apiyusi kuyaa-i ne kei kapi ye n sée re Sisánεyō Sitaani-i ró tépei. Ke Pōoli uu pi n yé, uu Ulélécaa pakare, ai kō ikari u kpáse.

¹⁶ Kari Rōm-i n tuipō, usóca kpéε uu usóca wéεse anίpe-i pikpaniikó wai api Pōoli ncée he re uké umεcire kelō tone ne usóca yeε yé u m mé.

Pōoli ye Rōm-i Nléécaasimé yóólē

¹⁷ Kapi Rōm-i n tuipō siyáa sitaani memáá, Pōoli uu Pisuiḡi piyukóo pεε kei ḡ we cápine. Kapi n cápinepō, uu pi maa re: Pimáreco, ám akópe áka ntópuri mmú wa, ám kō pirósáa isé íka rilóó, nḡpá

ne lē, pi Yerusalem-pə né tɪnle api Rəm pikó anipe-i wai.

¹⁸ Rəm pikó apí ne né túhaane, ápi ríka yē kapi yé ne né ní kpu. Api pεe re piké né riyápo.

¹⁹ Amá Pisuifi api yúlu, am pəone am mese re Sesaa kamí la uké ha ne né túhaane. Ai re nnépurí pikó kamí la ké pitele wa.

²⁰ Lē nnya kam te ké nó yé ké kə rinóo nó maa nəké kō te lē ke Isirayeli pikó api n tálē nnya kam nté nní akpanii-i we.

²¹ Kei kapi pεe u pεe re: Api mpókó ríka kecáá Yutee-pə rítelé ríka ró wóime, urómáreco úka úu kə kei-pə leeme uké kam uké kepócáá nnyine ró kēē née uké mpókópe nnyine ró símisi.

²² Amá tə la re pś ηmaa a nkpeni mmē kaa m músu ró símisi. Tə kō te nípá yei kapi mpóyómeyáhaacee mmē kaa nní ní tiki lē yulu.

²³ Pi ne Pəoli api keyáa yekei. Kai likeyaa kē n tu, api sí kulúí api Pəoli leepə kέyə ke-i kuu n sói. Uu mmare hái ne kesineco-pə Uléécaá iyəopi kecáá pi símisi, uu ye Moisi isé ne antepuyε atelé ne tiki un ne pi náasi re piké Yeesu ne kefa tene.

²⁴ Picə apí mmē kuu pi n símisi ηmurei, picə api pikóme yulu.

²⁵ Kapi lē n tósu apí kómεine, Pəoli uu pεe kekéripi pi maa re: Asei ke Nfáasone nń ne antepu Esayi ritiki nń ne nópinésáa maa re:

²⁶ A mpuri mmú pikó-i ha, aa pi maa re:

Nó ye nśone kutu rico

amá áni yéé aseí kō

nó ye nśone nyáneí

amá áni yéé yē.

27 Li we re mpuri mmú pikó akin ye takasile,
 pi pimécire atu tápisile,
 api inípee wúkési
 re piatu áa kape ye kō,
 piinipée íi kape ye kō yē.
 Pimesəhə áme kape ye kō líka ceri nnya.

Peé uy-e-i, ápi ye pee né Ulééca kémee kam ké pi
 pəise.

28 Pəoli uu kō pimáa pi kpá re piké kō te mpuri
 sané pikó pee ní-yulalesimé ke Ulééca uu m páme
 te. Pē né kutu n tico.

29 [Kuu lē pimáa m masí, Pisuifi api ncée kpəu apí
 n keɲenepə pin ne tósu.]

30 Pəoli uu inmē ité kəyo ke-i kuu ní we un héele
 kémee tone. Uu kei peepe ukeméé n sónaapə nnéi
 yóoi.

31 Ulééca iyəpi nsímé kuú pee yóólē un kō
 Upíima Yeesu Kirisi nkó pisoí céési ne uripəə, líka
 ái kō u pekési.

Nkomine Fal Ritɛlé **Sola New Testament**

copyright © 2010 UEEB/SIM au Benin

Language: Sola (Miyobe)

Translation by: SIM International

Sola, Nkomine Fal Ritɛlé

This translation, published by the UEEB/SIM au Benin, was published in 2010.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM, BP 15, Parakou, Benin.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-10-02

cvi

1bac8ff9-a7c9-52ef-bb5e-7155dd6ba1a1